

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α.ΔΙ.Π.
ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

HELLENIC REPUBLIC
H.Q.A.A.
HELLENIC QUALITY ASSURANCE AGENCY
FOR HIGHER EDUCATION

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
2010-11**

**ΦΛΩΡΙΝΑ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2011**

Προεδρεύων Τ.Β.Σ.: Αργύρης Κυρίδης

Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.):

Σαρρή Αικατερίνη, Κεντρωτής Κυριάκος, Νιχωρίτης Κωνσταντίνος, Ζουραβλέβα Αικατερίνη, Νίκας Χρήστος, Μακρής Γεώργιος και Λιάσκου Σοφία (εκπρόσωπος των φοιτητών)

Επιτροπές του ΤΒΣ για την προετοιμασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης

α. Συντονιστική Επιτροπή:

Γαβρά Ελένη, Δεληκάρη Αγγελική

β. Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών:

Νίκας Χρήστος, Μάνος Ιωάννης, Βλασίδης Βλάσιος, Ακριβούλης Δημήτριος

γ. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών: Κεντρωτής Κυριάκος, Μακρής Γεώργιος

δ. Σχέσεις με κοινωνικούς πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς: Πάππου-Ζουράβλεβα Αικατερίνη, Γαβρά Ελένη, Χρηστίδης Γεώργιος

ε. Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης:

Ζάικος Νικόλαος, Δεληκάρη Αγγελική σε συνεργασία με τον Προεδρεύοντα και την ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος

στ. Διοικητικές Υπηρεσίες και Υποδομές-Πίνακες:

Κουτσουπιάς Νικόλαος, Γρηγοριάδου Σοφία, Γρηγοριάδου Χριστίνα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
1. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	5
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΑΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	18
3. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ- ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ – ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	44
4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.....	56
5. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	62
ΣΥΝΟΨΗ.....	79

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας ιδρύθηκε στις 6.9.1999 ως Τμήμα του Α.Π.Θ. βάσει του ΦΕΚ αρ. φ. 179/τ. Α΄, συμπληρώνοντας τον Σεπτέμβριο 2011 δώδεκα έτη λειτουργίας. Στο πέρας αυτής της πορείας του, το Τ.Β.Σ. έχει σημειώσει πρόοδο στην ολοκλήρωση της επιστημονικής του ταυτότητας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

Είναι αυτονόητο και σαφές ότι η λειτουργία ενός πανεπιστημιακού Τμήματος συνιστά συνάρτηση όχι μόνο της εργατικότητας και της επιστημονικής δυναμικής του προσωπικού του, αλλά και των πάσης φύσεως υποδομών (υλικοτεχνικών, συνθηκών εργασίας, φοιτητικής μέριμνας), των ερευνητικών διαδικασιών, του τρόπου λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας τόσο της διοίκησης του ιδρύματος, όσο και του εποπτεύοντος φορέα, του Υπ. Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Άμεση απόρροια των παραπάνω διαπιστώσεων είναι το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις των συγκεντρωτικών στοιχείων για την αξιολόγηση του Τ.Β.Σ. στην παρούσα έκθεση, οι ελλείψεις σε ποσοτικό και ποιοτικό επίπεδο συνδέονται, κυρίως, με την έλλειψη σταθερής χρηματοδότησης σε συνδυασμό και με τη συχνή αλλαγή προεδρευόντων στο Τμήμα, λόγω του καθεστώτος της μη αυτονομίας. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι να επηρεάζεται εκ των πραγμάτων ο ομαλός και σταθερός τρόπος λειτουργίας του Τμήματος και η αποτελεσματικότητα του παραγόμενου διδακτικού και ερευνητικού έργου.

Στο παρόν στάδιο (Ιούνιος 2011) καταθέτουμε την ετήσια έκθεση συγκεντρωτικών στοιχείων προκειμένου να προχωρήσουν οι διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματός μας. Η ετήσια έκθεση συγκεντρωτικών στοιχείων εγκρίθηκε στην Π.Γ.Σ. του Τ.Β.Σ., αρ. 134/11-01-2012.

1. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1.1. Εισαγωγή

Το Τ.Β.Σ. ιδρύθηκε με το σκεπτικό ότι οι αλλαγές στα Βαλκάνια και την Ευρώπη μετά το 1989 θα δημιουργούσαν νέες προοπτικές και δεδομένα για τις σχέσεις της Ελλάδας με τις υπόλοιπες βαλκανικές χώρες. Υπό το πρίσμα αυτό, ήταν αναγκαία η επαναπροσέγγισή τους και η κατανόησή της βαλκανικής πολιτικής οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας σε όλες της τις πτυχές αποσκοπώντας στην ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και αμοιβαίας επικοινωνίας.

Βασικοί στόχοι του Π.Π.Σ. του Τ.Β.Σ. είναι:

- Να παρέχει τη δυνατότητα επιστημονικής κατάρτισης σε εξειδικευμένους τομείς, δηλαδή την οικονομία, την πολιτική, τις επιχειρήσεις, το δίκαιο, τις διεθνείς σχέσεις και την πολιτική επικοινωνία αφενός και τη γλώσσα, τον πολιτισμό και την ιστορία αφετέρου,
- να καθιστά η συνολική εκπαίδευση τον/τη φοιτητή/τρια ικανό/ή να προσεγγίσει επιστημονικά με κριτική διάθεση και ικανότητα τη γλώσσα, τη λογοτεχνία, την ιστορία και τον πολιτισμό των βαλκανικών κρατών στο σύνολό τους,
- να είναι αναπόσπαστο στοιχείο του Προγράμματος η εκμάθηση μίας τουλάχιστον βαλκανικής γλώσσας σε απολύτως ικανοποιητικό επίπεδο για την προφορική και γραπτή συνεννόηση,
- να έχει ο/η πτυχιούχος εκείνα τα ουσιαστικά και τυπικά εφόδια, τα οποία είναι απαραίτητα για να εργαστεί στο περιβάλλον ιδιωτικών και δημόσιων φορέων στην Ελλάδα και την αλλοδαπή,
- να είναι σε θέση ο/η πτυχιούχος να αντιμετωπίζει επιστημονικά επί μέρους πρακτικά και θεωρητικά ζητήματα που άπτονται της κοινωνίας, της οικονομίας, του δικαίου, των διεθνών σχέσεων και της πολιτικής,
- να μπορεί, παράλληλα, ο/η πτυχιούχος να μετέχει ενεργά στον σύγχρονο κόσμο και τη διεθνή αγορά εργασίας μέσα από την κατάκτηση πολύπλευρης γνώσης, τη σωστή επιστημονική κατάρτιση και τις αντίστοιχες επικοινωνιακές δεξιότητες,
- να αναπτύσσει ο/η φοιτητής/τρια την κοινωνική και την ευρύτερη πολιτισμική συνείδηση που θα τον/την βοηθήσει στη διασύνδεσή του/της με την κοινωνία και την αγορά εργασίας,
- να συγκεντρώνει ο/η φοιτητής/τρια όσο το δυνατόν περισσότερα προσόντα που ζητούνται στους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ (παροχή πιστοποίησης γνώσης Η/Υ, παροχή πιστοποιητικού γλωσσομάθειας, παιδαγωγική επάρκεια για διδασκαλία σε διαπολιτισμικά σχολεία).

Σχετικά με τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, πρέπει να αναφερθεί πως πρόκειται για μία πτυχή του Π.Π.Σ., η οποία αποτελεί διαρκή επιδιωκόμενο στόχο κάθε μορφής προγράμματος αλλά και των διδασκόντων μεμονωμένα. Για προφανείς λόγους που συνδέονται με τις αλλαγές στη ΝΑ Ευρώπη από το 1989 και

έπειτα, αλλά και με την παρούσα διεθνή συγκυρία, το Π.Π.Σ. επιδιώκει να ενσωματώνει δεδομένα που ενδυναμώνουν τη διεθνή του διάσταση. Η διεθνής διάσταση και εξωστρέφεια ενισχύεται, επιπλέον, και από τη συμμετοχή διδασκόντων και φοιτητών σε διαπανεπιστημιακά δίκτυα και δραστηριότητες.

1.2. Δράσεις βελτίωσης Π.Π.Σ.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-11, το Τ.Β.Σ. προχώρησε σε αναμόρφωση του Π.Π.Σ.. Η διαδικασία που διήρκεσε δυο έτη κατέληξε σε μια πρόταση της επιτροπής προγράμματος η οποία τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε κατά τη συζήτηση που έγινε στη ΓΣ. Το νέο πρόγραμμα πρόβλεπε τη δημιουργία τριών διακριτών, επίσημων προπτυχιακών κατευθύνσεων (1^ο και 2^ο έτος κοινό για όλους τους φοιτητές), οι οποίες θα έφεραν τις ονομασίες «Πολιτική και Διεθνείς Σχέσεις» «Διεθνής Οικονομική και Διοίκηση Επιχειρήσεων» και «Γλώσσες και Πολιτισμός» αντιστοίχως. Στόχος τους ήταν να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με όλα, κατά το δυνατόν, τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και να αποκτήσουν τις απαραίτητες βασικές γνώσεις σε όλα τα πεδία του Τμήματος που σχετίζονται με την ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης.

Τελικά η όλη συζήτηση κατέστη άνευ αντικειμένου καθώς ο Νέος Νόμος για την Ανώτατη Εκπαίδευση άλλαξε τα δεδομένα ως προς τη δομή και λειτουργία των Τμημάτων καθώς και την όλη φιλοσοφία αναφορικά με τα προγράμματα σπουδών.

1.3. Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή αξιολογούμε το διδακτικό έργο που προσφέρεται στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών σε προπτυχιακό επίπεδο βασισμένοι στα απογραφικά δελτία εξαμηνιαίων μαθημάτων (Υ2/1^ο μέρος) που συμπλήρωσαν τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. καθώς και στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης Υ3 του μαθημάτων που συμπλήρωσαν οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματός μας στο χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2010-11.

Συγκεντρωτικά ευρήματα στα απογραφικά δελτία εξαμηνιαίων μαθημάτων των μελών ΔΕΠ (Υ2/1^ο μέρος)

Κρίθηκε σκόπιμο για λόγους οικονομίας χρόνου και ευελιξίας της διαδικασίας αξιολόγησης, να γίνει εσωτερική αξιολόγηση μόνο στα μαθήματα των μελών ΔΕΠ σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και μάλιστα όσων υπηρετούν κανονικά: δηλαδή όχι όσων απουσιάζουν με εκπαιδευτική άδεια, καθώς νέοι διορισμοί στο Τμήμα δεν εκκρεμούν.

Λόγω εκπαιδευτικών αδειών κ.λπ., τελικά συγκεντρώθηκαν 17 απογραφικά δελτία (Υ2/1^ο μέρος), 6 από μέλη ΔΕΠ στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή, 4 από Επίκουρους Καθηγητές και 7 από Λέκτορες του Τμήματος. Αναλυτικότερα ως προς τα αποτελέσματα:

Διδακτέα ύλη

Όλοι οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν περισσότερες της μίας μεθόδου διδασκαλίας, συμπεριλαμβανομένων των διαλέξεων, των ομαδικών εργασιών, των εργαστηριακών ασκήσεων, των παρουσιάσεων εργασιών και άλλων. Οι πιο συνηθισμένες μέθοδοι διδασκαλίας είναι οι διαλέξεις, οι ομαδικές εργασίες και οι παρουσιάσεις εργασιών. Η ύλη

και το περιεχόμενο του μαθήματος επικαιροποιείται μέσω της αναζήτησης της σύγχρονης βιβλιογραφίας και της έρευνας στο διαδίκτυο.

Όλοι οι καθηγητές δήλωσαν ότι η επικαιροποίηση των μαθημάτων τους έγινε πρόσφατα. Κανείς καθηγητής δεν ανέφερε επικάλυψη ύλης με άλλο μάθημα.

Διδακτικά βοηθήματα

Τα διανεμόμενα στους φοιτητές βοηθήματα είναι για τους περισσότερους των καθηγητών βιβλία που καλύπτουν περισσότερο από το 80-90% της διδασκόμενης ύλης. Οι περισσότεροι καθηγητές, προσφέρουν στους φοιτητές εναλλακτικές επιλογές διδακτικού εγχειριδίου. Οι διδάσκοντες δήλωσαν ως κύρια πηγή για την επικαιροποίηση των βοηθημάτων την ενημέρωσή τους από τη σχετική με το μάθημα βιβλιογραφία. Οι καθηγητές σε γενικές γραμμές δήλωσαν ότι κατά τη διάρκεια των διαλέξεων γίνεται αναφορά σε επιστημονικές μελέτες που αφορούν επιμέρους ενότητες του μαθήματος. Επίσης, οι καθηγητές παραδίδουν στους φοιτητές επιπλέον βιβλιογραφία, ιδιαιτέρως για όσους επιθυμούν να εκπονήσουν εργασίες.

Σύμφωνα με τους καθηγητές του Τ.Β.Σ., στο πλαίσιο του μαθήματος γνωστοποιείται η ύλη του και γίνεται εκτενής αναφορά στους στόχους του μαθήματος και την τελική αξιολόγηση των φοιτητών. Η εξεταστέα ύλη αναρτάται, επίσης, στον πίνακα ανακοινώσεων του φοιτητικού συλλόγου και των γραφείων των καθηγητών, με το πέρας των μαθημάτων του εξαμήνου. Επίσης, αναρτάται μέσω της ιστοσελίδας του μαθήματος, αλλά και του Συστήματος Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης - ΣΑΤ (CoMPUs) - του Πανεπιστημίου.

Οι περισσότεροι καθηγητές θεωρούν ικανοποιητική έως πολύ ικανοποιητική την υποστήριξη των μαθημάτων από τη βιβλιοθήκη του Π.Δ.Μ. Εντούτοις, υπάρχει το γενικότερο αίτημα ως προς την ακόμα μεγαλύτερη δυνατότητα ηλεκτρονικής πρόσβασης επιστημονικών περιοδικών και βιβλιοθηκών.

Μέσα και υποδομές για το Π.Π.Σ.

Η συντριπτική πλειοψηφία των καθηγητών θεωρεί σε γενικές γραμμές και με βάση την τρέχουσα δυσμενή δημοσιονομική συγκυρία ότι οι αίθουσες διδασκαλίας ανταποκρίνονται στις ανάγκες διδασκαλίας του Π.Π.Σ. Ουσιαστικά, μόνο οι καθηγητές των γλωσσών θεωρούν ότι, αν και οι αίθουσες είναι επαρκείς, ο εξοπλισμός τους, εντούτοις, δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις σύγχρονες απαιτήσεις για τη διδασκαλία των γλωσσών. Συγκεκριμένα, αναφέρουν ότι θα έπρεπε να υπήρχε ένα εργαστήριο πλήρως εξοπλισμένο με οπτικο-ακουστικά μέσα/DVD, CD και τηλεόραση με εκπομπές στις διδασκόμενες στο Τ.Β.Σ. γλώσσες, όπου οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν στον προφορικό λόγο.

Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται στην παρουσίαση των μαθημάτων, στη διδασκαλία και στην εργαστηριακή εκπαίδευση, όπου υπάρχει διαθεσιμότητα. Όμως, η καταλληλότητα και η διαθεσιμότητα των υπαρχουσών υποδομών και μέσων επιδρά άμεσα στην ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας. Τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ, χρησιμοποιούν data projector και Microsoft Powerpoint στα μαθήματά τους, ενώ 2 μέλη του ΔΕΠ έχουν προτίμηση προς το CoMPUs, όπου βρίσκονται όλες οι εισηγήσεις του μαθήματος ψηφιοποιημένες και διατίθενται στους φοιτητές μέσω του ΣΑΤ. Επιπλέον, διατίθενται ψηφιακά οδηγίες για τις

υποχρεωτικές πρακτικές ασκήσεις, καθώς και προτεινόμενες εργασίες εξάσκησης. Αρκετοί καθηγητές ενθαρρύνουν τους φοιτητές να χρησιμοποιούν τις online επιστημονικές βιβλιοθήκες κατά την εκπόνηση των εργασιών τους, καθώς και το σύνολο των υποδομών των Εργαστηρίων του Τ.Β.Σ. του Π.Δ.Μ.

Οι περισσότεροι καθηγητές χρησιμοποιούν, επιπλέον, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για την επικοινωνία με τους φοιτητές και την ιστοσελίδα του μαθήματός τους στο CoMPUs ή σε άλλο server.

Επικοινωνία & Καθοδήγηση Φοιτητών/Συνεργασίες

Όλοι οι διδάσκοντες έχουν ανακοινώσει ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές. Εξάλλου, η συνεργασία με τους φοιτητές υπάρχει, εκ των πραγμάτων, σε πολλές περιπτώσεις και σε ώρες εκτός των ωρών συνεργασίας.

Ως προς την ερευνητική διαδικασία, σε γενικές γραμμές οι διδάσκοντες ακολουθούν διαφορετική διαδικασία, όπως, για παράδειγμα ότι στο πρώτο μάθημα γίνεται ξενάγηση στους χώρους της βιβλιοθήκης και του αναγνωστηρίου, όπου οι φοιτητές ενημερώνονται σχετικά με την κατάταξη των βιβλίων και τη διαδικασία δανεισμού. Επίσης, στη διάρκεια των διαλέξεων επισημαίνονται τρόποι αναζήτησης βιβλιογραφίας τόσο σε βιβλία, επιστημονικά περιοδικά αλλά και στο διαδίκτυο. Επιπροσθέτως, ακολουθούνται οι μέθοδοι καθοδήγησης των φοιτητών στην έρευνα μέσω εκπόνησης εργασιών, επιστημονικών συναντήσεων, συζητήσεων, περιλήψεων και παρουσιάσεων ή διαλέξεων συναδέλφων καθηγητών από άλλα ΑΕΙ.

Αρκετοί καθηγητές οργανώνουν εκδρομές ή παρακινούν τους φοιτητές να επισκεφθούν βαλκανικές χώρες ή διοργανώνουν σχετικές ημερίδες.

Συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα

Δεν υπάρχει κάποιο γενικό μέτρο για την παρακολούθηση των φοιτητών. Από τις σχετικές δηλώσεις των μελών ΔΕΠ, σε ένα μάθημα προσέρχεται το 0-20% των φοιτητών, στα μαθήματα 7 μελών ΔΕΠ προσέρχεται το 20-40% των φοιτητών, στα μαθήματα 6 μελών ΔΕΠ προσέρχεται το 40-60% των φοιτητών. Στα μαθήματα δύο καθηγητών προσέρχεται το 60-80% των φοιτητών, ενώ, τέλος, στα μαθήματα δύο καθηγητών προσέρχεται το 80-100% των φοιτητών.

Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στο μάθημα

Οι καθηγητές εφαρμόζουν σε γενικές γραμμές όσα προβλέπει ο νόμος για την αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών. Οι καθηγητές χρησιμοποιούν διαφορετικούς τρόπους αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών. Οι καθηγητές που διδάσκουν γλώσσες χρησιμοποιούν την προφορική και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, με παράλληλη πρόοδο (ενδιάμεση εξέταση) και κατ'οίκον εργασία, ενώ άλλοι καθηγητές αξιολογούν τους φοιτητές με εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου, ανάθεση γραπτών εργασιών και προφορική παρουσίαση της εργασίας και τη συμμετοχή των φοιτητών κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Τρία μέλη ΔΕΠ χρησιμοποιούν την προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, τις ασκήσεις στο εργαστήριο, την κατ'οίκον εργασία και τη δημόσια παρουσίαση των εργασιών.

Συγκεντρωτικά ευρήματα στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης εκ μέρους των φοιτητών (Υ3)

Ο ορισμένος από τον σύλλογο φοιτητών του Τ.Β.Σ. εκπρόσωπός τους –σε συνεννόηση με το κάθε μέλος του ΔΕΠ- μετέφερε τον φάκελο με τα έντυπα ερωτηματολόγια στη διάρκεια των προς αξιολόγηση μαθημάτων, τα οποία αφού συμπληρώνονταν από τους παρευρισκόμενους φοιτητές, εσωκλείονταν στον φάκελο και παραδίδονταν στη Γραμματεία του Τ.Β.Σ. με την ευθύνη του διδάσκοντα και του εκπροσώπου των φοιτητών.

Αναφορικά με τις ερωτήσεις που σχετίζονται με τα μαθήματα στο Τμήμα (Ερωτήσεις 1-14), αξιολογήθηκαν εκ μέρους των φοιτητών ως ικανοποιητικά ή πολύ καλά: η σαφήνεια των στόχων, η ανταπόκριση της ύλης στους στόχους των μαθημάτων και η οργάνωση της ύλης (Ερωτήσεις 1-3).

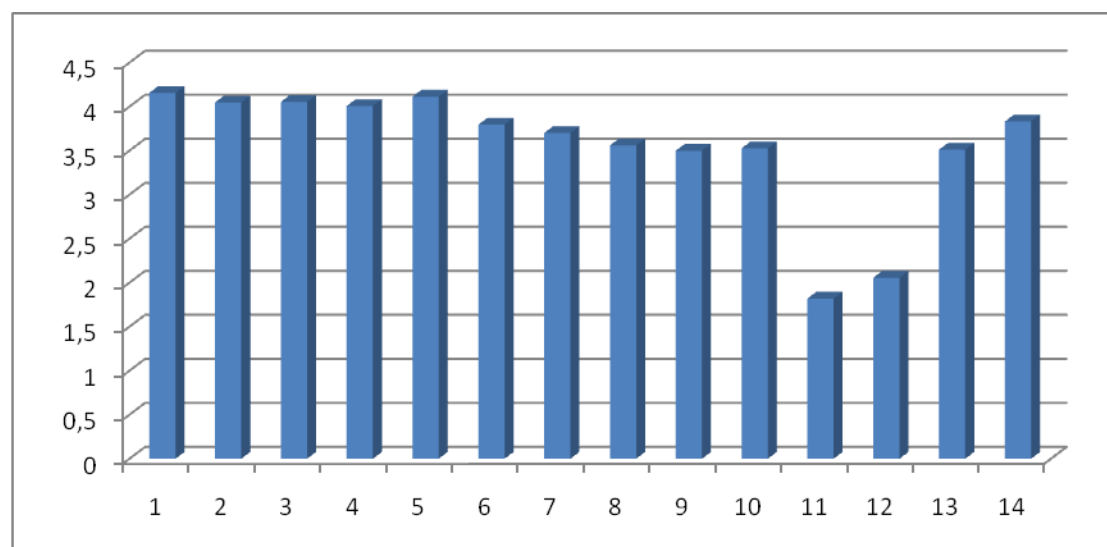
Στην ίδια ομάδα ερωτήσεων, μέτρια έως ικανοποιητικά αξιολογήθηκαν: η ποιότητα του διδακτικού υλικού, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα, η ποιότητα του κυρίου βιβλίου, οι σημειώσεις, η ευκολία διάθεσης της βιβλιογραφίας στη βιβλιοθήκη, η ανάγκη ύπαρξης προαπαιτούμενων μαθημάτων, η χρήση γνώσεων άλλων μαθημάτων, το επίπεδο δυσκολίας μαθημάτων (Ερωτήσεις 4-10), ο αριθμός διδακτικών μονάδων σε σχέση με τον φόρτο εργασίας και η διαφάνεια των κριτηρίων αξιολόγησης (Ερωτήσεις 13-14)

Τέλος, στην ίδια ενότητα και στις ερωτήσεις αξιολόγησης των φροντιστηρίων (χρησιμότητα/ποιότητα – Ερωτήσεις 11-12), οι φοιτητές δικαιολογημένα χρησιμοποίησαν πολύ χαμηλές βαθμολογικές κλίμακες, καθώς, λόγω έλλειψης επικουρικού προσωπικού, δεν προσφέρεται η δυνατότητα φροντιστηριακής υποστήριξης των φοιτητών σε κανένα από τα διδασκόμενα μαθήματα.

Ακολουθεί ραβδόγραμμα (Πίνακας 1) με τους μέσους όρους αξιολόγησης για τις ερωτήσεις που αναφέρονται στα μαθήματα του Τμήματος (Ερωτήσεις 1-14):

Στην τελευταία γραμμή των πινάκων δίνονται οι αντίστοιχοι μέσοι όροι με βάση την αξιολόγηση του 2007-8 έτσι ώστε να υπάρχει ένα μέτρο σύγκρισης. Παρά το μικρό χρονικό διάστημα που χωρίζει τις δυο αξιολογήσεις, οι πληθυσμοί των δυο δειγμάτων είναι διαφορετικοί, οπότε προκαλεί εντύπωση το ότι οι αποκλίσεις στους μέσους όρους των ερωτήσεων 1-14 είναι αμελητέες. Άξια λόγου διαφοροποίηση (βελτίωση) υπάρχει μόνο στο ερώτημα 5 που αναφέρεται στο χρόνο διανομής των συγγραμμάτων και η πιθανότερη εξήγηση είναι η λειτουργία του «Ευδόξου».

Πίνακας 1: Μέσοι όροι αξιολόγησης των μαθημάτων του Π.Π.Σ. του Τμήματος

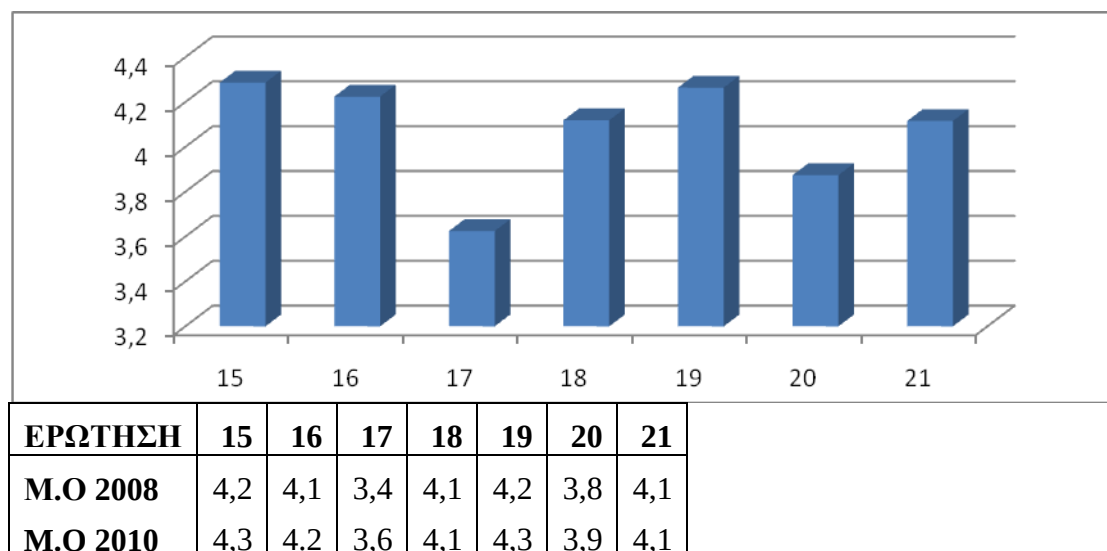
ΕΡΩΤΗΣΗ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ΜΟ 2008	4.2	4.2	4,1	3,9	3,3	3,9	3,6	3,7	3,4	3,4	1,8	1,9	3,6	3,9
ΜΟ 2010	4,2	4,0	4,1	4,0	4,1	3,8	3,7	3,6	3,5	3,5	1,8	2,1	3,5	3,8

1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;
3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;
4. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;
5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα («σύγγραμμα», σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως;
6. Πόσο ικανοποιητικό βρίσκετε το κύριο βιβλίο(α) ή τις σημειώσεις;
7. Πόσο εύκολα διαθέσιμη είναι η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη;
8. Πόσο απαραίτητα κρίνετε τα προαπαιτούμενα του μαθήματος;
9. Χρήση γνώσεων από / σύνδεση με άλλα μαθήματα.
10. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του;
11. Χρησιμότητα ύπαρξης φροντιστηρίων.
12. Αξιολόγηση ποιότητας φροντιστηρίων.
13. Πώς κρίνετε τον αριθμό Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με τον φόρτο εργασίας;
14. Διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης.

Οι φοιτητές στις ερωτήσεις που αφορούν τη διαδικασία των εξετάσεων στο Τμήμα χρησιμοποίησαν τις υψηλότερες κλίμακες αξιολόγησης σχετικά με την εμπρόθεσμη υποβολή των θεμάτων στις εξετάσεις, τις καταληκτικές ημερομηνίες για τις εργασίες, το ερευνητικό έργο στη βιβλιοθήκη, την καθοδήγηση και τα σχόλια από τον διδάσκοντα και τη χρησιμότητα των εργασιών στην κατανόηση των θεμάτων (Ερωτήσεις 15-19,21). Στην ενότητα αυτή, μέτρια ήταν η βαθμολογία μόνον στη δυνατότητα για βελτίωση των εργασιών (Ερώτηση 20).

Ακολουθεί ραβδόγραμμα (Πίνακας 2) με τους μέσους όρους αξιολόγησης για τις ερωτήσεις που αναφέρονται στις προφορικές/γραφτές εργασίες στο Τμήμα (Ερωτήσεις 15-21). Και στις ερωτήσεις αυτές δεν παρουσιάζεται άξια λόγω διαφοροποίηση σε σχέση με τα ευρήματα της περιόδου 2007-8. :

Πίνακας 2: Μέσοι όροι αξιολόγησης των εργασιών του Π.Π.Σ. στο Τμήμα

15. Το θέμα δόθηκε εγκαίρως;

16. Η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική;

17. Υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη;

18. Υπήρχε καθοδήγηση από τον διδάσκοντα;

19. Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά;

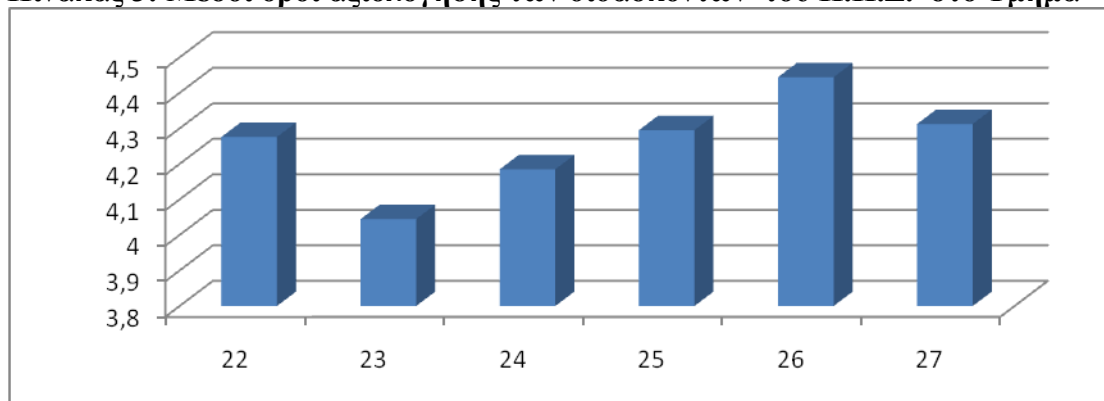
20. Δόθηκε η δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας;

21. Η συγκεκριμένη εργασία σας βοήθησε να κατανοήσετε το συγκεκριμένο θέμα;

Σε όλα τα ερωτήματα που αφορούσαν τους διδάσκοντες του Τμήματος, οι φοιτητές στην αξιολόγησή τους χρησιμοποίησαν τις υψηλότερες κλίμακες. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι σε 5 από τα έξι ερωτήματα της ομάδας αυτής ο μέσος όρος υπολείπεται πολύ ελαφρά του αντίστοιχου για το 2008.

Ακολουθεί ραβδόγραμμα (Πίνακας 3) με τους μέσους όρους αξιολόγησης για τις ερωτήσεις που αφορούν τους διδάσκοντες (Ερωτήσεις 22-27):

Πίνακας 3: Μέσοι όροι αξιολόγησης των διδασκόντων του Π.Π.Σ. στο Τμήμα

ΕΡΩΤΗΣΗ	22	23	24	25	26	27
Μ.Ο.2008	4,3	4,2	4,4	4,4	4,5	4,4
Μ.Ο. 2010	4,3	4,1	4,2	4,3	4,4	4,3

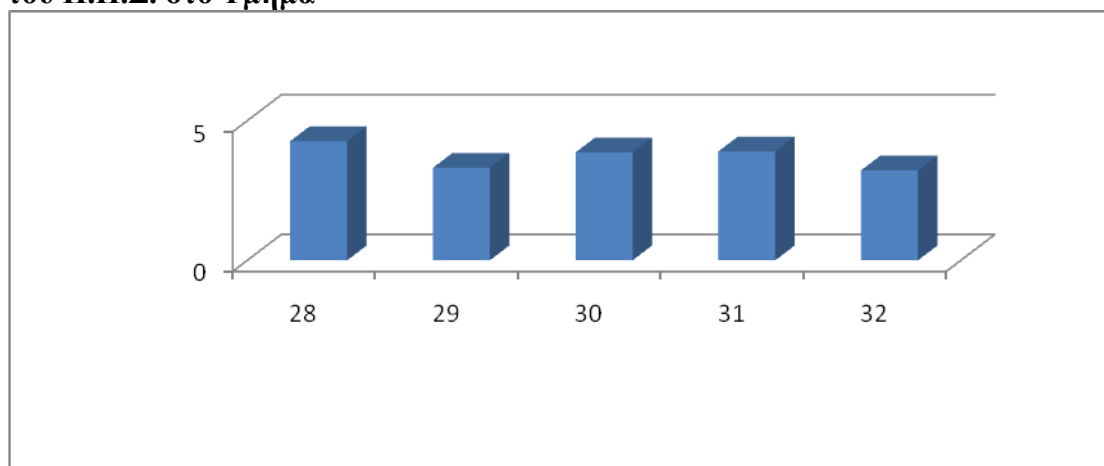
22. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;
 23. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;
 24. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;
 25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να γίνονται να αναπτύξουν την κρίση τους;
 26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);
 27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;

Σε όλα τα ερωτήματα που αφορούσαν τόσο το επικουρικό προσωπικό όσο και την επάρκεια των εργαστηρίων, οι φοιτητές επέλεξαν να χρησιμοποιήσουν μέτριες έως ικανοποιητικές βαθμολογίες, κατώτερες των αντίστοιχων για τα μέλη ΔΕΠ, αλλά ελαφρώς ή και αρκετά (30 & 31) μεγαλύτερες από αυτές της αξιολόγησης 2007-8..

Στο παρακάτω ραβδόγραμμα (Πίνακας 4) αποτυπώνονται οι μέσοι όροι αξιολόγησης στις ερωτήσεις που αφορούν το επικουρικό προσωπικό και τα εργαστήρια του Τμήματος (Ερωτήσεις 28-32):

28. Πώς κρίνετε τη συμβολή του στην καλύτερη κατανόηση της ύλης;
 29. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του εργαστηρίου για το έτος του;
 30. Είναι επαρκείς οι σημειώσεις ως προς τις εργαστηριακές ασκήσεις;
 31. Εξηγούνται καλά οι βασικές αρχές των πειραμάτων / ασκήσεων;
 32. Είναι επαρκής ο εξοπλισμός του εργαστηρίου;

Πίνακας 4: Μέσοι όροι αξιολόγησης του επικουρικού προσωπικού και των εργαστηρίων του Π.Π.Σ. στο Τμήμα

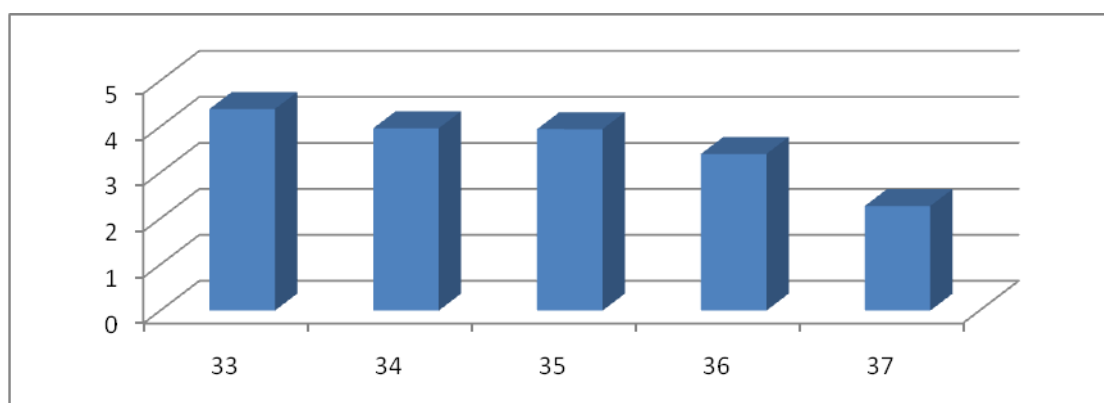

ΕΡΩΤΗΣΗ	28	29	30	31	32
Μ.Ο. 2008	3,1	3,2	3,1	3,4	3,0
Μ.Ο. 2010	3,3	3,3	3,9	3,9	3,2

Τέλος, στις ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης, οι φοιτητές επέλεξαν ικανοποιητικές έως πολύ καλές αξιολογήσεις στις ερωτήσεις που αφορούσαν τη συχνότητα παρακολούθησης μαθημάτων και εργαστηρίων, αλλά και την ανταπόκρισή τους σε γραπτές εργασίες και ασκήσεις (Ερωτήσεις 33,35,36). Αναφορικά με άλλες υποχρεώσεις τους (συστηματική και συχνή μελέτη), η αξιολόγηση έδειξε μέτριες έως ικανοποιητικές αξιολογήσεις (Ερωτήσεις 34,37). Σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν οι φοιτητές δηλώνουν ότι παρακολουθούν μαθήματα και φροντιστήρια τακτικότερα, αλλά εξακολουθούν να παραδέχονται ότι η λοιπή ενασχόληση τους με τα μαθήματα είναι χαλαρή μέσα στο εξάμηνο.

Στο ακόλουθο ραβδόγραμμα (Πίνακας 5) φαίνονται οι μέσοι όροι αξιολόγησης στις ερωτήσεις που αφορούν τους ίδιους τους φοιτητές (Ερωτήσεις 33-37):

Πίνακας 5: Μέσοι όροι αυτοαξιολόγησης των φοιτητών του Π.Π.Σ. του Τμήματος

ΕΡΩΤΗΣΗ	33	34	35	36	37
Μ.Ο. 2008	4,1	3,2	3,9	3,5	2,4
Μ.Ο. 2010	4,4	4,0	3,9	3,4	2,3

33. Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις.
34. Παρακολουθώ τακτικά τα εργαστήρια.
35. Ανταποκρίνομαι συστηματικά στις γραπτές εργασίες / ασκήσεις
36. Μελετώ συστηματικά την ύλη.
37. Αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος:
1= <2 Ώρες, 2=2-4 Ώρες, 3=4-6 Ώρες, 4=6-8 Ώρες, 5= >8 Ώρες

1.4. Ερευνητικό έργο

Γενικά

Η παρούσα αξιολόγηση έγινε με βάση τα ατομικά απογραφικά δελτία (Υ2/2^ο μέρος) που υπέβαλαν τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. σε ένα υποχρεωτικό μάθημα τους. Κρίθηκε σκόπιμο για λόγους οικονομίας χρόνου και ευελιξίας της διαδικασίας αξιολόγησης, να γίνει εσωτερική αξιολόγηση μόνο στα μαθήματα των μελών ΔΕΠ σε προπτυχιακό επίπεδο και μάλιστα όσων υπηρετούν κανονικά: δηλαδή όχι όσων απουσιάζουν με εκπαιδευτική άδεια.

Λόγω εκπαιδευτικών αδειών κ.λπ., τελικά συγκεντρώθηκαν 17 απογραφικά δελτία, 6 από μέλη ΔΕΠ στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή, 4 από Επίκουρους Καθηγητές και 7 από Λέκτορες του Τμήματος. Προκειμένου τα στοιχεία να είναι συγκρίσιμα και η περίοδος αναφοράς ενιαία, αποφασίστηκε η παράθεση των στοιχείων για την πενταετία 2006-2010, δεν περιελήφθησαν, δηλαδή, τα στοιχεία που κάποιοι καθηγητές έδωσαν για τους 3-4 πρώτους μήνες του 2011 καθώς και για έτη προ του 2006.

Για την καλύτερη παρουσίαση των στοιχείων που προέκυψαν, αλλά και προκειμένου να αποφευχθεί η προσωποποίηση των ευρημάτων, επιλέχθηκε η εξής μεθοδολογία: Να παρατεθούν στοιχεία για τον αριθμό δημοσιεύσεων και την αναγνώριση του επιστημονικού έργου για τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. συνολικά και σε μέσους όρους (πίνακες Α.1 και Α.2). Να παρατεθούν τα ίδια στοιχεία ανά βαθμίδα (πίνακες Β.1 και Β.2). Με τον τρόπο αυτόν αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα που προέκυψε από το γεγονός ότι σε κάποια απογραφικά δεν υπήρχαν ακριβή αριθμητικά στοιχεία (π.χ. ετεροαναφορές).

Επιπλέον επιλέχθηκε η παράθεση και σύγκριση των ευρημάτων με τα αντίστοιχα της αξιολόγησης του 2008 ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση της προόδου που έχει επιτευχθεί στην περίοδο αυτήν. Επιπλέον πρέπει να σημειωθεί ότι το ΕΔΠ του ΤΒΣ έχει ανανεωθεί και μεταβληθεί σημαντικά σε σχέση με το 2008. Συγκεκριμένα, Οι Αναπληρωτές Καθηγητές είναι πλέον έξι λόγω της εξέλιξης στη βαθμίδα αυτήν τεσσάρων επικούρων και της συνταξιοδότησης ενός Αν. Καθηγητή. Στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή είχαμε τέσσερις εξελίξεις στη βαθμίδα του Αναπληρωτή, αλλά και την προσθήκη πέντε Επικούρων από την εξέλιξη τους από Λέκτορες. Τέλος, εκλέχθηκαν και διορίστηκαν 5 Λέκτορες.

Ακολουθεί η παρουσίαση των ευρημάτων σε πίνακες

Αριθμός δημοσιεύσεων

Από την ανάλυση των στοιχείων του πίνακα Α.1. προκύπτει ότι τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. συγγράφουν κατά μέσο όρο ένα βιβλίο ή μονογραφία ανά 5 χρόνια και 1 άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό με κριτές κάθε 2 χρόνια. Επιπλέον, δημοσιεύουν μια εργασία σε

πρακτικά συνεδρίων και μια σε συλλογικό τόμο κάθε χρόνο. Θα πρέπει να σημειωθεί η έντονη, όπως φαίνεται από τα στοιχεία, παρουσία των μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. σε επιστημονικά συνέδρια, Είναι, επίσης, ενδεικτικό το ότι η πολυσυλλεκτικότητα του Τμήματος σε γνωστικά αντικείμενα αποτυπώνεται στην πανσπερμία του συγγραφικού έργου σε όλα τα πεδία και είδη δημοσιεύσεων του πίνακα. Σημαντικό και ενθαρρυντικό είναι το ότι διαφαίνεται μια σταθερή αύξηση του αριθμού των δημοσιεύσεων στις περισσότερες κατηγορίες που περιλαμβάνει το απογραφικό δελτίο. Σε σχέση με την αξιολόγηση του 2008, παρουσιάζεται αξιοσημείωτη αύξηση του αριθμού των δημοσιεύσεων που έχουν αξιολογηθεί με το σύστημα των κριτών.

A. 1. Σύνολο για όλα τα μέλη ΔΕΠ και μέσος όρος (σε παρένθεση) ανά μέλος ΔΕΠ

	Βιβλία/μονο γραφίες	Επιστημονικ ά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικ ά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά 9συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακoinώσεις σε επιστ. συνέδρια (με σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές)	Άλλα	
2010	3	6		9		8	3	6	5	13
2009	2	8		14	5	18	5	10	3	3
2008	1	14	1	20	3	15	8	8	2	4
2007	6	14	4	13		17	1	7	2	2
2006	4	6		25	1	14	6	5	2	4
Σύνολο	16	47 (2,8)	5	85	9	72	23	36	14 (0,8)	26
2004-08	(0,94)	32 (2,5)	(0,3)	(5)	(0,6)	(4,2)	(1,3)	(2,1)	21 (1,6)	(1,6)
	19		5	72	4 (0,3)	57	12	45		20 (1,5)
	(1,5)		(0,4)	(5,5)		(4,4)	(0,9)	(3,5)		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

Εξειδικεύοντας ανά βαθμίδα, τα στοιχεία των απογραφικών δελτίων, διαπιστώνουμε ότι οι αναπληρωτές καθηγητές παρουσιάζουν κατά μέσο όρο σημαντικό προβάδισμα έναντι των επικούρων στις δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές και στα πρακτικά συνεδρίων και βραχύ έναντι των λεκτόρων. Οι επίκουροι καθηγητές έχουν προβάδισμα στα κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους. Τέλος, οι λέκτορες έχουν προβάδισμα στις ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές και χωρίς πρακτικά και έναν σαφή δυναμισμό σε όλες τις κατηγορίες των δημοσιεύσεων.

B.1. Σύνολο και μέσος όρος ανά βαθμίδα Αναπληρωτές Καθηγητές – Επίκουροι Καθηγητές- Λέκτορες

	Βιβλία/μονογραφίες	Επιστημονικά ή περιοδικά με κριτές	Επιστημονικά ή περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με σε επισημ. συνέδρια (χωρίς κριτές))	Άλλα	
2010	1-1-1	3-0-3		7-4-10	0-1-0	4-4-0	0-1-2	0-2-1	0-2-3	1-10-2
2009	1-1-0	4-0-4		3-1-5		6-9-3	0-1-4	0-1-5	0-2-1	1-1-1
2008	0-1-0	6-2-6	0-1-0	15-3-6	0-2-3	2-8-5	0-0-8	1-5-4	0-1-1	1-2-1
2007	0-1-5	6-5-3	0-0-4	4-3-7	0-0-3	5-9-3	0-0-1	2-6-0	0-2-0	0-1-1
2006	3-0-1	3-0-3		9-5-6		8-4-2	0-1-5	1-3-1	0-0-2	2-2-0
Σύνολο 2004-08	5-4-7	21-7-19	0-1-4	38-16-	0-3-6	25-34-	0-3-20	4-17-11	0-7-7	5-16-5
	4-9-6	10-11-11	0-0-5	31 17-33-22	0-3-1	13 11-19-28	0-7-5	13-14-28	2-16-3	4-4-13

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

Αναφορικά με την αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου από τα στοιχεία του πίνακα Α.2. διαφαίνεται ότι στο έργο των μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. γίνονται 4 ετεροαναφορές και 2 αναφορές ειδικού επιστημονικού τύπου ανά έτος κατά μέσο όρο, ενώ δέχονται κατά μέσο όρο μια πρόσκληση για διάλεξη σε διεθνές συνέδριο το χρόνο. Επίσης γίνεται μια βιβλιοκρισία ανά δύο έτη κατά μέσο όρο στα βιβλία τους. Η τάση είναι σαφώς αυξητική και τα ευρήματα θα εμφάνιζαν μια αύξηση άνω του 30% αν είχαν περιληφθεί τα απογραφικά δυο επίκουρων καθηγητών με μεγάλο αριθμό ετεροαναφορών (η μια είχε εκπαιδευτική άδεια και ο άλλος έστειλε τα στοιχεία αφού είχε ολοκληρωθεί η επεξεργασία.

Α.2. Σύνολο για όλα τα μέλη ΔΕΠ και μέσος όρος (σε παρένθεση) ανά μέλος ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

	Ετεροαναφορές	Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου	Βιβλιοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Συντακτικές επιτροπές επιστημονικών προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι
2010	96	12	2	8	4	5	6	7
2009	59	6	2	6	1	12		5
2008	57	6	3	4	3	9	2	4
2007	42	20	9	9	2	7	3	6
2006	50	10	7	13	7	18	2	13
Σύνολο	304	54	23	40	17	51	13	
M.O.	(18,4)	(3,3)	(1,9)	(2,4)	(1,2)	(3,2)		
2003-08	247	114	34	22	8	59	2	
M.O.	(20,6)	(9,5)	(2,6)	(1,8)	(0,6)	(4,5)		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

Εξειδικεύοντας ανά βαθμίδα, τα στοιχεία των απογραφικών δελτίων, διαπιστώνουμε ότι οι αναπληρωτές καθηγητές έχουν σαφές προβάδισμα έναντι των άλλων δυο βαθμίδων στις ετεροαναφορές, και στις προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια. Οι λέκτορες έχουν σαφές προβάδισμα στις αναφορές του ειδικού επιστημονικού τύπου, τις βιβλιοκρισίες και τις συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων. Οι χαμηλές επιδόσεις των επικούρων οφείλονται και στον παράγοντα που προαναφέρθηκε.

Β.2. Σύνολο και μέσος όρος ανά βαθμίδα Αναπληρωτές Καθηγητές – Επίκουροι Καθηγητές- Λέκτορες

	Ετεροαναφορές	Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου	Βιβλιοκρισίες	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Συντακτικές επιτροπές επιστημονικών προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι
2010	21-6-19	1-6-5	2-0-0	4-0-4	1-0-3	1-2-2	3-0-4	5-0-2
2009	39-8-12	0-4-2	0-3-1	1-3-2	0-0-1	5-4-3	0-0-2	2-1-2
2008	14-13-30	0-1-5	1-6-2	1-2-1	2-0-1	5-1-3	0-0-3	1-1-2
2007	31-6-5	7-11-2	4-1-4	6-1-2	1-0-1	2-3-2	2-0-0	1-5-0
2006	21-10-59	3-2-5	2-1-4	6-2-5	2-1-4	12-3-3	2-0-1	10-1-3
Σύνολο	126-43-125	11-23-192,2-5,7-2	9-11-101,8-2,7-1,4	16-7-143,2-1,7-2	6-1-101,2-0,2-1,	25-13-15-3,2-1,	7-0-101,4-0-1,	19-8-93,8-2-11,3
M.O.	25,2-10,7	5-9-100	2-9-23	3-3-16	2-0-6	8-27-26	1-1-0	
2003-8	17,8	1,7-2,2-16,7	0,6-2,2-3	1-0,6-2,7	0,6-0-1	2,7-6,8-4,3		
M.O.	37-98-111,8,5-24,3—18,8							

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων απογραφικών δελτίων μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη ΝΑ Ευρώπη»

Στην προσπάθεια αναβάθμισης των σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο, το Τ.Β.Σ. προχώρησε από το ακαδημαϊκό έτος 2007-08 στην τροποποίηση του ήδη λειτουργούντος από το ακαδημαϊκό έτος 2004-05 Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Βαλκανιολογία» (ΦΕΚ, αρ. φ. 753, τ. Β΄, 19.05.2004) σε νέο Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη ΝΑ Ευρώπη» βάσει των Υπουργικών αποφάσεων:

α) με αριθ. 96139/Β7/ΦΕΚ 2325, τ. Β΄ 7-12-2007, για την οργάνωση και λειτουργία Π.Μ.Σ. στο Τ.Β.Σ. και β) με αριθ. 91831/Β7/ΦΕΚ 2600, τ. Β΄ 22-12-2008.

Οι εισαχθέντες μεταπτυχιακοί φοιτητές κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-07 έκαναν χρήση της σχετικής διάταξης περί μεταβατικών διατάξεων (άρθρο 12) του νέου τροποποιητικού ΦΕΚ 2325, τ. Β΄ 7-12-2007 του Π.Μ.Σ., προκειμένου να τους απονεμηθεί το νέο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Στο πλαίσιο αυτής της αναμόρφωσης, το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ.:

1. αποσκοπεί στην εμβάθυνση και στη διεύρυνση των γνώσεων για τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με έμφαση στο οικονομικό και πολιτικό τους γίνεσθαι, στην αμοιβαία οικονομική και πολιτική αλληλεπίδραση στο πλαίσιο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά και στη θέση τους στο ευρωπαϊκό και στο παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης. Επιδίωξη του Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. είναι η αρτιότερη δυνατή επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών/τριών σε θέματα των ευρωπαϊκών και των διεθνών οικονομικών, επιχειρησιακών και πολιτικών σχέσεων μιας ειδικής γεωγραφικής περιοχής, όπως είναι η Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η παρουσίαση και η ανάλυση όλων των παραπάνω θεματικών παραμέτρων του τροποποιημένου Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο του όρου «Διακυβέρνηση» (Governance). Πρόκειται για έναν επίκαιρο όρο, ο οποίος συνδέει το Κράτος και την Οικονομία εν γένει με τη λεγόμενη Κοινωνία των Πολιτών. Η αναζήτηση αυτής της νέας σχέσης μεταξύ των τριών χώρων, του Κράτους, της Αγοράς και της Κοινωνίας των Πολιτών, που επιχειρείται ήδη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί το προέχον χαρακτηριστικό της έννοιας της «Διακυβέρνησης». Με τον όρο «Διακυβέρνηση» θα πρέπει να επικεντρωθούμε περισσότερο στο μεγάλο εύρος των δρώντων που εμπλέκονται στη λειτουργία των σύγχρονων κοινωνιών, προκειμένου να αναδειχθούν και να ενδυναμωθούν νέοι θεσμοί και διαδικασίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι οι φοιτητές/-τριες να αποκτήσουν εμπεριστατωμένη γνώση:

- των οικονομικών και πολιτικών δυνάμεων που επηρεάζουν τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης,
- των οικονομικών, νομικών και πολιτικών συνεπειών της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης τόσο για τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. όσο και για χώρες της Ν.Α. Ευρώπης,
- του θεσμικού πλαισίου διαμόρφωσης των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- της συγκριτικής οικονομικής και πολιτικής φυσιογνωμίας των κρατών της Ν.Α. Ευρώπης,
- των ευρωπαϊκών και διεθνών δικτύων οικονομικής και πολιτικής διακυβέρνησης.

Το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ., δίνοντας έμφαση αποκλειστικά στον τρέχοντα πολιτικό και οικονομικό προβληματισμό στις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης σε άμεση διασύνδεση με το πεδίο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και τις συντελούμενες αλλαγές στο ευρύτερο πλαίσιο της διακυβέρνησης της Ε.Ε., αποβλέπει:

- στην ενίσχυση των δυνατοτήτων επαγγελματικής αποκατάστασης των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του τόσο στον δημόσιο τομέα όσο και στον ιδιωτικό,

- στην απόκτηση των αναγκαίων επιστημονικών προσόντων των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του για τη διεξαγωγή αυτόνομης έρευνας μέσω της κατάρτισής τους σε σύγχρονες ερευνητικές θεματικές και μεθόδους,

- στην υποστήριξη του αναγκαίου επιστημονικού υποβάθρου των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του για τη συνέχιση των σπουδών τους σε διδακτορικό πρόγραμμα της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

2. Στο Π.Μ.Σ του Τ.Β.Σ. του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας γίνονται δεκτοί οι κάτοχοι πτυχίων του ιδίου Τμήματος, Τμημάτων Οικονομικών, Πολιτικών, Νομικών, Διεθνών, Ευρωπαϊκών, Βαλκανικών και Μεσογειακών Σπουδών, Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών (Ε.Α.Π.), καθώς και Πανεπιστημιακών Τμημάτων συναφούς γνωστικού αντικείμενου της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, εφόσον έχουν αναγνωρισθεί οι τίτλοι σπουδών τους από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π./πρώην ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. Γίνονται, επίσης, δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

3. Ο συνολικός αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. είναι 15, εκ των οποίων, τα 9 είναι υποχρεωτικά και τα δύο είναι επιλογής από 3 ζεύγη επιλεγόμενων μαθημάτων. Προσφέρονται, επίσης και δύο μαθήματα υποχρεωτικά υποστηρικτικά τα οποία δεν πιστώνονται με διδακτικές μονάδες.

4. Το 2010 τροποποιήθηκε εκ νέου ο Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας του Π.Μ.Σ., προκειμένου να εναρμονισθεί με τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148/τ. Α'/16.7.2008), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/τ. Α'/25.8.2008). Στο πλαίσιο αυτό καθορίστηκαν επακριβώς ζητήματα σχετικά με την επάρκεια της ξένης γλώσσας και τα πιστοποιητικά γλωσσομάθειας, την εξέταση στην ξένη γλώσσα σε περίπτωση μη ύπαρξης αποδεικτικών στοιχείων γλωσσομάθειας, με τη διεύρυνση των κατηγοριών πτυχιούχων, οι οποίοι γίνονται δεκτοί στο Π.Μ.Σ. καθώς και με τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών ως προς την παρακολούθηση του Προγράμματος Σπουδών και τη συγγραφή της Μ.Δ.Ε.

5. Καθορίστηκε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές περάτωσης των σπουδών τους και ειδικότερα για τους φοιτητές των ακαδημαϊκών ετών 2004-05 και 2005-06, οι οποίοι ακολουθούν το παλαιό Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Βαλκανιολογία».

6. Στο γενικότερο πλαίσιο δραστηριοποίησης του μεταπτυχιακού προγράμματος, το ΠΜΣ «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση των Χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης» - Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διοργάνωσε στις 14.12.2010 σε συνεργασία με τον σύλλογο των φοιτητών του ΤΒΣ και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας ημερίδα με θέμα: «Η Οικονομική Κρίση και οι Επιπτώσεις της για την Ε.Ε. και την Ελλάδα». Η εκδήλωση έλαβε χώρα στο αμφιθέατρο της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας και την παρακολούθησε πλήθος επιστημόνων, φοιτητών και πολιτών.

Βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία:

Υποχρέωση των διδασκόντων στο Π.Μ.Σ. είναι να υποβάλουν κατά την έναρξη του εξαμήνου προς διανομή στη Διεύθυνση του Π.Μ.Σ. το αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus), που θα καλύπτει σε εβδομαδιαία βάση την ύλη για κάθε ενότητα του μαθήματος, μελέτες περιπτώσεων και τη σχετική σύγχρονη βιβλιογραφία και αρθρογραφία.

Ταυτόχρονα, από πολλούς διδάσκοντες έγινε ανάρτηση Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού στο Διαδίκτυο μέσω του συστήματος ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης Compus με την παράλληλη δημιουργία δικτυακών τόπων για τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού ψηφιακού υλικού (Σημειώσεις, Ασκήσεις, Διαφάνειες Διαλέξεων κ.λπ.) για

χρήση από το διαδίκτυο. Στόχος είναι, πολύ σύντομα, όλα τα παραπάνω να οργανωθούν με ενιαίο τρόπο και να είναι προσβάσιμα από την ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ο ιστότοπος του κάθε μαθήματος περιέχει τουλάχιστον: Περιεχόμενο του μαθήματος, πληροφορίες για την οργάνωση, διεξαγωγή και τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος, υποχρεώσεις των φοιτητών και προαπαιτούμενες γνώσεις, βιβλιογραφία, σημειώσεις του μαθήματος εφ' όσον διανέμονται, διαφάνειες του μαθήματος εφ' όσον χρησιμοποιούνται, εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις εφ' όσον προβλέπονται στο μάθημα, παλαιά θέματα εξετάσεων εφ' όσον το επιθυμεί ο διδάσκων/ουσα.

Επίσης, άρχισε να παρουσιάζεται η δράση της παραγόμενης έρευνας σε ηλεκτρονική μορφή στο διαδίκτυο (π.χ. δημοσίευση όλων των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών, με περίληψη στην ελληνική και μια δυτικοευρωπαϊκή γλώσσα.)

Τέλος, στο πλαίσιο της ιστοσελίδας του Τμήματος, λειτουργεί σχετικό blog με πληροφορίες για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές τόσο σε σχέση με το ΠΜΣ όσο και με πληροφορίες για άλλα μεταπτυχιακά προγράμματα, συνέδρια, διαλέξεις κ.ά.

Θεσμός Συμβούλου Καθηγητή

Το Τ.Β.Σ. έχει ήδη υιοθετήσει τον θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπου κάθε φοιτητής συνεργάζεται με τον Σύμβουλο Καθηγητή του τουλάχιστον μία φορά στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-11, η κατανομή των διδασκόντων στο Π.Μ.Σ. έχει ως εξής:

- Αναπληρωτές Καθηγητές: 5
- Επίκουροι Καθηγητές: 5
- Λέκτορες: 1
- Προσκεκλημένοι Επιστήμονες: -

Το περιεχόμενο της αξιολόγησης, οι διαδικασίες συλλογής δεδομένων και το δείγμα

Στην ενότητα αυτή αξιολογούμε το διδακτικό έργο που προσφέρεται στο Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. βασισμένοι σε απογραφικά δελτία μαθημάτων που συμπλήρωσαν μέλη ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. και ερωτηματολόγια αξιολόγησης του μαθήματος που συμπλήρωσαν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές στη διάρκεια του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2010-11.

Σύμφωνα με τα Απογραφικά Δελτία Εξαμηνιαίων Μαθημάτων τα οποία έχουν συμπληρωθεί από τους διδάσκοντες, έχουν διατυπωθεί η περιγραφή/περιεχόμενο καθώς και οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων. Τα διδακτικά βοηθήματα τα οποία προτείνονται ευρίσκονται στη Βιβλιοθήκη του Π.Μ.Σ. καθώς και στη Βιβλιοθήκη του Τ.Β.Σ. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές ανατρέχουν για την ολοκλήρωση της βιβλιογραφίας τους επίσης και σε ηλεκτρονικές πηγές. Η αξιολόγηση της επίδοσής τους γίνεται με γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, κατ' οίκον εργασία, προφορική παρουσίαση της εργασίας, πρόοδο και πρακτική άσκηση.

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων των μεταπτυχιακών φοιτητών για το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 προκύπτουν τα εξής:

- Σχετικά με τις απαντήσεις στις ερωτήσεις 1-14, οι οποίες αφορούν τα διδασκόμενα μαθήματα, η γνώμη των μεταπτυχιακών φοιτητών είναι από μέτρια έως πολύ ικανοποιητική (ο μέσος όρος κυμαίνεται μεταξύ 2,08 και 4,71, στην

κλίμακα του 5). Δεν υπολογίζονται οι ερωτήσεις 11 και 12, επειδή αφορούν φροντιστηριακά μαθήματα.

- Ο μέσος όρος των απαντήσεων στις ερωτήσεις 15-21, οι οποίες αφορούν τις εργασίας που εκπονούνται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, παρουσιάζει την ίδια εικόνα: κυμαίνεται μεταξύ 3,43 και 4,59.
- Πολύ καλύτερη εμφανίζεται η αξιολόγηση των διδασκόντων (ερωτήσεις 22-27), καθώς ο μέσος όρος των απαντήσεων για αυτήν την ομάδα ερωτήσεων κυμαίνεται μεταξύ 4,19 και 4,82.
- Όσον αφορά το εργαστήριο Η/Υ (ερωτήσεις 29-32), ο μέσος όρος των απαντήσεων κυμαίνεται μεταξύ 2,9 και 4,1.
- Τέλος, από τις απαντήσεις στις ερωτήσεις 33-37, οι οποίες αξιολογούν την επιμέλεια και τη γενικότερη προσπάθεια των μεταπτυχιακών φοιτητών για να ανταποκριθούν στις ανάγκες του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, η εικόνα η οποία προκύπτει είναι ικανοποιητική: ο αντίστοιχος μέσος όρος κυμαίνεται μεταξύ 2,77 και 4,94.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Π.Μ.Σ.

Πίνακας 1: Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 2010-11

Τίτλος Π.Μ.Σ.: «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
Διακυβέρνηση και Ευρωπαϊκή Ένωση	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Κ. Κεντρωτής	υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
Συγκριτική Πολιτική στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Γ. Χρηστίδης	υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
Οικονομική Πολιτική και Ανάπτυξη των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Γ. Μακρής	υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
Μεθοδολογία των Κοινωνικών Επιστημών	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Ι. Μάνος/Α. Δεληκάρη	Υποχρεωτικό υποστηρικτικό	Ναι	
Εφαρμογές των Η/Υ στην έρευνα των Κοινωνικών Επιστημών	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Ν. Κουτσουπιάς	Υποχρεωτικό υποστηρικτικό	Ναι	Ναι
Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στις χώρες της Ν. Ανατολικής Ευρώπης	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Α. Σαρρή	υποχρεωτικό	Ναι	
Ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Χ. Νίκας	υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
Ζητήματα Διεθνούς Δικαίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Ν. Ζάικος	υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
Διεθνείς Σχέσεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html	62	Δ. Ακριβούλης	υποχρεωτικό	Ναι	Ναι
Διεθνές Επιχειρησιακό Μάνατζμεντ	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html		Δεν προσφέρθηκε	Επιλογής		
Διακυβέρνηση του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Συστήματος	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html		Δεν προσφέρθηκε	Επιλογής		

Εξωτερική Πολιτική και Άμυνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html		Κ. Κεντρωτής	Επιλογής	Ναι	Ναι
Γεωπολιτική της Ενέργειας και των Μεταφορών	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html		Δεν προσφέρθηκε	Επιλογής		
Ειδικά Θέματα Διεθνούς Οικονομικού Δικαίου	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html		Δεν προσφέρθηκε	Επιλογής		
Η Μετανάστευση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	www.balkan.uowm.gr/ep-graduate.html		Χ. Νίκας-Β. Βλασίδης-Ι. Μάνος	Επιλογής	Ναι	Ναι

Πίνακας 2: Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 2010-11

Τίτλος Π.Μ.Σ.: «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη»								
Μάθημα	Πολλλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Πιστωτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Διακυβέρνηση και Ευρωπαϊκή Ένωση	Ναι	20	10	Υ	Κο	16*		
Συγκριτική Πολιτική στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ναι	20	10	Υ	Κο	16		
Οικονομική Πολιτική και Ανάπτυξη των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης	Ναι	20	10	Υ	Κο	16		
Μεθοδολογία των Κοινωνικών Επιστημών	Ναι	20	-	ΓΓ	Κο	16		
Εφαρμογές των Η/Υ στην έρευνα των Κοινωνικών Επιστημών	Ναι	20	-	ΓΓ	Κο	16		
Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στις χώρες της Ν. Ανατολικής Ευρώπης	Ναι	20	7,5	Υ	Κο	17		
Ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση	Ναι	20	7,5	Υ	Κο	17		
Ζητήματα Διεθνούς Δικαίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ναι	20	7,5		Κο	17		
Διεθνείς Σχέσεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ναι	20	7,5	Υ	Κο	17		
Διεθνές Επιχειρησιακό Μάνατζμεντ								
Διακυβέρνηση του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Συστήματος								

* Οι 15 είναι εισαχθέντες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 και 1 είναι εξ ετήσιας αναβολής σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2009-10

Εξωτερική Πολιτική και Άμυνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Ναι	20	5	ΕΠ	Ε	12**	12	
Γεωπολιτική της Ενέργειας και των Μεταφορών								
Ειδικά Θέματα Διεθνούς Οικονομικού Δικαίου								
Η Μετανάστευση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ναι	20	5	ΕΠ	Ε	12	12	

** Πρόκειται για τους εισαχθέντες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 (από το σύνολο των 15 επιτυχόντων, 1 διαγραφή και 2 αναβολές σπουδών, ετήσια και εξαμηνιαία αντιστοίχως)

Πίνακας 3: Εισαχθέντες και αποφοιτήσαντες – Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Ν.Α. Ευρώπη»

Έτος	Εισαχθέντες	Αποφοιτήσαντες
2004-05 ¹	10	8
2005-06 ¹	14	9
2006-07	13*	9
2007-08	3	2
2008-09	12	2
2009-10	15**	4
2010-11	15	6

*διαγραφή: 1

**διαγραφή: 1

¹: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη «Βαλκανιολογία»

Διδακτορικό Δίπλωμα στη Βαλκανιολογία: κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας απενεμήθησαν δύο (2) διδακτορικά διπλώματα στη «Βαλκανιολογία».

Πίνακας 4: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (Π.Μ.Σ.)

Τίτλος Π.Μ.Σ.:		«Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη»				
		2010-11	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007
Αιτήσεις (α+β)		30	29	48	60	
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	9	22	7		
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	21	26	53		
Προσφορές		15	15	15	15	
Εγγραφές		16*	15	12	3	
Απόφοιτοι		-	-	2	7	

* 1 επιπλέον εγγραφή πρωτοετούς εξ ετήσιας αναβολής σπουδών

Πίνακας 5: Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Τίτλος Π.Μ.Σ.:	«Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη» (ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2007-8)				
Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				<i>Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο απόφοιτων)</i>
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2005-2006					
2007-2008			57,1	42,9	8,51
2008-2009			76,9	23,1	
2009-2010		22,2	44,4	33,4	
2010-11		10	90		
<i>Σύνολο</i>					

Πίνακας 6: Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Αιτήσεις (α+β)	8					2		1	1
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	1	2							
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	7	6				2			1
Προσφορές									
Εγγραφές	8	8				2		2	1
Απόφοιτοι			1	1	1				
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	5			5	5	5		5	5

Επεξηγήσεις:

- Απόφοιτοι: Αριθμός Διδασκόντων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Υποδομές

Το Τ.Β.Σ. φιλοξενείται στους χώρους του Π.Τ.Δ.Ε. και συνεπώς αντιμετωπίζει στενότητα χώρων. Στο πλαίσιο αυτής της κατάστασης, το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. έχει στη διάθεσή του ξεχωριστό γραφείο με βιβλιοθήκη, 4 θέσεις σταθερών Η/Υ, 2 εκτυπωτές, 1 φορητό video projector, φορητούς υπολογιστές, θέσεις εργασίας για φορητούς υπολογιστές και επίπλωση με τραπέζια, καρέκλες και πίνακα. Από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2007-08 (ουσιαστικά, του πρώτου έτους λειτουργίας του νέου Π.Μ.Σ.), αλλά και στη συνέχεια του συνεχίζεται η προσπάθεια να εμπλουτίζεται το Π.Μ.Σ. τόσο με βιβλία όσο και με εξοπλισμό για τη βελτίωση των συνθηκών του παρεχόμενου έργου διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Μελλοντικοί στόχοι του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. αποσκοπεί στα προσεχή χρόνια στην επίτευξη των παρακάτω στόχων:

1. Στην απρόσκοπτη λειτουργία του και την καθιέρωσή του στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα.
2. στον εμπλουτισμό του με ακόμα περισσότερα βιβλία και περιοδικά στους τομείς της εξειδίκευσής του.
3. στην περαιτέρω βελτίωση των υλικοτεχνικών του υποδομών (προγραμματίζεται η προμήθεια ηλεκτρονικού διαδραστικού πίνακα/interactive white board).
4. στην ακόμα μεγαλύτερη συμμετοχή με διαλέξεις και σεμινάρια καθηγητών, ερευνητών, αλλά και εκπροσώπων φορέων και θεσμών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

5. στην οργάνωση ημερίδων και συνεδρίων σε συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς στα ζητήματα της επιστημονικής του θεματικής.

6. στην αναζήτηση δυνατότητας συμμετοχής του ή συνεργασίας του με διατμηματικά Π.Μ.Σ. από άλλα Πανεπιστήμια στο πλαίσιο οργάνωσης επιστημονικού μεταπτυχιακού δικτύου ως προς την επιστημονική του θεματική (π.χ. σε συνεργασία με άλλα Π.Μ.Σ. στον χώρο των λεγόμενων ειδικών γεωγραφικών και γεω-πολιτικών/οικονομικών σπουδών/area studies).

2.2 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σπουδές στις Γλώσσες και τον Πολιτισμό των Χωρών της Ν.Α. Ευρώπης»

Εισαγωγή

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών (Τ.Β.Σ.) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) προσφέρει στους ενδιαφερόμενους πτυχιούχους ελληνόφωνο Π.Μ.Σ. τεσσάρων εξαμήνων με τίτλο: «Σπουδές στις Γλώσσες & το Πολιτισμό των Χωρών της Ν.Α. Ευρώπης», που εγκρίθηκε με το Φ.Ε.Κ.1757 τ. Β' /25-08-2009.

Το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στοχεύει στην κατάρτιση επιστημόνων - ερευνητών στο χώρο των Ανθρωπιστικών Σπουδών - στην ανάπτυξη της γνώσης και της έρευνας στο πεδίο των επιστημών της γλώσσας καθώς και στο πεδίο του πολιτισμού και παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές τη δυνατότητα να ειδικευτούν σε δύο κατευθύνσεις:

- Γλώσσες, Φιλολογία και Πολιτισμός της Ν.Α. Ευρώπης.
- Κοινωνικές, Πολιτισμικές και Πολιτικές Δομές στην Ν.Α. Ευρώπη.

Σκοπός του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών είναι να «καλλιεργεί και να προάγει την επιστημονική έρευνα και γνώση που αφορούν την ιστορία, το θρήσκευμα, τη γλώσσα και λογοτεχνία, τη φιλοσοφία, την παιδεία, την οικονομία, τις κοινωνικές και πολιτικές δομές και τον πολιτισμό των Βαλκανικών Λαών, να προάγει τις διαθρησκευτικές και διαπολιτισμικές σχέσεις της Ελλάδας και του Ελληνισμού γενικότερα με τους λαούς της Βαλκανικής, της Ανατολικής Ευρώπης και του Ευξείνου Πόντου κατά τρόπο που να ευνοούν την καλή γειτονία και την επικοινωνία, καθώς επίσης να παρέχει στη δημόσια διοίκηση τεκμηριωμένες πληροφορίες και επιστημονικά στοιχεία τα οποία θα καθιστούν αποτελεσματικότερη τη συνεργασία της με τις όμορες βαλκανικές χώρες, τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και του Ευξείνου Πόντου».

Αντικείμενο του Β' Π.Μ.Σ είναι η ανάπτυξη της γνώσης και της έρευνας στο πεδίο των επιστημών της γλώσσας καθώς και στο πεδίο του πολιτισμού, ενώ σκοπός του είναι:

- α) Η παραγωγή εξειδικευμένου επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού με ειδίκευση στις ανωτέρω γνωστικές περιοχές.
- β) Η επιμόρφωση πτυχιούχων ΑΕΙ στις σύγχρονες θεωρίες και πρακτικές ανάλυσης και διδασκαλίας των βαλκανικών γλωσσών και της ρωσικής, της λογοτεχνίας μιας εκάστης εξ αυτών και του πολιτισμού.
- γ) Η κατάρτιση επιστημόνων στις κοινωνικές και στις πολιτικές δομές και συνθήκες των χωρών της χερσονήσου του Αίμου.
- δ) Η διερεύνηση των πολιτισμικών σχέσεων ανάμεσα στον Βαλκανικό, τον Ελληνικό και τον ευρύτερο Νοτιοανατολικό Ευρωπαϊκό χώρο.

Η ύπαρξη των δύο κατευθύνσεων του προγράμματος δίνει τη δυνατότητα διεξοδικής ανάλυσης των προσφερόμενων ερευνητικών πεδίων και παρέχει, στον εκάστοτε μεταπτυχιακό φοιτητή, ανάλογα με τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα και τον επαγγελματικό προσανατολισμό του, τη δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης σε τομείς όπως της Μετάφρασης και Διερμηνείας, της Διδασκαλίας των Γλωσσών, σε εξειδικευμένους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, αντικείμενο των οποίων αποτελούν οι σχέσεις με τις χώρες της περιοχής και σε επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στις χώρες αυτές. Επιπλέον θα παρέχει τα απαραίτητα εφόδια και στον τομέα της

Επιστημονικής Έρευνας καθώς οι απόφοιτοι του θα έχουν αποκτήσει το θεωρητικό και εμπειρικό υπόβαθρο καθώς και τις δεξιότητες που θα τους καθιστούν ικανούς να κατανοούν την πορεία και τον ιδιόμορφο χαρακτήρα των χωρών αυτών και να ερμηνεύουν τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται και επηρεάζουν τόσο τις μεταξύ τους σχέσεις όσο και την αλληλεπίδραση τους με την Ελλάδα.

Δράσεις βελτίωσης

Στο Β' Π.Μ.Σ του Τ.Β.Σ. του Π.Δ.Μ. γίνονται δεκτοί: Οι πτυχιούχοι Πανεπιστημίων της ημεδαπής που προέρχονται από τα ακόλουθα Τμήματα: α) Βαλκανικών Σπουδών Π.Δ.Μ., β) Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού των Παρευξινίων χωρών Δ.Π.Θ., γ) Σλαβικών Σπουδών Κ.Π.Α., δ) Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ε) Παιδαγωγικά, στ) Φιλολογίας, η) Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών, θ) Μετάφρασης και Διερμηνείας, ι) Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, κ) Επικοινωνίας, Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς και άλλων Τμημάτων συναφών επιστημονικών πεδίων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Ι ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Γλώσσες Φιλολογία και Πολιτισμός των Χωρών της Ν.Α. Ευρώπης.

Ο συνολικός αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων στο Β' Π.Μ.Σ στην πρώτη κατεύθυνση είναι 16, εκ των οποίων, τα 7 είναι υποχρεωτικά και τα 3 επιλογής από 3 τριάδες επιλεγόμενων μαθημάτων.

ΙΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Κοινωνικές, Πολιτισμικές και Πολιτικές Δομές στην Ν.Α. Ευρώπη

Ο συνολικός αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων στο Β' Π.Μ.Σ στην πρώτη κατεύθυνση είναι 13, εκ των οποίων, τα 7 είναι υποχρεωτικά και τα 3 επιλογής από μια δεξαμενή 6 επιλεγόμενων μαθημάτων.

Η κατανομή των πιστωτικών μονάδων έχει ως εξής:

Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. είναι 120 εκ των οποίων οι 90 πιστώνονται με την επιτυχή συμμετοχή στις εξετάσεις των μαθημάτων και οι 30 με την επιτυχή υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Όλα τα υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα και των δύο κατευθύνσεων είναι εξαμηνιαία, διαρκούν δέκα εβδομάδες και διδάσκονται δύο ώρες εβδομαδιαίως και παρέχουν 30 πιστωτικές μονάδες ανά εξάμηνο, και συγκεκριμένα: 7,5 πιστωτικές μονάδες για κάθε μάθημα στο Α' εξάμηνο, 10 πιστωτικές μονάδες για κάθε μάθημα στο Β' εξάμηνο και 10 πιστωτικές μονάδες για κάθε μάθημα στο Γ' εξάμηνο και των δύο κατευθύνσεων.

Αναφορικά με τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία του Β' Π.Μ.Σ δείτε την παρ.2.3. του παρόντος.

Υποδομές του Β' Π.Μ.Σ

Το Β' Π.Μ.Σ φιλοξενείται στους χώρους του Π.Τ.Δ.Ε. και συνεπώς αντιμετωπίζει στενότητα χώρων. Στο πλαίσιο αυτής της κατάστασης, το Β' Π.Μ.Σ του Τ.Β.Σ. έχει στη διάθεσή του ξεχωριστό γραφείο με βιβλιοθήκη, μιας θέσης σταθερού Η/Υ, 1 εκτυπωτή, 3 φορητούς video projector, 1 φορητό υπολογιστή, θέσεις εργασίας για φορητούς υπολογιστές και επίπλωση με τραπέζια, καρέκλες και πίνακα. Στη διάρκεια του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους 2009-10 (ουσιαστικά, του πρώτου έτους λειτουργίας του νέου Β' Π.Μ.Σ) συνεχίστηκε η προσπάθεια να εμπλουτιστεί το Β' Π.Μ.Σ τόσο με βιβλία όσο και με εξοπλισμό για τη βελτίωση των συνθηκών του παρεχόμενου έργου διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Επιπλέον, χάρη σε δωρεά πεντακοσίων περίπου τόμων βιβλίων από τον ομ. Καθηγητή Ταρνανίδη η βιβλιοθήκη του Β' Π.Μ.Σ έχει εμπλουτιστεί σημαντικά με τεκμήρια Σλαβικών Σπουδών που πρόκειται να διατεθούν προς χρήση και μελέτη από τους φοιτητές μετά την καταλογογράφηση και τοποθέτησή τους σε αίθουσα σεμιναρίων/αναγνωστήριο πλησίον της κεντρικής βιβλιοθήκης του ΠΔΜ στη Φλώρινα.

Στους πίνακες που ακολουθούν έχουν ενταχθεί όλα τα μαθήματα του μεταπτυχιακού αλλά επί τις ουσίας το 2009-2010 διδάχθηκαν μόνο τα επτά πρώτα ανά κατεύθυνση.

Διδακτικό Έργο και Δράσεις του Β' Π.Μ.Σ

Διδασκόμενα Μαθήματα

Πίνακας 1: Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών 2010-2011

Β'Π.Μ.Σ./Κατεύθυνση: Γλώσσες, Φιλολογία και Πολιτισμός της Ν.Α. Ευρώπης.				
Μάθημα	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρ/κό ή Κατ'επιλογήν	Διαλέξεις
1. Ιστορική και Συγκριτική Βαλκανική Γλωσσολογία		Καμαρούδης		
2. Σλαβική Γλωσσολογία		Τ. Τριανταφυλλίδου		
3. Ρωσική Λογοτεχνία		Τ. Τριανταφυλλίδου		
4. Τουρκολογία		Συμεωνίδης		
5. Πολιτισμός μη Σλαβικών Βαλκανικών Χωρών		Τ. Σούτσιου		
6. Σλαβολογία		Κ. Νιχωρίτης		

Β'Π.Μ.Σ./Κατεύθυνση: Κοινωνικές, Πολιτισμικές και Πολιτικές Δομές στην Ν.Α. Ευρώπη.				
Μάθημα	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρ/κό ή Κατ'επιλογήν	Διαλέξεις
1. Αρχιτεκτονική Κληρονομιά στα Βαλκάνια: “Συγγενείς Τόποι” Μνημειακής Ταυτότητας		Ε. Γαβρά		
2. Ταυτότητες και ετερότητες στα Βαλκάνια		Ι. Μάνος		
3. Ιστορία των πολέμων στα Βαλκάνια (1912-1945)		Σ. Δορδανάς		
4. Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές		Σ. Μαυρογέννη		

του βαλκανικού χώρου					
5. Ανθρωπογενές Περιβάλλον στα Βαλκάνια			Ε. Γαβρά		
6. Εθνογραφία της Ν.Α. Ευρώπης: Ζητήματα Θεωρίας και Πρακτικής			Ι. Μανός		

Επισκέπτες Καθηγητές Β'Π.Μ.Σ.

Ακαδημαϊκό Έτος 2010-2011

➤ Χειμερινό Εξάμηνο

Ι Κατεύθυνση: Φιλολογία και Μετάφραση των Γλωσσών της Ν.Α. Ευρώπης

Ιστορική και Συγκριτική Βαλκανική Γλωσσολογία

- Ελληνοσλαβικές γλωσσικές επαφές (κ. Χ. Συμεωνίδης Ομότιμος Καθηγητή Α.Π.Θ. 23/11/2010 & 7/12/2010)

Σλαβική Γλωσσολογία

- Η ρωσική γραμματειακή γλώσσα κατά την περίοδο 11^{ου} ως 15^{ου} αιώνα. Ιστορικές πληροφορίες για τη διαμόρφωση και την εξέλιξη της ρωσικής γραμματειακής γλώσσας & Η επίδραση της ελληνικής γλώσσας και τα ελληνικά δάνεια στη ρωσική γραμματειακή γλώσσα (από τον 11^ο ως 15^ο αιώνα). (κ. Λ. Χαρατσίδης Επίκουρος Καθηγητής Δ.Π.Θ. 25/1/2011)
- Οι μυθολογίες των σλαβικών λαών με έμφαση στη βουλγαρική μυθολογία & Ο αντικατοπτρισμός των μυθολογιών σλαβικών λαών στα παραδοσιακά τους παραμύθια. (κ. Μ. Γκουνόβσκα, Υποψήφια διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κλίμεντ Όχριντςκι της Σόφιας. 22/2/2011)

Ρωσική Λογοτεχνία

- Ρωσική πεζογραφία β' μισού του 19ου – αρχών 20ου αιώνα. Ντοστογιέφσκι, Τολστόι. Το μυθιστόρημα στη ρωσική λογοτεχνία & Ρωσική πεζογραφία β' μισού του 19ου – αρχών 20ου αιώνα. Τσέχοβ, Α., Κουπρίν, Ι. Η επίδραση της ρωσικής λογοτεχνίας στα θεατρικά δρώμενα της εποχής. (κ. Λ. Χαρατσίδης Επίκουρος Καθηγητής Δ.Π.Θ. 25/1/2011)

II Κατεύθυνση: Κοινωνικές, Πολιτισμικές και Πολιτικές Δομές στα Βαλκάνια

Αρχιτεκτονική Κληρονομιά στα Βαλκάνια: “Συγγενείς Τόποι” Μνημειακής Ταυτότητας

- Το απόθεμα πολιτισμού ως άξονας πολιτικής κοινωνικής ωφέλειας και ανάπτυξης & Πολιτισμική και Μνημειακή Τοπογραφία στη Ν.Α. Ευρώπη (κα. Παρ. Παπαδοπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Α.Π.Θ. 1/12/2010)
- Η μνημειακή ταυτότητα του γεωγραφικού χώρου εκατέρωθεν του Αιγαίου & Οι παράγοντες διαμόρφωσης της οικιστικής ανάπτυξης της δυτικής Μ. Ασίας (κα. Ε. Μπουμπουγιατζή, Διδάκτωρ 15/12/2010& 12/1/2011)
- Πολιτιστική κληρονομιά –ελληνική παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Προστασία – δημόσιοι φορείς –χρήστης –πολιτικές. Βιώσιμη ανάπτυξη-παραδείγματα. (κ. Ε.Π.Δημητριάδης, Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ. 26/1/2011)
- Ιστορική γεωγραφία και αρχιτεκτονική πολιτιστική κληρονομιά: Μακεδονία-Θράκη –Ηπειρος και ευρύτερος χώρος. (κ. Γ. Τσότσος Διδάκτωρ, Εκπαιδευτικός Σύμβουλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης 26/1/2011)

Ταυτότητες και ετερότητες στα Βαλκάνια

- Εθνοτοπικές και τοπικές ταυτότητες: Το παράδειγμα του Ζαγορίου (κ. Β. Δαλκαβούκη Λέκτορα Δ.Π.Θ. 26/1/2011)

Ιστορία των πολέμων στα Βαλκάνια (1912-1945)

Κατοχή, Αντίσταση και Απελευθέρωση (κ. Γ. Αντωνίου, Ειδικός Επιστήμονας Δ.Π.Θ. 8/2/2011)

Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές του βαλκανικού χώρου

- Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές & Ποιοτικές μέθοδοι ανάλυσης πολιτισμικού υλικού (κα. Ι. Βαμβακίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Π.Δ.Μ. 10/11/2010)
- Κέντρα πολιτιστικής ανάπτυξης στα Βαλκάνια & Οι μετακινήσεις των καλλιτεχνών στα Βαλκάνια (κ. Ι. Σίσσιου, Υπ. Διδάκτορας Π.Δ.Μ. 22/12/2010)
- Εκδηλώσεις της λαϊκής τέχνης στον Ελλαδικό χώρο και η ένταξη τους στον ευρύτερο χώρο των Βαλκανίων το 18^ο και 19^ο αιώνα (κα. Ζ. Γοδόση, Λέκτορας Π.Δ.Μ. 19/1/2011)

➤ Εαρινό Εξάμηνο

I Κατεύθυνση: Φιλολογία και Μετάφραση των Γλωσσών της Ν.Α. Ευρώπης

Τουρκολογία

- Τουρκική φρασεολογία στις βαλκανικές γλώσσες & Τουρκική φρασεολογία στις σλαβικές γλώσσες (κ. Χ. Συμεωνίδης, Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ. 1/3/2011)

Πολιτισμός μη Σλαβικών Βαλκανικών Χωρών

- Ο ελληνισμός της Ρουμανίας. Πολιτισμική παρουσία & Σχέσεις Ρουμανίας – Αγίου Όρους (κ. Φ. Μαρινέσκου, Ερευνήτης του Ινστιτούτου Εθνικών Ερευνών της Αθήνας 17/5/2011)

Σλαβολογία

- Η Σλαβολογία στην Ελλάδα. Διακεκριμένοι Έλληνες Σλαβολόγοι & Διεθνή Επιστημονικά Περιοδικά (κ. Η. Ευαγγέλου, Λέκτορας Α.Π.Θ. 16/3/2011)
- Η Σλαβική Ορθόδοξη παράδοση & Η Βαλκανική Ορθόδοξη παράδοση (κ. Μ. Τρίτος, Καθηγητής Α.Π.Θ. 30/3/2011)
- Τα νέο-ανακαλυφθέντα γλαγολιτικά χειρόγραφα του Σινά & Η σερβική σλαβολογική παράδοση (κ. Ι. Ταρνανίδης, Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ. 3/5/2011)
- Το κίνημα του Πανσλαβισμού & Η αφύπνιση των εθνικών κρατών ως παράλληλο φαινόμενο του Πανσλαβισμού (κ. Δ. Γόνης, Ομότιμος Καθηγητής Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών 18/5/2011)

II Κατεύθυνση: Κοινωνικές, Πολιτισμικές και Πολιτικές Δομές στα Βαλκάνια

Ανθρωπογενές Περιβάλλον στα Βαλκάνια

- Βασικές αρχές Αειφορίας - Βιώσιμης ανάπτυξης & Ανθρωπογενείς παρεμβάσεις στο περιβάλλον της ΝΑ Ευρώπης: η περίπτωση της παραγωγής ενέργειας (Γ. Μαλανδράκης, Λέκτορας Π.Δ.Μ. 1/3/2011)
- Επιστημολογική προσέγγιση: πολιτισμός – κοινωνία – δομημένος χώρος. Μνημειακός χώρος – λαϊκή παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Ελλάδα: ιστορικά οικιστικά σύνολα – μητρώα πολιτιστικής κληρονομιάς & Ρύθμιση του χώρου στην Ευρώπη προ του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου (Αγγλία, Γερμανία, Γαλλία κ.ά.). Εκσυγχρονισμός του χώρου – βιώσιμη ανάπτυξη – νομοθετικό πλαίσιο. Προγραμματισμός – διαχείριση οικιστικού αποθέματος – παραδείγματα επέμβασης σε παραδοσιακό χώρο (κ. Ε.Π. Δημητριάδης, Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ. 12/4/2011 & 3/5/2011)
- Ιστορική γεωγραφία και αρχιτεκτονική πολιτιστική κληρονομιά: Μακεδονία – Θράκη – Ήπειρος και ευρύτερος χώρος. Δυτική Μακεδονία: Οικιστικό Δίκτυο και Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική & Ιστορία της Γεωγραφίας - Γεωγραφία της Ιστορίας. Ιστορία της ελληνικής Γεωγραφίας και Χαρτογραφίας. Χαρτογράφηση των Βαλκανίων 16ος – 19ος αι. Το γεωγραφικό περιεχόμενο των Ιστορικών

χαρτών: Ιστορία και Γεωγραφία των Βαλκανίων μέσα από τους ιστορικούς χάρτες (κ. Γ. Τσότης, Διδάκτωρ, Εκπαιδευτικός Σύμβουλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης 12/4/2011 & 3/5/2011)

Εθνογραφία της Ν.Α. Ευρώπης: Ζητήματα Θεωρίας και Πρακτικής

- Κάνοντας επιτόπια έρευνα στους γείτονες: Η εθνογραφία ενός Βουλγάρικου χωριού στα μετα-σοσιαλιστικά χρόνια (κα. Α. Αγγελίδου, Λέκτορας Παντείου Πανεπιστημίου 13/4/2011)

Υποχρεώσεις Διδασκόντων

Υποχρέωση των διδασκόντων είναι να υποβάλουν κατά την έναρξη του εξαμήνου προς διανομή στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. το αναλυτικό πρόγραμμα (syllabus) του εκάστοτε μαθήματος που καλύπτει σε εβδομαδιαία βάση την ύλη του μαθήματος καθώς και τη σχετική βιβλιογραφία. Επιπλέον οι διδάσκοντες ελέγχουν αν οι φοιτητές που είναι παρόντες και μόνο αυτοί έχουν υπογράψει στο παρουσιολόγιο.

Δραστηριότητες Π.Μ.Σ.

Εκτός από τη διδασκαλία των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών του Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο της λειτουργίας του Π.Μ.Σ. έχουν πραγματοποιηθεί παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες.

-Στο πλαίσιο του μαθήματος του Α' Εξαμήνου «Μεθοδολογία Έρευνας» πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στις βιβλιοθήκες και τα αρχεία: του Ιδρύματος "Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα", της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, του Ιστορικού Αρχείου Μακεδονίας, του Ιδρύματος Πατερικών Μελετών (Μονή Βλατάδων), της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., του Σπουδαστηρίου Βυζαντινής Ιστορίας καθώς και στο Σπουδαστήριο Νεότερης Ιστορίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

-Ο κ. Ι. Τουλουμάκος, Ομότιμος Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ στις 19/1/2010 έδωσε διάλεξη βασισμένη στο βιβλίο του με τίτλο «Η Ελλάδα και το κράτος των Σκοπίων Παραλείπόμενα από μια άτυχη διένεξη».

-Το Π.Μ.Σ. διοργάνωσε Ημερίδα με θέμα «Η Ορθοδοξία στη Ν.Α Ευρώπη Παρελθόν – Παρόν – Μέλλον» στις 24/4/2010 στην Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων του Δήμου Φλώρινας.

-Στις 12/5/2010 το Π.Μ.Σ. διοργάνωσε μονοήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Αχρίδα της Π.Γ.Δ.Μ. με τη συμμετοχή διδασκόντων, μεταπτυχιακών και προπτυχιακών φοιτητών.

-Το Μεταπτυχιακό σε συνεργασία με το Δήμο Αμυνταίου και το «Σύλλογο Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς» με έδρα το Αμύνταιο, συνδιοργάνωσαν, με απόλυτη επιτυχία, στην πόλη του Αμυνταίου, στις 21-22 Μαΐου 2010, Συνέδριο με θέμα «Η Πολιτιστική Κληρονομιά του

Έργου των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου ως Παράγοντας Ενότητας Ανάμεσα στους Λαούς της Ν.Α. Ευρώπης».

Ο υπό έκδοση τόμος των Πρακτικών του Συνεδρίου (Εκδόσεις Επίκεντρο) θα συμπεριλαμβάνει 26 Εισηγήσεις και αναμένεται να φτάσει τις 400 σελίδες.

Παράλληλα και για τους σκοπούς του Συνεδρίου οργανώθηκε και παρουσιάστηκε έκθεση μνημειακού, φωτογραφικού και αρχαιακού υλικού με θέμα «Οι Έλληνες Φωτιστές των Σλάβων, Κύριλλος και Μεθόδιος, το Ιεραποστολικό τους έργο και η Διαχρονική του Πορεία».

Στις εργασίες του Συνεδρίου συμμετείχαν παρουσιάζοντας εισηγήσεις, οι οποίες έχουν επιλεχθεί και θα συμπεριληφθούν στον τόμο των πρακτικών που είναι υπό έκδοση, οι εξής φοιτητές:

- Γκοράνης Πολύδωρος (Υπ. Διδάκτορας), *Οι εκτενείς βίοι των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου: « Το στοιχείο της προφορικότητας και η λειτουργία Ν ρόλος των παραθεμάτων της Αγίας Γραφής ως μοτίβα ανάπτυξης της δομής των βίων.*
- Μπορόβας Γεώργιος (Υπ. Διδάκτορας), *Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος στην Ελληνική Βιβλιογραφία.*
- Χατζηλέλεκας Δημοσθένης (Υπ. Διδάκτορας), *Η Ιστορική εξέλιξη των Πηγών για τους Αγίους Κύριλλο και Μεθόδιο.*
- Αλεξανδρίδου Σοφία (Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια) *Η αναβίωση και θεσμοθέτηση του εορτασμού της 24ης Μαΐου (ημέρας μνήμης των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου) ως ημέρας των Σλαβικών γραμμάτων και του πολιτισμού στη Ρωσία.*

-Στις 28/5/2011 το Π.Μ.Σ. συνδιοργάνωσε, σε συνεργασία με τη Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ., σεμινάριο με θέμα «Βαλκάνια και Νεομάρτυρες» στις Πέντε Βρύσες Λαγκαδά.

Ακαδημαϊκή Δραστηριότητα Φοιτητών

Πολλοί μεταπτυχιακοί φοιτητές καθώς και υποψήφιοι διδάκτορες έχουν συμμετάσχει σε διάφορες ακαδημαϊκές δραστηριότητες. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Ο Νιχωρίτης Κωνσταντίνος (7-9 Οκτωβρίου 2010) συμμετοχή στο Συνέδριο Паисиевия семинар към проект „Четвърт хилядолетие История славянобългарская” (Καταρίνο, Βουλγαρία), σε κοινή εισήγηση με τον Γκοράνη Πολύδωρο *Балканската историография по времето на Паисий.*
- Γκοράνης Πολύδωρος (7-9 Οκτωβρίου 2010) συμμετοχή στο Συνέδριο Паисиевия семинар към проект „Четвърт хилядолетие История славянобългарская” (Καταρίνο, Βουλγαρία), με την εισήγηση *Бугарско Царство у Краљевству Словена Мавра Орбинија и Историја Славенобългарскаја Пајисија Хилендарског: Компаративно нацртавање портрета „другог“ и „Бугара“ у текстовима периода барокног славизма и „духовно – националне просвећености“ на Балкану.* Επιπλέον ο κ. Γκοράνης συμμετείχε στο θερινό σχολείο στο Πампоровο της Βουλγαρίας από 1 – 14 Αυγούστου 2001 με τίτλο: Компютърни и интерактивни средства за исторически езиковедски изследвания. BG051PO001-3.3-04-0011 Проектът се финансира от Европейския социален фонд и Република България по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2007-2013.

- Μπορόβας Γεώργιος (5-8 Μαΐου 2011) συμμετοχή στο 3^ο Διεθνές Συνέδριο “The Economies of Balkan and Eastern Europe Countries in the changed world” (Pitesti, Ρουμανία), με την εισήγηση *Economic Relations of Bosnia - Herzegovina and FYROM with the other states that emerged from the breakup of Yugoslavia in light of the Ohrid and Dayton agreements: The phenomenon of Yugonostalgia in trade and economic relations of those countries?*. Η εισήγηση επιλέχθηκε και θα συμπεριληφθεί σε υπό έκδοση βιβλίο από το Cambridge Scholars Publishing.
- Ο Νικόλαος Κουτσουνιάς σε συνεργασία με τον μεταπτυχιακό φοιτητή Λάζαρο Σιούλη συμμετείχαν στις εργασίες του 6ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Ανάλυσης Δεδομένων (8-10 Σεπτεμβρίου 2011) με την εισήγηση *Μηνύματα από τις Αφίσες*. Στο ίδιο συνέδριο ο κ. Κουτσουνιάς σε συνεργασία με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές Λάζαρο Σιούλη και Αδαμαντία Αθαναηλίδου παρουσίασαν εισήγηση με θέμα *Τα σύμβολα των κομμάτων στις βαλκανικές χώρες*, και με τον μεταπτυχιακό φοιτητή Δημήτρη Ωραιόπουλο την εισήγηση *Συμβολισμοί σε Βαλκανικά Γραμματόσημα*.
- Στο 8th International "Border Crossings" Student Conference "Exploring everyday life in SE Europe: Identity, culture and representation" (22-25 Απριλίου 2010), το οποίο διεξήχθη στο Zadar της Κροατίας, συμμετείχαν οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες Ιντζεμπατζάκη Κατερίνα, Τσάλη Μιμή και Ματράκη Ελένη.
- Στο 9th International "Border Crossings" Student Conference "Betwixt and Between": Boundaries, negotiations and transitions in SE Europe (12-15 Μαΐου 2011), το οποίο διεξήχθη στην Κομοτηνή, συμμετείχε η μεταπτυχιακή φοιτήτρια Loena Bakuli.
- Στο 6th Konitsa International Summer School in Anthropology, Ethnography and Comparative Folklore of the Balkans (27/7-11/8 2011), το οποίο διεξήχθη στην Κόνιτσα συμμετείχαν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές Loena Bakuli, Ανδρέας Παπαδόπουλος και Σταύρος Σκρεπετός.

Υποδομές

Το Τ.Β.Σ. φιλοξενείται στους χώρους του Π.Τ.Δ.Ε. Στο πλαίσιο αυτό το Π.Μ.Σ. δεν έχει στη διάθεση του ξεχωριστό γραφείο, αλλά η Γραμματεία του φιλοξενείται στο γραφείο του Προέδρου του Τ.Β.Σ. Στη Γραμματεία υπάρχει ένας σταθερός Η/Υ, ένας εκτυπωτής, καθώς και επίπλωση με τραπέζια και καρέκλες. Επιπλέον το Π.Μ.Σ. διαθέτει τρεις φορητούς video προβολείς και έναν φορητό υπολογιστή.

Χάρη σε δωρεά 2.000, περίπου, τόμων βιβλίων από τον Ομότιμο Καθηγητή του Α.Π.Θ κ. Ιωάννη Ταρνανίδη η βιβλιοθήκη του Π.Μ.Σ έχει εμπλουτιστεί σημαντικά με τεκμήρια Σλαβικών Σπουδών που πρόκειται να διατεθούν προς χρήση και μελέτη από τους φοιτητές μετά την καταλογογράφηση και τοποθέτησή τους σε αίθουσα σεμιναρίων/αναγνωστήριο πλησίον της κεντρικής βιβλιοθήκης του ΠΔΜ στη Φλώρινα.

Διοικητικό & Λοιπό Προσωπικό

Στο πλαίσιο λειτουργίας του Π.Μ.Σ. από το Φεβρουάριο του 2010 οργανώθηκε και λειτουργεί ανεξάρτητη γραμματεία, με την πρόσληψη ενός ατόμου, με σύμβαση έργου ορισμένου χρόνου, για τη διοικητική και διαχειριστική υποστήριξη του προγράμματος. Από το Μάιο του 2011 προσελήφθη στο Π.Μ.Σ., με σύμβαση έργου

ορισμένου χρόνου, ένα ακόμα άτομο με σκοπό την ψηφιοποίηση-καταλογογράφηση των βιβλίων της δωρεάς του κ. Ι. Ταρνανίδη και τη συνεργασία – επικουρία στην επίβλεψη των τελικών μεταπτυχιακών εργασιών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι παραπάνω προσλήψεις καθώς και οι προμήθειες της υλικοτεχνικής υποδομής του Π.Μ.Σ. δεν επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Τμήματος καθώς έχουν πραγματοποιηθεί με αυτοχρηματοδότηση, δηλαδή από τα διδάκτρα των μεταπτυχιακών φοιτητών του προγράμματος.

Οικονομικά Π.Μ.Σ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε) του Π.Δ.Μ. (29/9/2011) για το Π.Μ.Σ. «Σπουδές στις Γλώσσες και τον Πολιτισμό των Χωρών της Ν.Α. Ευρώπης» για τα ακαδημαϊκά έτη 2009-2010 και 2010-2011 διαπιστώνονται τα εξής:

Σύνολο Χρηματοδοτήσεων (προσωρινά)	78.416,20
Πληρωμές (προσωρινά)	56.912,66
Ταμειακό Υπόλοιπο (προσωρινά)	21.503,54

Προοπτική

Από την ίδρυση του το Π.Μ.Σ. καθημερινά και σε εντατική βάση προσπαθεί να αντιμετωπίσει τα οργανωτικά, διοικητικά και εκπαιδευτικά ζητήματα που προκύπτουν στην προσπάθεια ομαλής λειτουργίας ενός νεοϊδρυθέντος Μεταπτυχιακού. Τα όργανα και η γραμματεία του Π.Μ.Σ. εξαιτίας της φύσης του μεταπτυχιακού (αυτοχρηματοδοτούμενο) είναι υποχρεωμένα σε καθημερινή βάση να συνεργάζονται με την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου η οποία εδρεύει στην Κοζάνη. Το γεγονός αυτό επιφέρει καθυστερήσεις και σε ορισμένες περιπτώσεις δυσλειτουργίες που αντιμετωπίζονται με χρονική υστέρηση εξαιτίας της απόστασης και των περίπλοκων διαδικασιών που απαιτούνται για την εκταμίευση κονδυλίων που κρίνονται απαραίτητα για την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος.

Παρά τα όποια προβλήματα το Π.Μ.Σ. συνεχίζει απρόσκοπτα τη λειτουργία του και πιστεύουμε ότι διαθέτει τα εχέγγυα για άμεση και αποτελεσματική προσαρμογή στις απαιτήσεις του νέου Νόμου –Πλαισίου για τη λειτουργία των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων.

Διδακτικό έργο

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών του **Β'Π.Μ.Σ.** σχετικά με τις προφορικές/γραφτές εργασίες (ερωτήσεις 15-21) στα αντίστοιχα μαθήματα έδειξε υψηλούς μέσους όρους (όλοι άνω του 4.4), με εξαίρεση την ερώτηση 17, στην οποία ο μέσος όρος είναι 3,9.

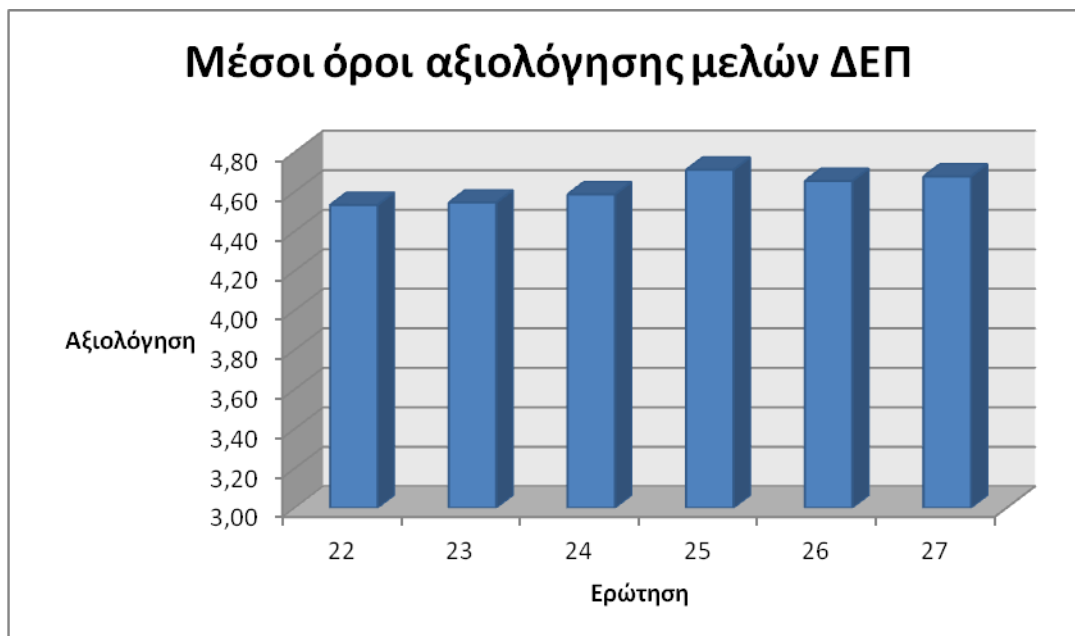
Πίνακας 2: Μέσοι όροι αξιολόγησης των εργασιών

15	16	17	18	19	20	21
4,60	4,52	3,88	4,57	4,53	4,43	4,50

Οι μέσοι όροι στις ερωτήσεις (αρ.22-27) που σχετίζονται με την αξιολόγηση των μελών ΔΕΠ του **Β'Π.Μ.Σ.**, είναι επίσης ενθαρρυντικά υψηλοί (όλοι άνω του 4,5), όπως προκύπτει από το παρακάτω ραβδόγραμμα.

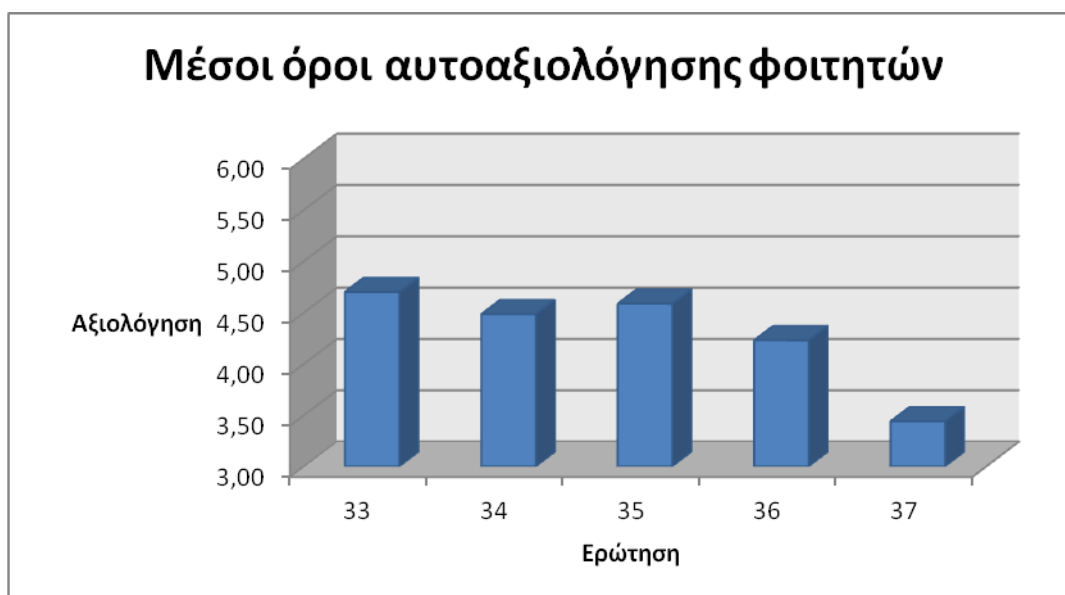
Πίνακας 3: Μέσοι όροι αξιολόγησης μελών ΔΕΠ

22	23	24	25	26	27
4,53	4,55	4,59	4,71	4,65	4,68

Μόνον στην τελευταία ερώτηση (ερ. 37) οι μέσοι όροι δείχνουν χαμηλές τιμές (3,4) σε σχέση με τις υπόλοιπες ερωτήσεις της συγκεκριμένης ομάδας ερωτήσεων, με πολύ υψηλή τιμή στην ερώτηση 33 (4,7).

Πίνακας 4: Μέσοι όροι αυτοαξιολόγησης φοιτητών

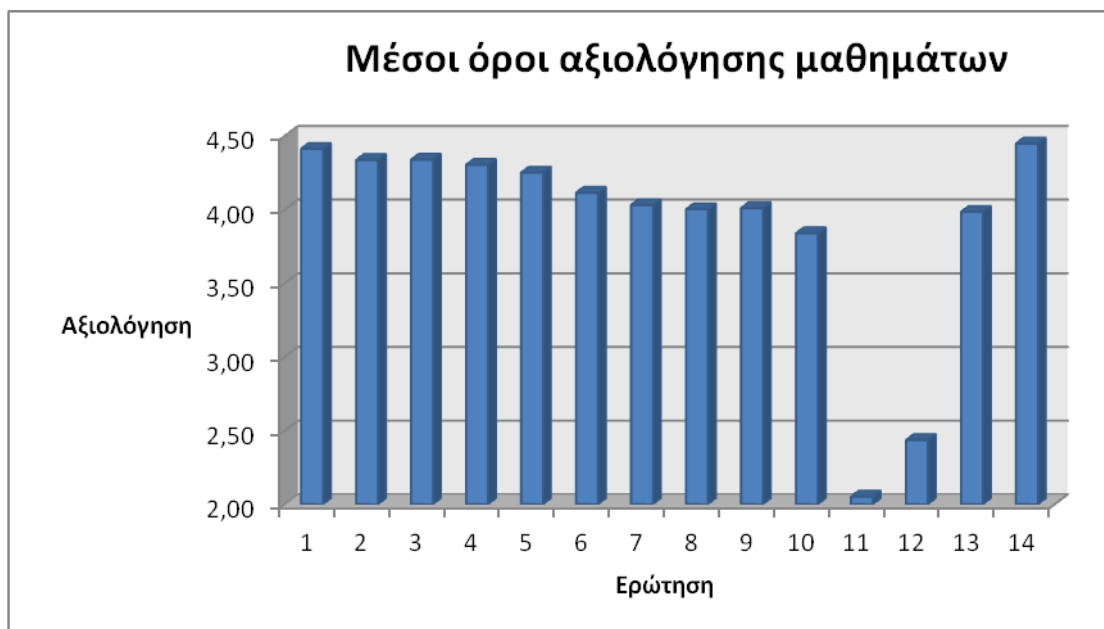

33	34	35	36	37
----	----	----	----	----

4,70	4,48	4,59	4,23	3,44
------	------	------	------	------

Σχετικά με τον κύριο κορμό των ερωτήσεων αξιολόγησης των μαθημάτων (ερωτήσεις 1-14), με εξαίρεση τις ερωτήσεις 11 και 12 (μ.ο. 2,05 και 2,44) οι τιμές κυμάνθηκαν σε ικανοποιητικά επίπεδα (άνω του 3,84).

Πίνακας 5: Μέσοι όροι αξιολόγησης μαθημάτων Β'Π.Μ.Σ.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
4,41	4,34	4,34	4,30	4,25	4,11	4,03	4,00	4,01	3,84	2,05	2,44	3,98	4,45

Ερευνητικό έργο

Βλ. αντίστοιχο κεφάλαιο στο Π.Π.Σ., 1.4.

Μελλοντικοί στόχοι του Β'Π.Μ.Σ.

Συμπληρωματικά αναφέρουμε και την προσπάθεια ανταλλαγής επιστημόνων και προσωπικοτήτων από χώρες των Βαλκανίων, τη Ρωσία και την Τουρκία για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

3. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ-ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ – ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Συνεργασίες του Τμήματος με Κοινωνικούς Φορείς – Αγορά Εργασίας – Ακαδημαϊκά
Ιδρύματα

ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών έως το 2003 λειτουργούσε με τη μορφή ΕΠΕΑΕΚ. Κατά το διάστημα 2003-2004 δεν παρουσίασε ιδιαίτερη ερευνητική δραστηριότητα, δεδομένης και της μεταβατικής του κατάστασης (από Τμήμα του Α.Π.Θ. σε αντίστοιχο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας). Τα έργα τα οποία καταχωρούνται και μέσω της Επιτροπής Ερευνών του νεοσύστατου Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας ως έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς, είναι τα ακόλουθα:

1. *Λειτουργία Γραφείου Διασύνδεσης Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με ίδια μέσα* 2. *Πρακτική Άσκηση Φοιτητών του ΤΒΣ Φλώρινας* 3. *Διαδρομές και Κόμβοι Εμπορίου και Πολιτισμού στα Βαλκάνια* 4. *Συνεργασία του Π.Δ.Μ. με Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Ιδρύματα της Π.Γ.Δ.Μ.* 5. *Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Δημιουργίας και Βέλτιστης Λειτουργίας του Πρότυπου Κέντρου Αγροτικής Φιλοξενίας και Εκπαίδευσης* 6. *Ερευνα, Μελέτη Κατευθύνσεων για τη Δημιουργία Πρότυπου Οικιστικού Πυρήνα σε υπό Ίδρυση Οικισμό. Διερεύνηση και Ανάδειξη του Χαρακτήρα του Τόπου.* 7. *Διερεύνηση, ανάδειξη και προβολή του ιστορικού, πολιτιστικού και οικιστικού αποθέματος του δήμου Χαλάστρας*

Στο πλαίσιο των έργων αυτών, επιδιώχθηκαν και υλοποιήθηκαν συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς της άμεσης και ευρύτερης περιοχής δράσης του Πανεπιστημίου και του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών. Συγκεκριμένα ως εξής: ΥΠΕΞ (Παράρτημα Θεσσαλονίκης), Γραφείο Εμπορίας και Οικονομίας Βορείου Ελλάδος (Ο.Ε.Υ.) - Υ.ΜΑ.Θ. Διοικητήριο Θεσσαλονίκη, Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας (Κοζάνη), ΔΠΠΕΚ (Διαβαλκανικό και Παρευξείνιο Επιχειρηματικό Κέντρο), διάφορα Επιμελητήρια της Ελλάδας (Θεσσαλονίκης, Δράμας, Έβρου, Καστοριάς, Κιλκίς, Σερρών, Φλώρινας, Χαλκιδικής, Κοζάνης, Ξάνθης κ.α.), Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), Διπλωματική Ακαδημία του ΥΠΕΞ, Ίδρυμα Υποτροφιών Fulbright, Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ. Α.Ε.), Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ Α.Ε.), Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ΤΕΕ/ Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας, Περιφερειακό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης, ΥΠΕΠΘ (τμήμα μεταπτυχιακών), Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινας, Κοζάνης), Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γραφείο Προξενικών, Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Μοναστηρίου, Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στην Στουτγάρδη, Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας-Κεντρική Υπηρεσία, Προξενείο της Λετονίας στην Θεσσαλονίκη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Ίδρυμα Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς, Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, Τράπεζα Eurobank, Europlan Ltd, Εκθεσιακό Κέντρο Κοζάνης, Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας, Δασαρχείο Λαμίας, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση

Φλώρινας, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λάρισας, Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας - Αεροδρόμιο Μακεδονία, Εφημερίδα «Το Ελεύθερο Βήμα της Φλώρινας», Εφημερίδα «Πολίτης», Εφημερίδα «Ανατροπή», Εφημερίδα «Αγγελιοφόρος», Δήμος Φλώρινας, Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης, Ε.Ρ.Α. Φλώρινας, Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης, Δήμος Αμυνταίου, Δήμος Κιλκίς, Ένωση Ποντίων Νομού Κιλκίς «Οι Αργοναύτες», Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Πανεπιστήμιο Αρχιτεκτονικής «Ion Mincu» Βουκουρεστίου, Πανεπιστημιακό Κολλέγιο Τούρνου Σεβερίν, Τράπεζα Alpha Bank, Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας της ΝΑΘ, Ένωση Ελλήνων Ρουμανίας, Ινστιτούτο Σπουδών ΝΑ Ευρώπης (Βουκουρέστι), Οργανισμός Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού (του ΥΠ.ΠΟ.), Σχολή Οικονομικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Πρίλεπ (Bitola), Δημοτική Επιχείρηση Ενεργού Πολεοδομίας Κοζάνης (Δ.ΕΠ.Ε.ΠΟ.Κ. Α.Ε.), Δήμος Χαλάστρας.

Γενικότερα, στο σύνολο όλων των προαναφερθέντων έργων, βάσει των καταχωρημένων στοιχείων στην Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου, συμμετείχαν (16) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Από τα στοιχεία της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας προκύπτει ότι στο σύνολο των παραπάνω (7) έργων συμμετείχαν συνολικά (140) προπτυχιακοί φοιτητές, (6) μεταπτυχιακοί και (1) διδακτορικός φοιτητής του Τμήματος, καθώς και (20) εξωτερικοί συνεργάτες (μέλη ΔΕΠ και μεταπτυχιακοί φοιτητές άλλων ακαδημαϊκών ιδρυμάτων ή και ειδικοί επιστήμονες).

Η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς αναγνωρίζεται και προβάλλεται μέσω ενεργειών προβολής και διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας ενός εκάστου έργου. Αυτό αποτελεί επιδίωξη της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου, όπως και της Διοίκησής του, οι οποίες στηρίζουν και προβάλλουν αντίστοιχες εκδηλώσεις και ειδικότερα: παρουσιάσεις στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, ηλεκτρονική ενημέρωση μέσω του διαδικτύου –και από τον ιστότοπο του Πανεπιστημίου < <http://www.uowm.gr/projects.php>>, διοργάνωση εκδηλώσεων εντός και εκτός του Πανεπιστημίου –σε συνεργασία με τους συναρμόδιους και συνεργαζόμενους ΚΠΠ φορείς. Περισσότερα και στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου < <http://www.uowm.gr/>>.

Η **Επιτροπή Ερευνών** –μέσω του Ειδικού Λογαριασμού, ΕΛΚΕ- αποτελεί τον βασικό μηχανισμό για την ανάπτυξη συνεργασιών σε όλο το Πανεπιστήμιο. Ως γνωστόν, μέσω των παραπάνω υλοποιούνται όλες οι συνεργασίες –σε ιδρυματικό επίπεδο ή στο επίπεδο ενός εκάστου Τμήματος του Πανεπιστημίου, ιδίως δε αυτές στον τομέα της έρευνας.

Στον ερευνητικό τομέα, άλλος μηχανισμός πέραν αυτού της Επιτροπής Ερευνών, - ειδικότερα για το τμήμα - δεν υπάρχει, εκτός του **Εργαστηρίου Ιστορίας**, το οποίο δημιουργήθηκε το 2004, στα πλαίσια του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ «Αναμόρφωση προπτυχιακού προγράμματος σπουδών» του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών. Σκοπός του εργαστηρίου είναι: να εξοικειώσει τους φοιτητές με τη διαδικασία ψηφιοποίησης των πηγών της ιστορίας της περιοχής (κυρίως εφημερίδες) και να βοηθήσει τους φορείς της περιοχής να διασώσουν το αρχαιακό υλικό που είναι χρήσιμο για την συγγραφή της τοπικής ιστορίας. Το **Εργαστήριο Ιστορίας**, διαθέτοντας τον κατάλληλο υλικοτεχνικό εξοπλισμό, έχει συνεργαστεί μέχρι σήμερα με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης, το Κέντρο Ιστορίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Καστοριάς, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Γιαννιτσών, το Σύλλογο «Φίλιππος» Γιαννιτσών και το Σύλλογο «Μέγας Αλέξανδρος» Έδεσσας, το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης, και διάφορους

εκδότες της πόλης της Φλώρινας, ψηφιοποιώντας εφημερίδες από τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο της γεωγραφικής περιοχής αναφοράς. Οι εφημερίδες αυτές βρίσκονται πλέον σε μορφή cd-rom και διατίθενται για ανάγνωση από τους ερευνητές στις ίδιες τις βιβλιοθήκες και στο Αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στη Φλώρινα.

Παράλληλα, το Τμήμα –και μέσω άλλων υποστηρικτικών μηχανισμών αναπτύσσει σχέσεις και συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς της ευρύτερης περιοχής, σε επίπεδο νομού, περιφέρειας ή και εθνικό. Προς αυτή την κατεύθυνση αναφέρουμε ως ενισχυτικούς μηχανισμούς αυτούς του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου καθώς και αυτόν του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών.

Στο πλαίσιο του **Γραφείου Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας** του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, που δημιουργήθηκε τον Νοέμβριο του 2005, στο πλαίσιο του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ), ειδικότερα το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών Φλώρινας έχει συνεργαστεί με μια σειρά από φορείς: ΥΠΕΞ (Παράρτημα Θεσσαλονίκης), Γραφείο Εμπορίας και Οικονομίας Βορείου Ελλάδος (Ο.Ε.Υ.) Υ.ΜΑ.Θ. Διοικητήριο Θεσσαλονίκη, Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας (Κοζάνη), ΔΙΠΕΚ (Διαβαλκανικό και Παρευξέινιο Επιχειρηματικό Κέντρο), διάφορα Επιμελητήρια της Ελλάδας (Δράμας, Έβρου, Καστοριάς, Κιλκίς, Σερρών, Φλώρινας, Χαλκιδικής, Κοζάνης, Ξάνθης κ.α.), Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), Διπλωματική Ακαδημία του ΥΠΕΞ, Ίδρυμα Υποτροφιών Fulbright, Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ. Α.Ε.), Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ Α.Ε.), Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ΤΕΕ/ Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας, Περιφερειακό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, ΥΠΕΠΘ (τμήμα μεταπτυχιακών), Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινας, Κοζάνης).

Από το έτος 2005 και έπειτα το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετείχε στο 2ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ) Μέτρο 2.4 «Επαγγελματικός προσανατολισμός και σύνδεση με την αγορά εργασίας», Κατηγορία Πράξεων 2.4.2 Α: «Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Γ Φάση», που συγχρηματοδοτείται μέσω του ΥΠΕΠΘ από την Ευρωπαϊκή Ένωση [Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης κατά 75% Κοινοτική Συμμετοχή (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και 25% Εθνικοί Πόροι / Ειδική υπηρεσία διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ]. Μέσω αυτού υλοποιήθηκε το **Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών**. Ειδικότερα το παραπάνω πρόγραμμα έχει ως στόχο την γνωριμία των φοιτητών του Τμήματος με την αγορά εργασίας και το επαγγελματικό περιβάλλον στο οποίο πιθανότατα στο μέλλον θα κληθούν να εργαστούν.

Ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω, Φορείς Υποδοχής Φοιτητών του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας: Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Διπλωματική Ακαδημία του Υπουργείου Εξωτερικών, Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης - Υπηρεσία Διεθνών Σχέσεων, Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γραφείο Προξενικών, Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Μοναστηρίου, Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδος - Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στην Στουτγάρδη, Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας -

Κεντρική Υπηρεσία, Προξενείο της Λετονίας στην Θεσσαλονίκη, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Φλώρινας, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κοζάνης, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Καστοριάς, Επιμελητήριο Πέλλας, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Ίδρυμα Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς, Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Eurobank, Europlan Ltd, Εκθεσιακό Κέντρο Κοζάνης, Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας, Δασαρχείο Λαμίας, Καπετάνιος Χρήστος - Ζιακάκης Γεώργιος Ο.Ε., Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λάρισας, Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας -Αεροδρόμιο Μακεδονία, Εφημερίδα «Το Ελεύθερο Βήμα της Φλώρινας», Εφημερίδα «Πολίτης», Εφημερίδα «Ανατροπή», Εφημερίδα «Αγγελιοφόρος», Δήμος Φλώρινας, Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης, Ε.Ρ.Α. Φλώρινας, Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης.

Τα μέλη ΔΕΠ / ΕΠ του Τμήματος, πέρα από την ενεργό συμμετοχή τους –όπως προαναφέρθηκε- στους μηχανισμούς υποστήριξης για τα σχήματα συνεργασίας με τους ΚΠΠ φορείς, επιπλέον με την προσωπική τους εμπλοκή σε διάφορα σχήματα αντίστοιχων συνεργασιών, ενισχύουν το ρόλο και την παρουσία του Τμήματος σε φόρα εθνικά και διεθνή. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα.

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετέχει σε ενώσεις και δίκτυα πανεπιστημίων των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με στόχο την ακαδημαϊκή ανταλλαγή και την επιστημονική συνεργασία, όπως: η *Ένωση των Οικονομικών Πανεπιστημίων της Νοτιοανατολικής Ευρώπης*, το *Δίκτυο Βαλκανικών Πανεπιστημίων «Border Crossings»*, το ευρωπαϊκό διακλαδικό επιστημονικό πρόγραμμα *ClioHnet* και συγκαταλέγεται στον κατάλογο των Πανεπιστημίων της Ευρώπης όπου διδάσκεται το Διεθνές Δίκαιο, στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου με θέμα «Χαρτογραφία του Διεθνούς Δικαίου στην Ευρώπη» (Mapping International Law in Europe/ Cartographie du Droit International). Επίσης, αποστολές φοιτητών του Τμήματος συμμετέχουν ανελλιπώς κατά την τελευταία πενταετία στα διεθνή Model United Nations, που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στο Πανεπιστήμιο Μακεδονία στη Θεσσαλονίκη.

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διοργάνωσε το Α' Επιστημονικό Συνέδριό του στη Φλώρινα, από 10-12 Νοεμβρίου 2006, με θέμα «Διαστάσεις της μετάβασης και η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής». Μέσω αυτού έδωσε την ευκαιρία όχι μόνον να συμμετάσχουν ακαδημαϊκοί και επιστήμονες από το ΤΒΣ και όλη την Ελλάδα, αλλά και να συνεργασθούν ως χορηγοί και συμμετέχοντες σε συζητήσεις τοπικοί φορείς, όπως ο Δήμος Φλώρινας, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Φλώρινας, το «Πνευματικό Ίδρυμα Δημήτρης και Μαρία Δελιβάνη», καθώς και ιδιώτες. Επίσης η έκδοση και η διάδοση του τόμου των Πρακτικών του Συνεδρίου συνετέλεσε στην προβολή του ΤΒΣ και στην περαιτέρω γνωριμία της επιστημονικής φυσιογνωμίας του. Περισσότερα επ' αυτού στο διαδίκτυο και τον ιστότοπο του ΤΒΣ. Ειδικότερα, βλπ.: Α' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: Διαστάσεις της Μετάβασης και η Ευρωπαϊκή Προοπτική των Χωρών της Βαλκανικής. URL / Πρακτικά: Εξώφυλλο / Περιεχόμενα.

Επίσης, το Τμήμα – μέσω του Α' Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του, «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη» - διοργάνωσε με απόλυτη επιτυχία τη Διημερίδα «*Τα Δυτικά Βαλκάνια σε Κίνηση. Εξελίξεις,*

*προβλήματα και προοπτικές» (10–11/10/2008). Συνδιοργανωτές φορείς, εκτός του ΤΒΣ, ήταν η Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, η Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας και το Κέντρο Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης *Europe Direct*. Μέσω και του πρόσφατου αυτού γεγονότος, το Τμήμα ενεργοποίησε τοπικούς και υπερτοπικούς ακαδημαϊκούς, κοινωνικούς και αναπτυξιακούς φορείς.*

Στις 16 - 18 Οκτωβρίου 2009, το ΤΒΣ διοργάνωσε με επιτυχία το συνέδριο *«Είκοσι χρόνια μετά από την πτώση του τείχους του Βερολίνου: αποτιμήσεις και προοπτικές»*, με χορηγούς τοπικούς φορείς, την ΤΕΔΚ Νομού Φλώρινας και τα Λιγνιτωρυχεία Αχλάδας. Στο Συνέδριο αυτό, εκτός της ευρύτατης συμμετοχής συναδέλφων από τα διάφορα τμήματα του ΠΔΜ (ιδίως δε, αυτά της Φλώρινας), εντυπωσιακή υπήρξε και η συμμετοχή συναδέλφων –μελών ΔΕΠ- διακεκριμένων προσωπικοτήτων από τον ευρύτερο ακαδημαϊκό χώρο.

Πιο πρόσφατα, στις 24 Απριλίου 2010, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών *«Σπουδές στις Γλώσσες και τον Πολιτισμό των Χωρών της Ν.Α Ευρώπης»* του ΤΒΣ με την επιστημονική συνεργασία των δύο Μεταπτυχιακών της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ (Τομέας Εκκλησιαστικής Ιστορίας –Χριστιανικής Γραμματείας - Αρχαιολογίας και Τέχνης του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ και Τομέας 'Ιστορία - Δόγμα- Διορθόδοξες - Διαχριστιανικές Σχέσεις' του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ) διοργάνωσε στη Φλώρινα ημερίδα με θέμα *«Η Ορθοδοξία στη Ν.Α. Ευρώπη, Παρελθόν – Παρόν – Μέλλον»*.

Στις 21 με 22 Μαΐου 2010 το ίδιο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΒΣ - *«Σπουδές στις Γλώσσες και τον Πολιτισμό των Χωρών της Ν.Α. Ευρώπης»*- και ο Δήμος Αμυνταίου συνδιοργάνωσαν με εξαιρετική επιτυχία διεθνές συνέδριο στο Αμύνταιο με θέμα *«Η πολιτισμική κληρονομιά του έργου των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου, ως παράγοντας ενότητας ανάμεσα στους λαούς της Ν.Α. Ευρώπης»*, με εντυπωσιακή συμμετοχή διακεκριμένων επιστημόνων από το εσωτερικό και το εξωτερικό. Το διεθνές αυτό συνέδριο πλαισιώθηκε από έκθεση εποπτικού υλικού με αναφορά στην παρουσία και το έργο των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου στην ίδια γεωγραφική περιοχή (ΝΑ Ευρώπη).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι ΚΠΠ φορείς αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη συνεργασιών με το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών θετικά, καθώς το επιστημονικό δυναμικό του Τμήματος προσφέρει τα εχέγγυα για μια επιτυχημένα συνεργασία, όπως επίσης προσδίδει και αυξημένο κύρος στην ίδια την συνεργασία.

Όπως προαναφέρθηκε, το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διαθέτει πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών, όπως το Εργαστήριο Ιστορίας. Ο σκοπός και η δράση του έχουν αναπτυχθεί στο αντίστοιχο πεδίο. Παράλληλα, το Τμήμα διαθέτει το Εργαστήριο Πληροφορικής (Ε.Π.), ενταγμένο στην αρχική ιδρυματική δομή δημιουργίας του, το οποίο βρίσκεται στο ισόγειο του κτιρίου αιθουσών διδασκαλίας (απέναντι από το Ε.Π. της Παιδαγωγικής Σχολής). Στο Ε.Π. δεν εκτελείται έργο που να μην έχει σχέση με την ακαδημαϊκή λειτουργία του Ιδρύματος. Οι ελεύθερες ώρες, αφαιρουμένων των ωρών διδασκαλίας και οργανωμένης διεξαγωγής ασκήσεων, διατίθενται για χρήση στους φοιτητές του Τμήματος.

Οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος αξιοποιούνται κατά περίπτωση στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς, όπως προαναφέρθηκε αναλυτικότερα για το Εργαστήριο Ιστορίας. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι μέσω αυτής της δομής έχει ψηφιοποιηθεί ικανός αριθμός εφημερίδων.

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας ανακοινώνονται τόσο ατομικά, από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, όσο και από το ίδιο το Τμήμα. Επιπλέον, το Τμήμα - όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω- συμμετέχει, οργανώνει και υποστηρίζει εμμέσως ή αμέσως, μέσω των ιδρυματικών δομών -όπως το Γραφείο Διασύνδεσης- και μέσω εκδηλώσεων που διοργανώνει με την πρωτοβουλία του -όπως το Α' επιστημονικό συνέδριο (2006), η διημερίδα (2008), το συνέδριο (2009), η τελευταία ημερίδα (2010) και το διεθνές συνέριο (2010)- την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων, σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος.

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διατηρεί επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων, ιδίως μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης όπου λαμβάνει χώρα η ηλεκτρονική ενημέρωση των φοιτητών αλλά και των αποφοίτων του Τμήματος για μια πλειάδα θεμάτων που τους αφορούν, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω.

Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους -αν όχι και ιδιαιτέρως τακτικές- εντάσσονται στην εκπαιδευτική διαδικασία κατά περίπτωση και οργανώνονται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, σε συνεργασία με ΚΠΠ φορείς, στο πλαίσιο των μαθημάτων.

Επιπλέον οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων, κυρίως, μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης, με ειδική στόχευση συγκεκριμένων ημερίδων επαγγελματικού προσανατολισμού και πληροφόρησης για τις μεταπτυχιακές σπουδές. Ενδεικτικά κάποιοι φορείς που συμμετείχαν στις εκδηλώσεις αυτές ήταν: το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), η Διπλωματική Ακαδημία του Υπουργείου Εξωτερικών, η Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, το Ίδρυμα Fulbright, η Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ Α.Ε), η Αναπτυξιακή Εταιρεία Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ Α.Ε), ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδας (ΣΒΒΕ), η Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, το Κέντρο Διαβαλκανικής Συνεργασίας κ.ά. Αντίστοιχες ομιλίες και σεμινάρια διοργανώνονται και μέσω των δυο μεταπτυχιακών προγραμμάτων του Τμήματος με επίλεκτους προσκεκλημένους ομιλητές.

Κατά περίπτωση απασχολούνται και στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες (τόσο σε προπτυχιακό, όσο και μεταπτυχιακό επίπεδο). Ενδεικτικά αναφέρουμε τους φορείς προέλευσης εξωτερικών διδασκόντων, μέχρι σήμερα: Αναπτυξιακή Εταιρεία Δυτικής Μακεδονίας (ΑΝ.ΚΟ Α.Ε), Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας (ΑΝ.ΦΛΩ.Α.Ε.), Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Εθνογραφικό - Λαογραφικό Μουσείο Μακεδονίας Θράκης, 10^η Εφορεία Αγίου Όρους του ΥΠ.ΠΟ, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας, Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Καστοριάς.

Οι υπάρχουσες συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί έχουν τις προϋποθέσεις να αποβούν σταθερές και βιώσιμες στο μέλλον, γεγονός που τεκμαίρεται από τη διάθεση και τις δυνατότητες του επιστημονικού προσωπικού του Τμήματος, καθώς και την αντιμετώπισή του από την τοπική κοινωνία.

Μέχρι και σήμερα δεν είχε δοθεί η ευκαιρία για την υπογραφή προγραμματικών συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών και ΚΠΠ φορέων.

Παράλληλα, μέχρι και σήμερα δεν είχε δοθεί η ευκαιρία για την εκπροσώπηση του Τμήματος σε περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα. Υπάρχει όμως η πρόθεση και η ικανότητα από την πλευρά του Τμήματος για την ανάπτυξη τέτοιου είδους συνεργασιών στο μέλλον, όπως και για την εκπροσώπηση του σε περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα, όπως υπάρχει και η πρόθεση και η ικανότητα για την συμμετοχή του στην εκπόνηση τοπικών και περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ιδιαιτέρως, η συμμετοχή μελών ΔΕΠ του τμήματος (από κοινού με μέλη ΔΕΠ του λοιπού ΠΔΜ, του ΑΠΘ, καθώς και εξωτερικούς ερευνητές / συνεργάτες) στο πλαίσιο ερευνητικής επιστημονικής ομάδας η οποία συγκροτήθηκε με ευθύνη της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών για τη διερεύνηση των προοπτικών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο νομό Φλώρινας. Η έρευνα η οποία διενεργήθηκε σε συνεργασία με τους φορείς του νομού και ανατέθηκε στην ΕΜΣ από τη ΝΑ Φλώρινας, μετά την ολοκλήρωσή της παρουσιάστηκε -σε δημόσια διαβούλευση- στους κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς, προκειμένου να συγκροτηθεί η ενότητα των συμπερασμάτων.

Όπως καταδεικνύεται και από τα παραπάνω –ειδικότερα στο πλαίσιο διεθνών συνεργασιών και ακαδημαϊκών δικτύων- το Τμήμα, μέσω της συμμετοχής του στα διάφορα δίκτυα ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, συμμετέχει ενεργά και συνεργάζεται άμεσα -σε επίπεδο ιδρυματικό- με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, μέσω της διοργάνωσης του Α' Επιστημονικού Συνεδρίου του στη Φλώρινα (10-12 Νοεμβρίου 2006) με θέμα "Διαστάσεις της μετάβασης και η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής", είχε τη δυνατότητα συνεργασίας με άλλα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης από την Ελλάδα. Ομοίως, η Ημερίδα «Τα Δυτικά Βαλκάνια σε Κίνηση. Εξελίξεις, προβλήματα και προοπτικές» (10 – 11/10/2008), οργανωμένη από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη», την Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, την Αναπτυξιακή Εταιρεία Φλώρινας και το Κέντρο Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης *Europe Direct*, απευθύνθηκε όπως και ενεργοποίησε τοπικούς και υπερτοπικούς ακαδημαϊκούς, κοινωνικούς και αναπτυξιακούς φορείς. Ομοίως και το συνέδριο «Είκοσι χρόνια μετά από την πτώση του τείχους του Βερολίνου: αποτιμήσεις και προοπτικές» (16-18/10/2009), ενίσχυσε αντίστοιχα την εξωστρέφεια του τμήματος, όπως άλλωστε και η ημερίδα «Η Ορθοδοξία στη Ν.Α. Ευρώπη, Παρελθόν – Παρόν – Μέλλον» (24/4/2010) διοργανωμένη από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σπουδές στις Γλώσσες και τον Πολιτισμό των Χωρών της Ν.Α. Ευρώπης» του ΤΒΣ. Ομοίως κινήθηκε προς αυτή την κατεύθυνση και το διεθνές συνέδριο «Η πολιτισμική κληρονομιά του έργου των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου, ως παράγοντας ενότητας ανάμεσα στους λαούς της Ν.Α. Ευρώπης», που συνδιοργάνωσαν το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Σπουδές στις Γλώσσες και τον Πολιτισμό των Χωρών της Ν.Α. Ευρώπης» του ΤΒΣ και ο Δήμος Αμυνταίου (21 – 22/05/2010), Διεθνές Συμπόσιο-Σεμινάριο «Ρωσική Γλώσσα και η διδασκαλία της», αφιερωμένο στα 150 χρόνια από τη γέννηση του Αντών Τσέχοφ (Φλώρινα, 19-10-2010), σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ένωση Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας(έδρα Θεσσαλονίκη).

Επιπλέον, στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS-Lifelong Learning Κινητικότητα Διδακτικού Προσωπικού, μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού με πανεπιστημιακά ιδρύματα της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας

και Πολωνίας. Παράλληλα, και στο πλαίσιο του προγράμματος «ERASMUS /Lifelong Learning, 2007-2013» (πρώην SOCRATES, δράση 2.2. του ERASMUS) απονέμονται υποτροφίες κινητικότητας στους φοιτητές του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών, προκειμένου να ολοκληρώσουν μέρος των προπτυχιακών τους σπουδών σε ευρωπαϊκά πανεπιστημιακά ιδρύματα. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με τις διμερείς συμφωνίες στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS-LLP που έχουν υπογραφεί ανάμεσα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας και σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, η κινητικότητα των φοιτητών του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 έχει ως εξής (πηγή: Γραφείο Διεθνών Σχέσεων ΠΔΜ/ 30.06.2010).

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Περί- οδος	Πανεπι- στήμιο	Εξερχόμενοι φοιτητές		Εξερχόμενοι καθηγητές		Εισερχόμενοι φοιτητές		Εισερχόμενοι καθηγητές	
		Αριθμός	Σύνολο διάρκει ας επίσκεψ ης (μήνες)	Αριθ μός	Διάρκεια επίσκεψ ης (εβδομάδ α)	Αριθμ ός	Σύνολ ο διάρκ ει-ας επίσκε -ψης (μήνες)	Αριθμός	Σύνολο διάρκειας επίσκεψης (εβδομάδα)
2009- 2010 Renew al sent out	Andrzej a Fycza Kodrzew skiego Krakow Universi ty -Poland	2	10	1	1 8hpw	2	10	1	1 8hpw
2008- 2010 Renew al sent out	Universi ty of Iasi - Romani a	3 Undergrad/ postgrad	15	1	2 8hpw	3	18	1	2 8hpw
2008- 2013	Univers ity of	2	10	2	2 8hpw	2	10	1	1 8hpw

	Babes Bolyai Cluj- Napoca - Romani a								
2008- 2013	Universi ty of Alba Iulia - Romani a	3	15	1	2 5hpw	3	15	1	2 5hpw
2008- 2013	Univers ity of Sibiu - Romani a	2	10	2	1 8hpw	2	10	2	1 8hrw
2007- 2013	South- Western Universi ty of “Neofit- rilski” - Bulgaria			1	1 8hpw			1	1 8hpw
2009- 2013	Sofiiski Univers	2	10	2	1 8hpw	2	10	2	1 8hpw

	ity “Sveti Kliment Ohridsk i” - Bulgari a								
2007- 2013	Ion Mincu Univers ity of Archite cture and Urbanis m Buchar est - Romani a	2	20	1	2 6hpw	2	20	1	2 6hpw
2007- 2013	Univers ity of Pitesti - Romani a	2	12	1	2 8hpw	2	12	1	2 8hpw

Ας σημειωθεί ότι, πέραν των όσων αναφέρονται παραπάνω, υπάρχουν από πλευράς των μελών ΔΕΠ / ΕΠ του Τμήματος, ανεξάρτητες συμμετοχές σε επιστημονικά προγράμματα, επιστημονικά συνέδρια και συναντήσεις που διοργανώνονται από άλλα

εκπαιδευτικά ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αντιστοίχως («Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση» του *Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας*, «Ελλάδα-Βαλκάνια: Πολύ-πολιτισμικότητα και Αντι-εθνικιστικός Λόγος» του *Πανεπιστημίου Μακεδονίας*, “GUESS: Global University Entrepreneurial Spirit Student’s Survey” των *Swiss Institute of Small Business & Entrepreneurship, University of St. Gallen*, και *International University Schloss Reichartshausen, Central Europe Centre for Research and Documentation (H.P.A.)*, *Fondation pour la Memoire de la Shoah* (Γαλλία), *Institut fur Byzanzforschung* (Αυστρία), *Centar za Crkvene Studije* (Σερβία), *Kirilo-Metodievski Naucen Centar* (Βουλγαρία), *Early Fall School in Semiotics* (New Bulgarian University) *British International Studies Association*, *Political Studies Association*, *European Consortium for Political Research*, Εταιρεία Ελληνικής Γλωσσολογίας (Αγγλία-Η.Π.Α.-Ελλάδα), Κρατικό Πανεπιστήμιο Ανθρωπιστικών Σπουδών της Μαριούπολης (Ουκρανία), Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων μαθητών» (ΑΠΘ)- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε κάθε περίπτωση και αυτές οι συμμετοχές θεωρητικά αποτελούν επάξια εκπροσώπηση του Τμήματος στο πλαίσιο των ευρύτερων επιστημονικών συνεργασιών του.

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετέχει στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα. Ειδικότερα αναφέρεται η συμμετοχή του Τμήματος και η συνεργασία του με ακαδημαϊκά δίκτυα (Ένωση των Οικονομικών Πανεπιστημίων της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, Δίκτυο Βαλκανικών Πανεπιστημίων «Border Crossings», Ευρωπαϊκό διακλαδικό επιστημονικό πρόγραμμα Clionet). Επίσης, και όπως προκύπτει από τη συμμετοχή / συνεργασία των μελών ΔΕΠ / ΕΠ του Τμήματος, το τελευταίο εκπροσωπείται ή και συνεργάζεται με επιστημονικές οργανώσεις ή δίκτυα για παροχή εξειδικευμένης γνώσης και τεχνογνωσίας. Ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω.

Από το εξωτερικό: CICOP (International Center for the Rehabilitation of the Architectural Heritage), L’Association Nationale des Villes et Pays d’Art et d’Histoire et des Villes à secteurs sauvegardés et protégés -France, United Nations Development Program (UNDP) “Beautiful Romania”, ICOMOS (International Council of Monuments and Sites), Παράρτημα για την ελληνορουμανική συνεργασία του ευρωπαϊκού Ιδρύματος Titulescu (με έδρα το Βουκουρέστι).

Από το εσωτερικό: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Εταιρεία Ελληνο-Ευρωπαϊκών Μελετών, Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα (Θεσσαλονίκη), Ελληνική Εταιρεία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, Κέντρο Έρευνας Μακεδονικής Ιστορίας και Τεκμηρίωσης (KEMIT) του Ιδρύματος Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα (IMMA), Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων του Παντείου Πανεπιστημίου, Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, Ελληνική Εταιρεία Σλαβικών Μελετών (Θεσσαλονίκη), Επιστημονικό Ίδρυμα Αγίων Κύριλλος και Μεθόδιος (Θεσσαλονίκη), Μακεδονικό και Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΜΠΕ), Σύλλογος και Περιοδικό «Αριστοτέλης» (Φλώρινα), Πανελλήνια Ένωση Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας (Θεσσαλονίκη).

Το Τμήμα διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον. Όλες οι εκδηλώσεις που διοργανώνει το Τμήμα έχουν χαρακτήρα εξωστρέφειας και απευθύνονται σε ευρύτερη, διαφορετική κατά περίπτωση, ομάδα ή ομάδες κοινού. Τα συνέδρια και οι

ημερίδες του Τμήματος, οι κορυφαίες θεσμικά και ουσιαστικά εκδηλώσεις του, όπως προαναφέρθηκε, απευθύνθηκαν και ενεργοποίησαν –εκτός των ακαδημαϊκών και ερευνητικών, κοινωνικών και αναπτυξιακών υπερτοπικών φορέων- επιπλέον τους τοπικούς φορείς, καθώς και ιδιώτες.

Σειρά εκδηλώσεων του Τμήματος διοργανώνεται επίσης, με την υποστήριξη του πνευματικού ιδρύματος «Δημήτρης και Μαρία Δελιβάνη», απευθύνονται δε στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, μέσα από ευρύτερα ενδιαφέροντες θεματικές.

Επίσης, με την πρωτοβουλία και ενεργό συμμετοχή μελών ΔΕΠ / ΕΠ του Τμήματος, το τελευταίο συμβάλλοντας ή εκπροσωπούμενο, προβάλλει και προωθεί την εικόνα του στο άμεσο ή και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Επιπλέον, στο Τμήμα έχει συσταθεί, εδώ και μερικά χρόνια, και λειτουργεί –υπό την ευθύνη και τον συντονισμό μέλους ΔΕΠ- Ομάδα Πολιτιστικής Δράσης και Παρέμβασης. Στην ομάδα αυτή συμμετέχουν φοιτητές του ΤΒΣ καθώς και των τμημάτων της Παιδαγωγικής Σχολής. Θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικές προβολές επιλεγμένων ταινιών από τον παγκόσμιο κινηματογράφο, ανάπτυξη επίκαιρων θεματικών ενοτήτων από ομάδες φοιτητών και debates, μουσικά γεγονότα είναι μερικές από τις μέχρι τώρα δραστηριότητες της Ομάδας.

4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

4.1. Εισαγωγή

Η καταγραφή της παρούσας κατάστασης των Διοικητικών Υπηρεσιών και Υποδομών του Τμήματος αποσκοπεί στην επανατροφοδότηση και βελτίωσή τους και όχι στην αξιολογική κατηγοριοποίησή τους θετικά ή αρνητικά. Η αποτελεσματική λειτουργία και η οριζόντια επικοινωνία των διαφόρων Τομέων των Διοικητικών υπηρεσιών και Υποδομών εξασφαλίζεται με τη συζήτηση και τις αποφάσεις των Προσωρινών Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος. Το θετικό περιεχόμενο των συγκεκριμένων Υπηρεσιών και Υποδομών είναι πρωτίστως απόρροια των πρωτοβουλιών των μελών του Τμήματος, και λιγότερο επαρκούς θεσμικής ή οικονομικής υποστήριξης.

4.2. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Η αποτελεσματικότητα της Γραμματείας, παρά την έλλειψη επαρκούς στελέχωσης και εμπειρίας, γεγονός που συνδέεται και με την εν γένει νηπιακή ιστορία του Π.Δ.Μ. ως αυτοτελούς Πανεπιστημίου, κινείται σε πολύ αξιόλογα επίπεδα με τάσεις βελτίωσης και προσαρμογής στις αυξημένες ανάγκες διοίκησης των πανεπιστημιακών Τμημάτων. Αρκετά αποτελεσματική αποδεικνύεται, επίσης, παρά τα παραπάνω προβλήματα και τη γεωγραφική απόσταση διασποράς των υπηρεσιών μεταξύ Φλώρινας και Κοζάνης, η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Π.Δ.Μ.

4.3. Μέσα και υποδομές

Όλα τα παρακάτω στοιχεία είναι άμεσα συνδεδεμένα με το χρονίζον ζήτημα της ξεχωριστής στέγασης του Τ.Β.Σ. Η επί δεκαετία «φιλοξενία» του Τμήματος στους χώρους της Παιδαγωγικής Σχολής, χωρίς, δηλαδή, τους δικούς του χώρους, έχει άμεση αρνητική επίπτωση στην εν γένει ανάπτυξη της ακαδημαϊκής του εικόνας και του παραγόμενου έργου του.

Αίθουσες διδασκαλίας:

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

Διατίθενται 8 αίθουσες. Αναλυτικότερα:

Αίθουσα	Χωρητικότητα (άτομα)
I1	50
I2	35
I3	44
I4	45
I5	32
NK1	104
NK2	36
NK3	48

Όλες οι παραπάνω αίθουσες βρίσκονται στα κτίρια αιθουσών διδασκαλίας της Παιδαγωγικής Σχολής του Π.Δ.Μ., όπου και φιλοξενείται το Τ.Β.Σ.

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα

Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα επάρκειας μεγάλων αιθουσών και αμφιθεάτρων. Συγκεκριμένα, τα αμφιθέατρα στα κτίρια των αιθουσών είναι μόνον δύο (περίπου 400 και 150 θέσεων αντίστοιχα) και δεν είναι διαθέσιμα στο τμήμα παρά μόνον περιστασιακά (για τις εξετάσεις, τις ορκωμοσίες και κάποιες εκδηλώσεις), καθώς χρησιμοποιούνται κυρίως για παραδόσεις μαθημάτων και άλλες ανάγκες της Παιδαγωγικής Σχολής.

(γ) Βαθμός χρήσης

Μέσω του ωρολόγιου προγράμματος του Τ.Β.Σ. γίνεται εμφανής η εντατική χρήση των αιθουσών σε καθημερινή βάση για τη διδασκαλία των μαθημάτων του προπτυχιακού προγράμματος. Στις ίδιες αίθουσες πραγματοποιούνται οι παραδόσεις μαθημάτων του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος, καθώς και οι παρουσιάσεις των διπλωματικών εργασιών των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού

Όλες οι αίθουσες έχουν εξοπλιστεί με εξοπλισμό ηλεκτρονικών παρουσιάσεων (data show), που περιλαμβάνει, μονάδα Η/Υ, συσκευή ψηφιακών προβολών και αντίστοιχη καλωδίωση.

Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

Νησίδα Η/Υ Τ.Β.Σ.

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

Είναι συνδεδεμένοι και λειτουργούν 32 σταθμοί εργασίας (Δες «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Εξοπλισμός Νησίδας Η/Υ Τ.Β.Σ.») σε αίθουσα διαστάσεων 40 τ.μ. περίπου.

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων

Οι χώροι κρίνονται ανεπαρκείς. Το εμβαδόν του χώρου του εργαστηρίου, λαμβάνοντας υπ' όψιν το πλήθος των σταθμών, θα έπρεπε να είναι κατά 50% μεγαλύτερο.

(γ) Βαθμός χρήσης

Η χρήση του εργαστηρίου περιορίζεται στην αξιοποίησή του από τους διδάσκοντες για τα αντίστοιχα μαθήματα. Από την αρχή του ακ. έτους, δεν άνοιξε το εργαστήριο προς χρήση από τους φοιτητές λόγω έλλειψης προσωπικού (δεν εγκρίθηκε αίτηση απόσπασης εκπαιδευτικού της Β' βάθμιας Εκπαίδευσης)

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού

Ο εξοπλισμός αναβαθμίστηκε (10 μονάδες) με οθόνες και μονάδες Η/Υ. Οι σταθμοί που αντικαταστάθηκαν αξιοποιήθηκαν στη Βιβλιοθήκη, στα γραφεία των νέων μελών ΔΕΠ, αλλά και για αντικατάσταση ελαττωματικών Η/Υ στα γραφεία κάποιων μελών ΔΕΠ. Δες «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Εξοπλισμός Νησίδας Η/Υ Τ.Β.Σ.»

(ε) Επάρκεια αποθήκων (εργαστηριακού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων, κ.λπ.)

Η υπάρχουσα αποθήκη στο υπόγειο του κτιρίου διοίκησης κρίνεται ανεπαρκής, καθώς χρησιμοποιείται από όλα τα Τμήματα του Π.Δ.Μ. στη Φλώρινα για την αποθήκευση συσκευών προς καταστροφή (σε αναμονή έκδοσης πρωτοκόλλου καταστροφής), την διατήρηση αναλώσιμου υλικού και γραφικής ύλης, αλλά και τίτλων βιβλίων προς καταλογογράφηση.

Εργαστήριο Ιστορίας

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

Είναι συνδεδεμένοι και λειτουργούν 3 σταθμοί εργασίας σε χώρο διαστάσεων 10 τ.μ. περίπου.

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων

Ανεπαρκής χώρος για τη λειτουργία του. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις είναι σύγχρονες.

(γ) Βαθμός χρήσης

Σε εβδομαδιαία βάση.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού

Ο χώρος είναι ανεπαρκής για τη λειτουργία του εργαστηρίου. Όμως ο εξοπλισμός του είναι πολύ ικανοποιητικός.

Επάρκεια και ποιότητα των χώρων και του εξοπλισμού των γραφείων.

Με την πρόσληψη νέων διδασκόντων (εκλέχτηκαν συνολικά 3 μέλη ΔΕΠ και 3 ΕΕΔΙΠ), η αναγκαιότητα για την κάλυψη των αναγκών σε γραφεία διδασκόντων και χώρους συνεργασίας έχει αυξηθεί σημαντικά καθώς επίκεινται 3 ακόμη εκλογές μελών ΔΕΠ. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ήδη τα γραφεία των φιλοξενούν δυο διδάσκοντες, ενώ με τις νέες προσλήψεις αναμένεται να απαιτηθεί σε κάποιες περιπτώσεις η συγχώνευση τριών γραφείων διδασκόντων στον ίδιο χώρο.

Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/Ερευνητικής Υποστήριξης

(α) Αριθμός και ειδικότητες

Στην παρούσα χρονική περίοδο υπηρετούν δύο άτομα Π.Ε. και ένα Δ.Ε. Είναι επιτακτική η ανάγκη ενίσχυσης του δυναμικού της Γραμματείας του Τ.Β.Σ. τόσο σε σχέση με το Π.Π.Σ. όσο και με το Π.Μ.Σ.

(β) Επάρκεια ειδικοτήτων

Επιτακτική είναι η ανάγκη απασχόλησης/πρόσληψης προσωπικού για την τεχνική και εκπαιδευτική υποστήριξη των εργαστηρίων Η/Υ.

Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου).

Είναι στη διάθεση του κάθε φοιτητή και του κάθε μέλους του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο, ο οποίος υποστηρίζει την ευέλικτη ανάρτηση εγγράφων (π.χ. οδηγοί σπουδών), ιστοσελίδων (π.χ. προσωπικές ιστοσελίδες μελών ΔΕΠ), ανακοινώσεων (π.χ. ημερίδες) μέσω Συστήματος Διαχείρισης Περιεχομένου (Content Management System).

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων; Πώς;

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται για την παρουσίαση των μαθημάτων κυρίως στις αίθουσες, όπου υπάρχει ο ανάλογος εξοπλισμός (Νησίδα Η/Υ Τ.Β.Σ., Εργαστήριο Η/Υ Ιστορίας, Αιθ. Π1, Αιθ. ΝΚ1) , αλλά και το αντίστοιχο λογισμικό.

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στη διδασκαλία; Πώς;

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται από μικρό αριθμό διδασκόντων για τη διδασκαλία των μαθημάτων τους. Συγκεκριμένα, το εγκατεστημένο στους εξυπηρετητές του κτιρίου διοίκησης (Κοζάνη) σύστημα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης (CoMPUs –

<http://compus.uowm.gr>) χρησιμοποιείται για την ανάρτηση εκπαιδευτικού - υποστηρικτικού υλικού και την ασύγχρονη επικοινωνία διδάσκοντα-διδασκομένου.

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση; Πώς;

Η νησίδα Η/Υ Τ.Β.Σ. χρησιμοποιείται για το εργαστηριακό μέρος κυρίως των μαθημάτων Πληροφορικής. Επιπλέον, το προαναφερόμενο σύστημα (CoMPUs) χρησιμοποιείται και για την ανάρτηση υποχρεωτικών και προαιρετικών εργασιών εξάσκησης κυρίως στα μαθήματα Πληροφορικής.

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών; Πώς;

Το σύστημα CoMPUs παρέχει τη δυνατότητα αξιολόγησης των φοιτητών και αξιοποιείται κυρίως από τα μαθήματα Πληροφορικής για την αξιολόγηση υποχρεωτικών εργαστηριακών εργασιών εξάσκησης.

Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα; Πώς;

Κατά την τελευταία διετία, κάθε φοιτητής με την εγγραφή σε Τμήμα του Π.Δ.Μ. λαμβάνει θυρίδα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον mail server (<http://mailgate.uowm.gr>) για την επικοινωνία με τους διδάσκοντες. Επιπλέον, δίδεται η δυνατότητα επικοινωνίας των διδασκόντων με τους φοιτητές μέσω του ηλεκτρονικού πίνακα ανακοινώσεων του Φοιτητικού Συλλόγου του Τ.Β.Σ. (<http://fsbalkan.blogspot.com>). Τέλος, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του CoMPUs,

οι διδάσκοντες μπορούν να αναρτούν ανακοινώσεις προς τους εγγεγραμμένους φοιτητές στα αντίστοιχα μαθήματα, καθώς και να επικοινωνούν ασύγχρονα και αμφίδρομα μέσω της επιλογής «Κουβέντα».

Ποιο το ύψος των επενδύσεων του Τμήματος σε ΤΠΕ κατά την τελευταία πενταετία;

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στη Γραμματεία για την τετραετία 2008-2011, οι επενδύσεις του Τμήματος σε ΤΠΕ ανήλθαν συνολικά στο ποσό των 108.283,11 €. Τα αναλυτικά στοιχεία επενδύσεων σε ΤΠΕ φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

	Τακτικός		Μεταπτυχιακό (ΠΜΣ1)		ΣΥΝΟΛΑ
	Αναλώσιμα	αγορές Η/Υ	Αναλώσιμα	αγορές Η/Υ	
2008	3.500,00	15.611,45	1.000,00	1.970,00	22.081,45
2009	10.482,36	19.510,26	3.528,15	1.770,00	35.290,77
2010	14.909,22	3.944,49	1.099,99	1.740,00	21.693,70
2011	15.786,58	7.449,01	3.056,59	2.925,01	29.217,19
ΣΥΝΟΛΑ	44.678,16	46.513,21	8.684,73	8.405,01	108.283,11

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Εξοπλισμός Νησίδας Η/Υ Τ.Β.Σ.

1.α. Μονάδες Η/Υ

H/Y PLATO PC (PC SYSTEMS)	
ΕΙΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Αρ. Καταγρ.	3698-3705
M/B	Intel D845 PESV
CPU	Pentium 4 [2,4 GHz]
RAM	512 MB
HD	Western Digital 40 GB
VGA	Nvidia GeForce4 MX440 64MB
SOUND	On Board
LAN	On Board
IEEE 1394	No
Floppy	1,44"
DVD-ROM	TOSHIBA 16x
DVD-RW	No
KEYBOARD	Microsoft Internet Keyboard
MOUSE	Microsoft Wheel Optical 1.1A
TEMAXIA	5

H/Y PLATO PC (PC SYSTEMS)	
ΕΙΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Αρ. Καταγρ.	3698-3705
M/B	Intel D845 PESV
CPU	Pentium 4 [2,4 GHz]
RAM	512 MB
HD	Western Digital 40 GB
VGA	Nvidia GeForce4 MX440 64MB
SOUND	On Board
LAN	On Board
IEEE 1394	No
Floppy	1,44"
DVD-ROM	TOSHIBA 16x
DVD-RW	Yes
KEYBOARD	Yes
MOUSE	Yes
TEMAXIA	3

H/Y NEW	
ΕΙΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Αρ. Καταγρ.	
M/B	ASROCK ConRoe 1333-D667
CPU	Intel Pentium Dual Core E2180 2,0GHz
RAM	1 GB
HD	HITACHI Deskstar T7K250 160GB SATA
VGA	On Board
SOUND	On Board

LAN	On Board
IEEE 1394	No
Floppy	1,44"
DVD-RW	DH20A4P
KEYBOARD	Yes
MOUSE	Yes
TEMAXIA	24

1.Β. Οθόνες

ΕΙΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	TEMAXIA
TFT	ASER v173	17"	14
TFT	ASUS vw192s+	19"	17
TFT	LG Flatron w2252s	22"	2
ΣΥΝΟΛΟ			33

1.Γ. Εκτυπωτές

ΕΙΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ	TEMAXIA	Αρ. Καταγρ.
LASER	HP LaserJet 4200n	1	1521
LASER	Epson EPL-N2050	1	3673
LASER	HP Color LaserJet 5500n	1	3675
ΣΥΝΟΛΟ		3	

1.Δ. Σαρωτές

ΕΙΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ	TEMAXIA	Αρ. Καταγρ.
USB	Compeye Simplex 1236C	1	3671
ΣΥΝΟΛΟ		1	

1.Ε. Αδιάλειπτη παροχή ενέργειας (UPS)

ΕΙΔΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ	TEMAXIA	Αρ. Καταγρ.
Line Interactive	MGE ellipse premium 1200	1	2498
Line Interactive	PCSTAR 650 RAT	1	3674
ΣΥΝΟΛΟ		1	

ο **Στόχοι του Τμήματος**

Σκοπός του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών (ΤΒΣ) στη Φλώρινα είναι να καλλιεργεί και να προάγει την επιστημονική έρευνα και γνώση που αφορούν τη γλώσσα και λογοτεχνία, την ιστορία, τη φιλοσοφία, την παιδεία, την οικονομία, τις κοινωνικές και πολιτικές δομές και τον πολιτισμό των Βαλκανικών Λαών, να προάγει τις διαθρησκευτικές και διαπολιτισμικές σχέσεις τις Ελλάδας και του Ελληνισμού γενικότερα με τους λαούς της Βαλκανικής, της Ανατολικής Ευρώπης και του Εύξεινου Πόντου κατά τρόπο που να ευνοούν την καλή γειτονία και την επικοινωνία, καθώς επίσης να παρέχει στη δημόσια διοίκηση τεκμηριωμένες πληροφορίες και επιστημονικά στοιχεία τα οποία θα καθιστούν αποτελεσματικότερη τη συνεργασία της με τις όμορες Βαλκανικές χώρες, τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και του Εύξεινου Πόντου.

Η εκπαιδευτική φιλοσοφία και πολιτική του ΤΒΣ προσαρμόστηκε στις μεταβολές του εξωτερικού της περιβάλλοντος -εποχή κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών ανακατατάξεων που πραγματοποιήθηκαν στις Βαλκανικές χώρες και στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης- και λαμβάνοντας υπόψη και το ζήτημα της επαγγελματικής αποκατάστασης των πτυχιούχων του Τμήματος με απόφαση της ΠΓΣ προτάθηκε η δημιουργία δύο κατευθύνσεων με τους τίτλους «Γλώσσες και Πολιτισμός» και «Οικονομία και Πολιτική», με την προσδοκία αυτό να συμβάλλει αποτελεσματικά στην κατάρτιση νέων επιστημόνων ειδικευμένων στα παραπάνω θέματα που θα μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις προκλήσεις στην αγορά εργασίας.

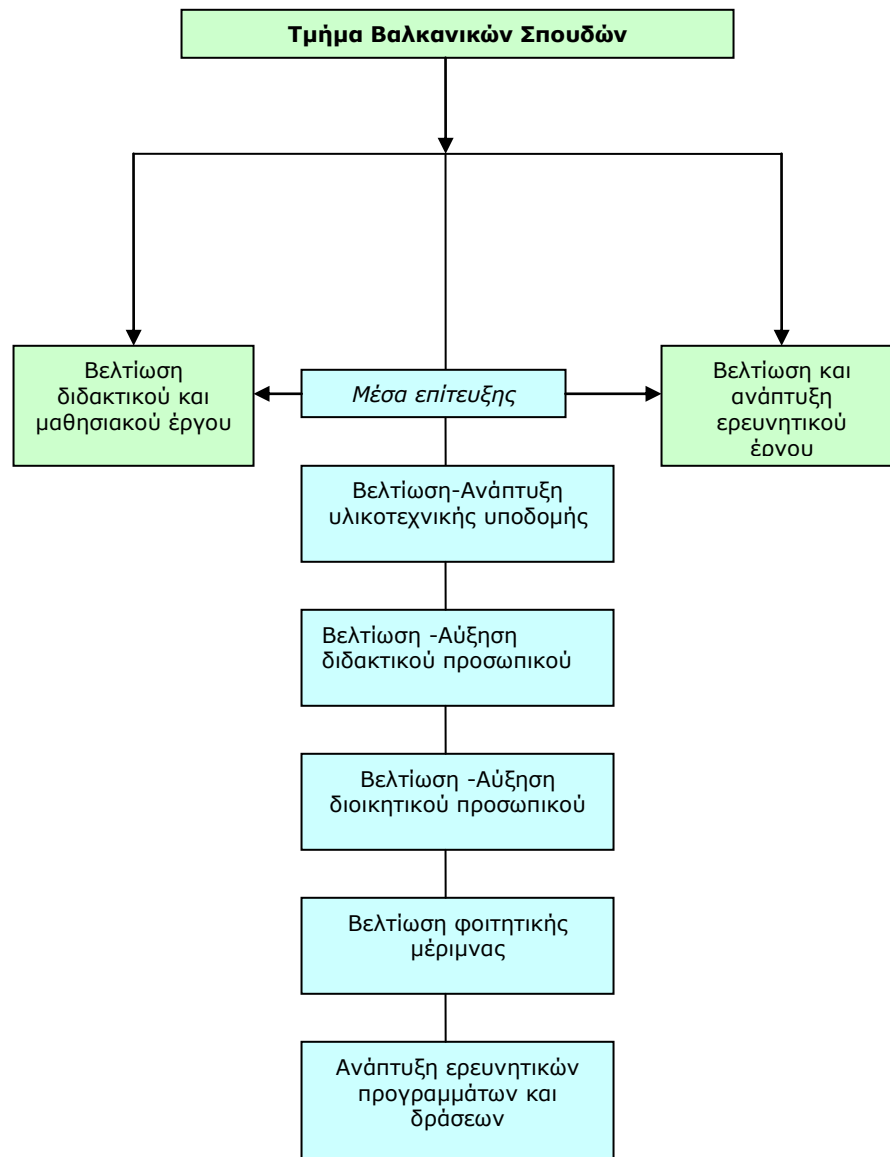
Πολύ σημαντικό προς αυτή την κατεύθυνση είναι η προσπάθεια για παροχή πιστοποιητικού γλωσσομάθειας και παράλληλη επιδίωξη παροχής πιστοποιητικού επάρκειας με στόχο τη διδασκαλία των βαλκανικών γλωσσών ή της ρωσικής γλώσσας. Έτσι από το χειμερινό εξάμηνο του 2008 οι βαλκανικές γλώσσες και η ρωσική γλώσσα διδάσκονται έξι (6) ώρες σε κάθε Εξάμηνο, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται το ελάχιστο όριο πιστωτικών μονάδων για το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας στον ΑΣΕΠ που είναι 416 ώρες διδασκαλίας μιας γλώσσας. Η άριστη εκμάθηση μιας βαλκανικής (βουλγαρικής, σερβικής, ρουμανικής, τουρκικής, αλβανικής) ή της ρωσικής γλώσσας αποτελεί αναμφίβολα συγκριτικό πλεονέκτημα για τους αποφοίτους του ΤΒΣ. Άλλωστε εκτός από τους φοιτητές της κατεύθυνσης «Γλώσσες και Πολιτισμός», για τους οποίους η γλώσσα (βαλκανική ή ρωσική) είναι υποχρεωτική και οι φοιτητές της κατεύθυνσης «Οικονομία και Πολιτική» έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τη γλώσσα ως ελεύθερη επιλογή, ώστε να κατοχυρώνουν και αυτοί, εφόσον το επιθυμούν, το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας. Φυσικά η ίδρυση του Σχολείου Γλωσσών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με έδρα την Φλώρινα που θα λειτουργήσει από τον Σεπτέμβριο του 2009 θα δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους φοιτητές και πτυχιούχους του ΤΒΣ να τελειοποιήσουν τη γλώσσα (βαλκανική ή ρωσική) που επιθυμούν ή ακόμη να προχωρήσουν στην εκμάθηση και άλλων γλωσσών. Επίσης το ΤΒΣ βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με Πανεπιστήμια της Ρωσίας, της Βουλγαρίας και της Τουρκίας προκειμένου να διεξάγονται στους χώρους του ΤΒΣ εξετάσεις για την επάρκεια γλωσσομάθειας.

Στο πλαίσιο αυτό οι βασικοί στόχοι του αναπτυξιακού προγραμματισμού του ΤΒΣ με τετραετή ορίζοντα υλοποίησης επικεντρώνονται στις παρακάτω περιοχές:

- στην ανάπτυξη του διδακτικού και μαθησιακού έργου
- στην ανάπτυξη του διοικητικού έργου
- στην ανάπτυξη της έρευνας

οι οποίες προϋποθέτουν την βελτίωση των συνθηκών εργασίας -βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής κλπ., τη δημιουργία των ερευνητικών προγραμμάτων και δράσεων, την καλύτερη απόδοση του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού και την φοιτητική μέριμνα.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι βασικοί άξονες ανάπτυξης του ΤΒΣ:

- συγκεκριμένοι στόχοι και χρονοδιάγραμμα

Χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης του στρατηγικού σχεδιασμού

	Στόχοι	Τετραετής προγραμματισμός							
		2011-2012		2012-2013		2013-2014		2014-2015	
		1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.	1 ^ο εξάμ.	2 ^ο εξάμ.
1	Ανάπτυξη διδακτικού και μαθησιακού έργου	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1	Υλικοτεχνική υποδομή	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1.1	Έκταση διαθέσιμων χώρων		×	×	×	×	×	×	×
1.1.2	Βιβλιοθήκη		×	×	×	×	×	×	×
1.1.3	Δίκτυο	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1.4	Εξοπλισμός αιθουσών	×	×	×	×	×	×	×	×
1.1.5	Εξοπλισμός εργαστηρίων		×	×	×	×	×	×	×
1.1.6	Εξοπλισμός γραφείων διδασκόντων			×	×	×	×	×	×
1.2.	Αύξηση διδακτικού προσωπικού	×	×	×	×	×	×	×	×
1.2.1	Αύξηση του αριθμού μελών του Δ.Ε.Π.		×		×		×		×
1.2.2	Σταθεροποίηση των ε.ε. ν.407/80	×	×	×	×	×	×	×	×
1.2.3	Αύξηση του αριθμού των Ε.Ι.Δ.Ι.Π.		×		×		×		×
1.2.4	Αύξηση του αριθμού των Ε.Τ.Ε.Π.		×		×		×		×
2	Ανάπτυξη διοικητικού έργου	×	×	×	×	×	×	×	×
2.1	Αύξηση διοικητικού προσωπικού	×	×	×	×	×	×	×	×

2.2	Πρόσληψη γραμματέων		×		×		×		×
2.3	Πρόσληψη Ι.Δ.Α.Χ.		×		×		×		×
3	Ανάπτυξη ερευνητικού έργου	×	×	×	×	×	×	×	×
		Η βελτίωση του παρεχομένου ερευνητικού έργου συνδέεται με όλες τις προαναφερθείσες συνθήκες βελτίωσης του παρεχομένου διδακτικού έργου και ως εκ τούτου δεν αναλύονται ξανά.							

▪ *Μέτρα για την υλοποίηση των στόχων*

- 1) Έκταση διαθέσιμων χώρων: το Τμήμα συστεγάζεται με άλλα δύο τμήματα (Π.Τ.Δ.Ε. και Π.Τ.Ν.) σε ανεπαρκείς ως προς την έκταση χώρους (αίθουσες διδασκαλίας, γραφεία διδασκόντων, εργαστήρια, κλπ.). Για να λειτουργήσει ομαλά το Τμήμα χρειάζεται τουλάχιστον 8 αίθουσες διδασκαλίας χωρητικότητας 50-120 ατόμων, 10 γραφεία διδασκόντων, χώρους για τη λειτουργία ερευνητικών και τεχνολογικών εργαστηρίων.
- 2) Βιβλιοθήκη: από την υφιστάμενη βιβλιοθήκη εξυπηρετούνται 4 πανεπιστημιακά τμήματα, ενώ οι διαθέσιμοι χώροι της δεν φθάνουν ούτε για την εξυπηρέτηση ενός τμήματος. Εκτός αυτού υπάρχει άμεση ανάγκη αγοράς νέων βιβλίων, σύνδεσής της με Βάσεις Δεδομένων και αγοράς επιστημονικών περιοδικών.
- 3) Δίκτυο: Η ταχύτητα του δικτύου υπολογίζεται στα 3 Mbps για 4 τμήματα που φιλοξενούν 1.200 περίπου φοιτητές, 60 μέλη του Δ.Ε.Π. και 40 περίπου ειδικούς επιστήμονες του ΠΔ 407/80. Είναι προφανές ότι η συγκεκριμένη ταχύτητα μόλις που αρκεί για ένα απλό οικιακό δίκτυο τριών χρηστών.
- 4) Εξοπλισμός αιθουσών: Είναι χαρακτηριστικό ότι στις περισσότερες αίθουσες χρησιμοποιούνται θρανία και καρέκλες από την Α/θμια και την Β/θμια εκπαίδευση. Στόχος του Τμήματος είναι να εξοπλίσει τουλάχιστον τις μισές αίθουσες από αυτές που του αναλογούν με επίπλωση που ταιριάζει σε πανεπιστημιακό ίδρυμα.
- 5) Εξοπλισμός γραφείων διδασκόντων: Υπάρχουν κάποια γραφεία στα οποία χρησιμοποιούνται παλιά έπιπλα και υπάρχουν και υπολογιστές προηγούμενης τεχνολογίας. Στόχος του Τμήματος είναι μέχρι το τέλος της τετραετίας όλοι οι συνάδελφοι να διαθέτουν πλήρως εξοπλισμένα γραφεία. Για το σκοπό αυτό στη διάρκεια της τετραετίας θα απαιτηθούν 15 νέα γραφεία (δεν υπάρχει σχετικός χώρος εγκατάστασής τους), καθώς και η ανανέωση της επίπλωσης 3 γραφείων που έχουν παλιά επίπλωση.

▪ *συμμετοχή στις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας*

Το Τμήμα προτίθεται να αποτιμά την πορεία υλοποίησης του στρατηγικού του σχεδιασμού κατ' έτος καθώς και στο τέλος της τετραετίας (διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας), επικεντρώνοντας τη δράση του προς τρεις βασικές κατευθύνσεις:

1. Επίτευξη στόχων
2. Επάρκεια πόρων
3. Σύγκριση με άλλα συναφή τμήματα εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

- *προαγωγή καινοτομίας, αριστείας, χρήση Τ.Π.Ε.*

Το Τμήμα χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες, είτε ως γνωστικό αντικείμενο στο πρόγραμμα σπουδών του, είτε ως ερευνητικό εργαλείο, είτε, τέλος, ως εργαλείο παροχής υπηρεσιών προς το προσωπικό και τους φοιτητές. Η ερευνητική δραστηριότητα των μελών Δ.Ε.Π. και των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος παρά τις δομικές δυσκολίες είναι αξιοπρόσεκτη και θα εξακολουθήσει να κινείται ανοδικά. Ειδικότερα, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται για την παρουσίαση των μαθημάτων κυρίως στις αίθουσες όπου υπάρχει ο ανάλογος εξοπλισμός, αλλά και το αντίστοιχο λογισμικό. Επίσης, οι ΤΠΕ αξιοποιούνται από μικρό αριθμό διδασκόντων για τη διδασκαλία των μαθημάτων τους. Συγκεκριμένα, το εγκατεστημένο στους εξυπηρετητές του κτιρίου διοίκησης (Κοζάνη) σύστημα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης (Compus – <http://compus.uowm.gr>) χρησιμοποιείται για την ανάρτηση εκπαιδευτικού - υποστηρικτικού υλικού και την ασύγχρονη επικοινωνία διδάσκοντα-διδασκόμενου. Ακόμη, τα τελευταία δύο χρόνια, κάθε φοιτητής με την εγγραφή σε Τμήμα του ΠΔΜ λαμβάνει θυρίδα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον mail server (<http://mailgate.uowm.gr>) για την επικοινωνία με τους διδάσκοντες. Επιπλέον, δίδεται η δυνατότητα επικοινωνίας των διδασκόντων με τους φοιτητές μέσω του ηλ. πίνακα ανακοινώσεων του Φοιτ. Συλλόγου του ΤΒΣ (<http://fsbalkan.blogspot.com/>). Τέλος, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του Compus, οι διδάσκοντες μπορούν να αναρτούν ανακοινώσεις προς τους εγγεγραμμένους φοιτητές στα αντίστοιχα μαθήματα, καθώς και να επικοινωνούν ασύγχρονα και αμφίδρομα μέσω της επιλογής «Κουβέντα».

β) μέριμνα για το ανθρώπινο δυναμικό:

- *συνθήκες διδασκαλίας, έρευνας και εργασίας*

Η βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας, η οποία έχει καταγραφεί ως απαραίτητη προϋπόθεση εξασφάλισης της ποιότητας του διδακτικού έργου από όλο το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος και τους φοιτητές του, αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους.

Προς την κατεύθυνση αυτή θα ληφθεί μέριμνα ώστε να βελτιωθούν κατά την επικείμενη προγραμματική περίοδο οι συνθήκες εργασίας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αλλά και όλων όσοι υπηρετούν υπό διάφορες ιδιότητες σ' αυτό (ειδικό επιστημονικό προσωπικό σύμφωνα με το ΠΔ 407/80, Ειδικό Ερευνητικό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΠ), αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί οι οποίοι υποστηρίζουν τη λειτουργία του Τμήματος). Βασική προϋπόθεση αποδοτικής εργασίας όλων αυτών είναι η διασφάλιση χώρων εργασίας με όλες τις σύγχρονες υποδομές (γραφείο, ηλεκτρονικός υπολογιστής, τηλέφωνο, σύνδεση στο διαδίκτυο, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων κλπ.).

Όσον αφορά τη διδασκαλία, θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε αυτή να είναι απολύτως συμβατή με τις προδιαγραφές μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής εποπτικής διδασκαλίας (πλήρης ηλεκτρονικός και λοιπός τεχνικός εξοπλισμός των αιθουσών διδασκαλίας, πρόσβαση σε πηγές πληροφόρησης όπως οι ελληνικές αλλά και διεθνείς ηλεκτρονικές βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων, κλπ.).

Για τη βελτίωση των συνθηκών έρευνας απαιτείται ενίσχυση των μελών ΔΕΠ - κυρίως των χαμηλόβαθμων, ώστε να έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε ερευνητικά προγράμματα εθνικού αλλά και διεθνούς επιπέδου και τις ευκαιρίες παρακολούθησης ελληνικών αλλά και διεθνών συνεδρίων, όπου θα έχουν την ευκαιρία

να έρθουν σε επαφή με συναδέλφους τους και να αναπτύξουν συνεργασίες για την προώθηση της επιστημονικής έρευνας στους τομείς που θεραπεύουν αλλά και για την προβολή του Ιδρύματος στο οποίο υπηρετούν.

- *φοιτητική μέριμνα*

α. σίτιση

Στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του, το ΤΒΣ φροντίζει ώστε οι φοιτητές του να διαβιούν και να εκπαιδεύονται στους χώρους του ΠΔΜ σε όσο το δυνατόν πιο καλές συνθήκες. Όμως οι υπάρχοντες κοινόχρηστοι χώροι (φοιτητική λέσχη, κυλικείο κ.λπ.) δεν κρίνονται επαρκείς για την εξυπηρέτηση τόσο μεγάλου αριθμού φοιτητών. Μετά την ένταξη και φιλοξενία στους χώρους της Παιδαγωγικής Σχολής των φοιτητών του Τμήματος μας καθώς και του Τμήματος Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών, η φοιτητική λέσχη ασφυκτιά. Τις ώρες αιχμής η αναμονή για την εξυπηρέτηση των φοιτητών, των μεταπτυχιακών φοιτητών αλλά και των μελών ΔΕΠ που σιτίζονται σ' αυτήν είναι πολύ μεγάλη και οι χώροι εστίασης ανεπαρκείς.

Στις προθέσεις του ΤΒΣ είναι να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια επέκτασης της φοιτητικής λέσχης και βελτίωσης των χώρων του κυλικείου.

β. στέγαση

Πάρα πολύ σημαντική για το ΤΒΣ είναι η έλλειψη φοιτητικής στέγης. Η πόλη της Φλώρινας διαθέτει αρκετά καταλύματα, οι τιμές τους όμως είναι υψηλές και διαπιστώνεται άμεση η ανάγκη για τη δημιουργία περισσότερων εστιών το συντομότερο δυνατόν ώστε οι φοιτητές που το επιθυμούν να βρίσκουν στέγη εκεί.

γ. φοιτητικό εισιτήριο

Οι φοιτητές του Τμήματος έχουν όλα τα προνόμια που προβλέπονται από τον νόμο (Υπ. Πράξη 99/22-08-90), η τιμή όμως του εισιτηρίου, επί της οποίας γίνεται η σχετική έκπτωση, είναι αρκετά υψηλότερη σε σύγκριση με τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), όπου η τιμή του εισιτηρίου επιδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Θα επιδιωχθεί από την πλευρά του Τμήματος να εξευρεθεί τρόπος περαιτέρω μείωσης της τιμής του φοιτητικού εισιτηρίου, με δεδομένο ότι πολλοί από τους φοιτητές μας χρησιμοποιούν την αστική συγκοινωνία δύο ή και τρεις φορές την ημέρα.

- *διασφάλιση ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προοπτικών διδασκόντων και αποφοίτων*

Η εικόνα που έχουμε για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων μας μπορεί να βελτιωθεί μέσα από την αναβάθμιση των σπουδών τους και την εναρμόνιση των εξειδικεύσεων με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας με τη δημιουργία των δύο κατευθύνσεων, όπως αυτές παρουσιάζονται στο εισαγωγικό μέρος. Οι απόφοιτοι του Τμήματός μας εργάζονται στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή συνεχίζουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Ειδικότερα από το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας έχουν συγκεντρωθεί στοιχεία τα οποία μας πληροφορούν ότι οι πτυχιούχοι του Τμήματός μας:

1. Μπορούν να λάβουν μέρος σε όλους τους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ που προϋποθέτουν πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης

2. Μπορούν να βρουν εργασία σε ιδιωτικές επιχειρήσεις

3. Να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση

4. Συνεχίζουν μεταπτυχιακές σπουδές ειδίκευσης σε συναφή τμήματα

Στο πλαίσιο του προγράμματος της «Διευρυμένης Πρακτικής άσκησης», στο οποίο συμμετείχε το Τμήμα μας, επιχειρήθηκε η σύνδεση των γνώσεων που αποκτούν οι φοιτητές μας με τις μελλοντικές επαγγελματικές απαιτήσεις, με σκοπό την πληρέστερη ένταξή τους στο εργασιακό περιβάλλον (βλ. παρακάτω).

- *ισότιμη μεταχείριση ατόμων διαφορετικού φύλου, διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας, Α.Μ.Ε.Α.*

Για τα Α.Μ.Ε.Α. καταβάλλεται προσπάθεια ώστε η κίνηση και η εξυπηρέτησή τους στους χώρους του Τμήματος και της Σχολής να γίνεται με τις λιγότερες δυνατές δυσκολίες, μια προσπάθεια που δε σταματάει ποτέ και θα αποτελέσει βασικό μέλημά μας και κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Κρίσιμο θέμα είναι η υποστήριξη φοιτητών διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας, οι οποίοι είτε με προγράμματα ανταλλαγών (π.χ. Erasmus) είτε με προσωπική τους επιλογή θέλουν να φοιτήσουν στο Τμήμα μας. Με πρωτοβουλία του Τμήματός πρόκειται σύντομα να αρχίσει ο σχεδιασμός μιας σειράς μαθημάτων (Host country studies), προκειμένου να γνωρίσουν οι φοιτητές διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας θέματα που αφορούν τη χώρα μας (πολιτισμό, γεωγραφία, οικονομία κλπ.) καθώς και να συνεργαστούν με μέλος ΔΕΠ σε επίπεδο «εγκλιματισμού-» στη χώρα και στο ΤΒΣ (personal advisor).

κοινωνική δικαιοσύνη: στήριξη φοιτητών / σπουδαστών με χαμηλό εισόδημα, μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας που αντιμετωπίζουν έκτακτα προσωπικά προβλήματα,

Οι περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες του Τμήματος δεν επιτρέπουν την εφαρμογή κάποιου είδους "κοινωνικής πολιτικής" προς τους φοιτητές που έχουν χαμηλό εισόδημα ή προς τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας που αντιμετωπίζουν έκτακτα προσωπικά προβλήματα. Ωστόσο, η ακαδημαϊκή μας κοινότητα έχει δώσει δείγματα ατομικής κοινωνικής προσφοράς και είναι σίγουρο ότι θα το δείξει όποτε χρειαστεί.

γ) *συνεισφορά στην κοινωνική πρόοδο και την οικονομική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο*

- *συνεργασία με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο*

Το Τμήμα είχε την ευκαιρία να συνεργαστεί με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (Φλώρινα, Κοζάνη, Καστοριά, Θεσσαλονίκη κλπ.) στα πλαίσια του Εργαστηρίου Ιστορίας, του Γραφείου Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας, του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, καθώς και των προγραμμάτων Διαδρομές και Κόμβοι Εμπορίου και Πολιτισμού στα

Βαλκάνια καθώς και του Επιχειρησιακού σχεδιασμού δημιουργίας και βέλτιστης λειτουργίας του πρότυπου κέντρου αγροτικής φιλοξενίας.

- δραστηριότητες που απευθύνονται στο ευρύτερο κοινό και ερευνητικές πρωτοβουλίες σχετικά με ζητήματα τοπικού / περιφερειακού ενδιαφέροντος.

Το Τμήμα οργανώνει σειρά εκδηλώσεων που απευθύνονται στο ευρύτερο κοινό της Φλώρινας, με την υποστήριξη του πνευματικού ιδρύματος «Δημήτρης & Μαρία Δελιβάνη).

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ευχαρίστως δίνουν, επίσης, διαλέξεις πάνω σε θέματα των γνωστικών τους αντικειμένων και ενδιαφερόντων, κυρίως μέσω του γραφείου διασύνδεσης με ειδική στόχευση συγκεκριμένων ημερίδων επαγγελματικού προσανατολισμού, και πληροφόρησης για μεταπτυχιακές σπουδές κλπ.

Επιπλέον στο ΤΒΣ λειτουργεί «ομάδα πολιτιστικής δράσης και παρέμβασης» στην οποία συμμετέχουν φοιτητές των 4^{ων} Τμημάτων του ΠΔΜ στη Φλώρινα και διοργανώνουν θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικές προβολές επιλεγμένων ταινιών, debates, μουσικά γεγονότα κλπ.

ο Υποδομή και Εξοπλισμός: καταγραφή υφιστάμενων υποδομών και εξοπλισμού για τη διδασκαλία και έρευνα και προγραμματισμός για την επόμενη τετραετία

Αίθουσες: Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα επάρκειας αιθουσών (διατίθενται 8 αίθουσες διδασκαλίας για τις ανάγκες του Τμήματος οι οποίες έχουν παραχωρηθεί από την Παιδαγωγική Σχολή) και μεγάλων αιθουσών και αμφιθεάτρων. Συγκεκριμένα, τα αμφιθέατρα στο κτίριο της Παιδαγωγικής Σχολής είναι μόνον δύο (περίπου 400 και 150 θέσεων αντίστοιχα) και δεν είναι διαθέσιμα στο Τμήμα παρά μόνον περιστασιακά (για τις εξετάσεις, τις ορκωμοσίες και κάποιες εκδηλώσεις), καθώς χρησιμοποιούνται κυρίως για παραδόσεις μαθημάτων και άλλες ανάγκες της Παιδαγωγικής Σχολής. Επιπλέον, στις ίδιες αίθουσες πραγματοποιούνται οι παραδόσεις μαθημάτων του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος, καθώς και οι παρουσιάσεις των διπλωματικών εργασιών των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Σε ό,τι αφορά στην επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού, μόνον σε δυο από τις παραπάνω αίθουσες (ΙΙ, ΝΚ1) υπάρχει εγκατεστημένος εξοπλισμός ηλεκτρονικών παρουσιάσεων (data show), που περιλαμβάνει, μονάδα Η/Υ, συσκευή ψηφιακών προβολών και αντίστοιχη καλωδίωση.

Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

Υπάρχει ένα εργαστήριο «Νησίδα Η/Υ Τ.Β.Σ.» όπου είναι συνδεδεμένοι και λειτουργούν 32 σταθμοί εργασίας σε αίθουσα διαστάσεων 40τμ περίπου. Οι χώροι κρίνονται ανεπαρκείς. Το εμβαδόν του χώρου του εργαστηρίου, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των σταθμών, θα έπρεπε να είναι κατά 50% μεγαλύτερο. Ο εξοπλισμός αναβαθμίστηκε πρόσφατα ως προς τις κ.μονάδες (κατά το εαρινό εξάμηνο 2008). Στις μελλοντικές αναβαθμίσεις συγκαταλέγονται: η αντικατάσταση/αναβάθμιση του λειτουργικού (XP) και των εφαρμογών (π.χ. γραφείου) με νεότερες εκδόσεις και η σταδιακή αντικατάσταση/απόσυρση των οθόνων τύπου CRT σε LCD. Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η προμήθεια scanner A3 για τις ανάγκες του εργαστηρίου.

Αναφορικά με το λογισμικό, προτείνεται η αγορά 10 τουλάχιστον ακαδημαϊκών αδειών του λειτουργικού Windows XP καθώς και του MS Office v.11.

Η υπάρχουσα αποθήκη εργαστηριακού εξοπλισμού στο υπόγειο του κτιρίου διοίκησης κρίνεται ανεπαρκής, καθώς χρησιμοποιείται από όλο το Τμήμα για την αποθήκευση συσκευών προς καταστροφή (σε αναμονή έκδοσης πρωτοκόλλου καταστροφής), την διατήρηση αναλώσιμου υλικού και γραφικής ύλης, αλλά και τίτλων βιβλίων προς καταλογογράφηση.

Υπάρχει ένα «Εργαστήριο Ιστορίας» που ενώ λειτουργεί σε σύγχρονες εγκαταστάσεις έχει συνδεδεμένους και λειτουργούν 3 σταθμοί εργασίας σε χώρο διαστάσεων 10τμ περίπου που είναι ανεπαρκής για τη λειτουργία του.

Σπουδαστήρια:

Χρησιμοποιείται το Αναγνωστήριο της Παιδαγωγικής Σχολής.

Οι παραπάνω αδυναμίες έχουν επισημανθεί από φοιτητές και διδάσκοντες που συμπλήρωσαν το απογραφικό δελτίο των μαθημάτων ή τα δελτία αξιολόγησης των μαθημάτων. Στην επόμενη προγραμματική περίοδο πρέπει οπωσδήποτε όλες οι αίθουσες να ανακαινιστούν και να βελτιωθεί η λειτουργικότητά τους με την εγκατάσταση σταθερού εποπτικού εξοπλισμού που να επιτρέπει τη διδασκαλία του μαθήματος με τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (ηλεκτρονική παρουσίαση των μαθημάτων, επίδειξη DVD, σύνδεση με το διαδίκτυο, οθόνες, δυνατότητα συσκότισης κλπ.).

ο **Φοιτητές / σπουδαστές:**

α) καταγραφή των ενεργών φοιτητών / σπουδαστών ανά τμήμα, ανά επιστημονική ομάδα και ομάδα επιστημονικού κόστους

Ο αριθμός των φοιτητών του Τμήματος κατά τα προηγούμενα έτη φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Οι φοιτητές του Τμήματος				
Ακαδημαϊκά Έτη	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ			
	προπτυχιακοί ν*	προπτυχιακοί ν+*	μεταπτυχιακοί	υπ. διδάκτορες
2010-2011	569	211	109	30
2009-2010	549	173	66	22
2008-2009	526	146	28	8
2007-2008	499	125	29	8
2006-2007	491	109	35	5
2005-2006	507	74	24	7
2004-2005	501	44	10	5
* ως ν προσδιορίζονται οι φοιτητές εγγεγραμμένοι σε κανονικά έτη σπουδών και ως ν+ οι εγγεγραμμένοι σε έτη σπουδών πέραν των κανονικών σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών				

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι απόφοιτοι του Τμήματος κατά τα προηγούμενα έτη:

Οι απόφοιτοι του Τμήματος			
Ακαδημαϊκά Έτη	προπτυχιακοί	μεταπτυχιακοί	διδάκτορες
2010-2011	101	7	
2009-2010	87	9	1
2008-2009	113	13	
2007-2008	96	9	
2006-2007	103	1	1
2005-2006	99		
2004-2005	101		

* Τα στατιστικά στοιχεία αφορούν τους αριθμούς φοιτητών με βάση τη λήξη του κάθε ακαδημαϊκού έτους.

β) προγραμματισμός και εισήγηση για αριθμό εισακτέων ανά τμήμα την επόμενη τετραετία.

Με δεδομένες τις υλικοτεχνικές συνθήκες που περιγράφηκαν στο κεφάλαιο «υποδομή - εξοπλισμός», οποιαδήποτε συζήτηση για αύξηση του αριθμού των εισακτέων στο Τμήμα πρέπει να συνδυαστεί με δραστηκά μέτρα κάλυψης όλων των ανωτέρω αναγκών, προκειμένου η φοίτηση να έχει εξασφαλισμένες όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις ποιότητας και αποτελεσματικότητας.

Με την προϋπόθεση αυτή ο αριθμός των εισακτέων τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη θα μπορούσε να διαμορφωθεί ως εξής:

Πρόταση αριθμού εισακτέων	
ακαδημαϊκά έτη	προπτυχιακοί
2009-2010	80
2010-2011	80
2011-2012	100
2012-2013	100

- ο **Προσωπικό:** Καταγραφή του προσωπικού κάθε κατηγορίας (τακτικό και έκτακτο διδακτικό, τόσο κύριο όσο και επικουρικό, καθώς και διοικητικό προσωπικό) και προγραμματισμός θέσεων για την επόμενη τετραετία.

Αυτή τη στιγμή στο Τμήμα υπηρετούν 20 μέλη ΔΕΠ κατανομημένα ως εξής: 6 στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή, 7 στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή, και 7 στη βαθμίδα του λέκτορα. Επίσης στο τμήμα υπηρετούν 2 μέλη ΕΕΔΙΠ.

Στο Τμήμα υπηρετούν κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2 μέλη έκτακτου προσωπικού (με σύμβαση κατά το ΠΔ 407/80). Μερικοί από αυτούς καλύπτουν βασικές διδακτικές ανάγκες του, καθώς διδάσκουν υποχρεωτικά σύμφωνα με το Πρόγραμμα

Σπουδών του Τμήματος μαθήματα, τα οποία η Γενική Συνέλευση του Τμήματος κρίνει απαραίτητα για τη διαμόρφωση της επιστημονικής ταυτότητας των αποφοίτων μας.

Κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο θα υπάρξουν τόσο ανελιξείς των υπηρετούντων στο Τμήμα μελών ΔΕΠ, σε αριθμό που δεν είναι ασφαλώς δυνατόν να προδιαγραφεί καθώς εναπόκειται εν πολλοίς στην απόφαση των ίδιων να διεκδικήσουν την ανέλιξή τους, όσο και προκηρύξεις νέων θέσεων σε βαθμίδες και γνωστικά αντικείμενα που θα κρίνει το Τμήμα, ανάλογα με τον ετήσιο προγραμματισμό και τις διατιθέμενες από το Υπουργείο Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων πιστώσεις.

Η παρούσα και η προβλεπόμενη κατάσταση του διδακτικού προσωπικού απεικονίζεται σαφέστερα ως εξής:

Το Διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών				
	Καθηγητές	Αναπληρωτές	Επικουροι	Λέκτορες
Καταγραφή		6	7	7

Το έκτακτο διδακτικό, το ειδικό διδακτικό και το τεχνικό προσωπικό έχει ως εξής:

Το έκτακτο, το Ειδικό Διδακτικό και το Τεχνικό Προσωπικό			
	Διδάσκοντες ΠΔ 407	ΕΕΔΠ	ΕΤΕΠ
Καταγραφή	2	2	
Εισήγηση νέων θέσεων	8	2	5

Η τωρινή και η προτεινόμενη κατάσταση του Διοικητικού Προσωπικού φαίνεται στον πίνακα:

Το Διοικητικό Προσωπικό του Τμήματος		
	Μόνιμο	ΙΔΑΧ
Καταγραφή		4
Εισήγηση νέων θέσεων	2	2

Καταρχήν δεν υπάρχει ούτε ένα μόνιμο μέλος διοικητικού προσωπικού στο Τμήμα (ούτε καν στη γραμματεία), γεγονός που καθιστά δυσκολότερη την λειτουργία του.

Οι επιπλέον προτεινόμενες θέσεις διοικητικού προσωπικού (Γραμματεία) είναι απολύτως απαραίτητες για το Τμήμα, καθώς το υπηρετούν προσωπικό είναι επιφορτισμένο με δυσβάστακτες αρμοδιότητες και είμαστε αναγκασμένοι — για τη λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών — να απασχολούμε γραμματέα που αμείβεται από προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ. Σύμφωνα με τον αναμορφωμένο πρόγραμμα απαιτούνται επιπλέον θέσεις γραμματέων για διοικητική υποστήριξη του διδακτικού προσωπικού, το οποίο αναμένεται να αυξηθεί.

ο Πρόγραμμα Σπουδών

α) προπτυχιακό επίπεδο: συνολικός αριθμός μαθημάτων που προσφέρονται και διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και επιλογής

Στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρονται 26 υποχρεωτικά μαθήματα (66 διδακτικές μονάδες) στα δύο πρώτα έτη σπουδών και περισσότερα από 70 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, που μοιράζονται στις 2 κατευθύνσεις και από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν 20 καθώς και περισσότερα από 20 μαθήματα ελεύθερης επιλογής από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν 4 στα δύο τελευταία εξάμηνα των σπουδών τους. Το Πρόγραμμα Σπουδών έχει ήδη αναμορφωθεί με τη δημιουργία δύο κατευθύνσεων «Γλώσσες και Πολιτισμός» και «Οικονομική και Πολιτική». Κατά την αναμόρφωσή του λήφθηκαν υπόψη οι νέες επιστημονικές και άλλες συνθήκες στο ελληνικό αλλά και το διεθνές περιβάλλον και καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε το νέο πρόγραμμα σπουδών να δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές μας να διαμορφώσουν τόσο την επιστημονική όσο και την επαγγελματική τους ταυτότητα.

β) μεταπτυχιακό επίπεδο: συνολικός αριθμός μαθημάτων που προσφέρονται και διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και επιλογής

Στην προσπάθεια αναβάθμισης των σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο, το Τ.Β.Σ. προχώρησε από το ακαδημαϊκό έτος 2007-08 στην τροποποίηση του ήδη λειτουργούντος από το ακαδημαϊκό έτος 2004-05 Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Βαλκανιολογία» (ΦΕΚ, αρ. φ. 753, τ. Β', 19.05.2004) σε νέο Π.Μ.Σ. με τον τίτλο «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη ΝΑ Ευρώπη» βάσει των Υπουργικών αποφάσεων:

α) με αριθ. 96139/Β7/ΦΕΚ 2325, τ. Β' 7-12-2007, για την οργάνωση και λειτουργία Π.Μ.Σ. στο Τ.Β.Σ. και β) με αριθ. 91831/Β7/ΦΕΚ 2600, τ. Β' 22-12-2008.

Οι εισαχθέντες μεταπτυχιακοί φοιτητές κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-07 έκαναν χρήση της σχετικής διάταξης περί μεταβατικών διατάξεων (άρθρο 12) του νέου τροποποιητικού ΦΕΚ 2325, τ. Β' 7-12-2007 του Π.Μ.Σ., προκειμένου να τους απονεμηθεί το νέο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην «Οικονομική και Πολιτική Διακυβέρνηση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Στο πλαίσιο αυτής της αναμόρφωσης, το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ.:

1. αποσκοπεί στην εμβάθυνση και στη διεύρυνση των γνώσεων για τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με έμφαση στο οικονομικό και πολιτικό τους γίνεσθαι, στην αμοιβαία οικονομική και πολιτική αλληλεπίδραση στο πλαίσιο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά και στη θέση τους στο ευρωπαϊκό και στο παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης. Επιδίωξη του Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ. είναι η αρτιότερη δυνατή επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών/τριών σε θέματα των ευρωπαϊκών και των διεθνών οικονομικών, επιχειρησιακών και πολιτικών σχέσεων μιας ειδικής γεωγραφικής περιοχής, όπως είναι η Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η παρουσίαση και η ανάλυση όλων των παραπάνω θεματικών παραμέτρων του τροποποιημένου Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο του όρου «Διακυβέρνηση» (Governance). Πρόκειται για έναν επίκαιρο όρο, ο οποίος συνδέει το Κράτος και την Οικονομία εν γένει με τη λεγόμενη Κοινωνία των Πολιτών. Η αναζήτηση αυτής της νέας σχέσης μεταξύ των τριών χώρων, του Κράτους, της Αγοράς και της Κοινωνίας των Πολιτών, που επιχειρείται ήδη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί το προέχον χαρακτηριστικό της έννοιας της «Διακυβέρνησης». Με τον όρο «Διακυβέρνηση» θα πρέπει να επικεντρωθούμε περισσότερο στο μεγάλο εύρος των

δρώντων που εμπλέκονται στη λειτουργία των σύγχρονων κοινωνιών, προκειμένου να αναδειχθούν και να ενδυναμωθούν νέοι θεσμοί και διαδικασίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι οι φοιτητές/-τριες να αποκτήσουν εμπειριστατωμένη γνώση:

- των οικονομικών και πολιτικών δυνάμεων που επηρεάζουν τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης,
- των οικονομικών, νομικών και πολιτικών συνεπειών της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης τόσο για τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. όσο και για χώρες της Ν.Α. Ευρώπης,
- του θεσμικού πλαισίου διαμόρφωσης των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- της συγκριτικής οικονομικής και πολιτικής φυσιολογίας των κρατών της Ν.Α. Ευρώπης,
- των ευρωπαϊκών και διεθνών δικτύων οικονομικής και πολιτικής διακυβέρνησης.

Το Π.Μ.Σ. του Τ.Β.Σ., δίνοντας έμφαση αποκλειστικά στον τρέχοντα πολιτικό και οικονομικό προβληματισμό στις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης σε άμεση διασύνδεση με το πεδίο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και τις συντελούμενες αλλαγές στο ευρύτερο πλαίσιο της διακυβέρνησης της Ε.Ε., αποβλέπει:

- στην ενίσχυση των δυνατοτήτων επαγγελματικής αποκατάστασης των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του τόσο στον δημόσιο τομέα όσο και στον ιδιωτικό,
- στην απόκτηση των αναγκαίων επιστημονικών προσόντων των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του για τη διεξαγωγή αυτόνομης έρευνας μέσω της κατάρτισής τους σε σύγχρονες ερευνητικές θεματικές και μεθόδους,
- στην υποστήριξη του αναγκαίου επιστημονικού υποβάθρου των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών του για τη συνέχιση των σπουδών τους σε διδακτορικό πρόγραμμα της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Στο Π.Μ.Σ του Τ.Β.Σ. του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας γίνονται δεκτοί οι κάτοχοι πτυχίων του ιδίου Τμήματος, Τμημάτων Οικονομικών, Πολιτικών, Νομικών, Διεθνών, Ευρωπαϊκών, Βαλκανικών και Μεσογειακών Σπουδών, Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών (Ε.Α.Π.), καθώς και Πανεπιστημιακών Τμημάτων συναφούς γνωστικού αντικείμενου της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, εφόσον έχουν αναγνωρισθεί οι τίτλοι σπουδών τους από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π./πρώην ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. Γίνονται, επίσης, δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

Ο συνολικός αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. είναι 15, εκ των οποίων, τα 9 είναι υποχρεωτικά και τα δύο είναι επιλογής από 3 ζεύγη επιλεγόμενων μαθημάτων. Προσφέρονται, επίσης και δύο μαθήματα υποχρεωτικά υποστηρικτικά τα οποία δεν πιστώνονται με διδακτικές μονάδες.

Προκειμένου να εναρμονισθεί με τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148/τ. Α'/16.7.2008), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/τ. Α'/25.8.2008), τροποποιήθηκε εκ νέου ο Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας του Π.Μ.Σ. Στο πλαίσιο αυτό καθορίστηκαν επακριβώς τα κριτήρια εισαγωγής μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών, υιοθετήθηκε σχετική δσελιδη αίτηση για την έναρξη διδακτορικών σπουδών με την καταγραφή σε αναλυτική βάση των προσόντων των υποψηφίων διδασκτόρων και της μεθοδολογίας/βιβλιογραφίας ως προς τη

συγγραφή της διδακτορικής εργασίας, κωδικοποιήθηκαν τα μαθήματα του Π.Μ.Σ., καθώς και οι πιστωτικές τους μονάδες (Βλ. ΦΕΚ 2600, τ. Β' 22-12-2008).

Ωστόσο η δημιουργία της κατεύθυνσης «Γλώσσες και πολιτισμός» πρόβαλε την ανάγκη οργάνωσης και λειτουργίας ενός δεύτερου Π.Μ.Σ., που λειτουργεί από το τρέχον ακαδημαϊκό έτος και έχει ως στόχο την κατάρτιση επιστημόνων-ερευνητών στο χώρο των Ανθρωπιστικών Σπουδών- στην ανάπτυξη της γνώσης και της έρευνας στο πεδίο των επιστημών της γλώσσας και της φιλολογίας, καθώς και στο πεδίο του πολιτισμού, ώστε να παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές τη δυνατότητα να ειδικευτούν σε δύο κατευθύνσεις: 1. Γλώσσες, Φιλολογία και Πολιτισμός της Ν.Α. Ευρώπης και 2. Κοινωνικές, Πολιτισμικές και Πολιτικές Δομές στη Ν.Α. Ευρώπη.

Το νέο Π.Μ.Σ. του ΤΒΣ αποβλέπει:

- στην παραγωγή εξειδικευμένου επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού στα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα

- στην επιμόρφωση πτυχιούχων ΑΕΙ στις σύγχρονες θεωρίες και πρακτικές ανάλυσης και διδασκαλίας των βαλκανικών γλωσσών και της ρωσικής, της λογοτεχνίας κάθε γλώσσας ξεχωριστά και του πολιτισμού

- στην κατάρτιση επιστημόνων στις κοινωνικές και στις πολιτικές δομές και συνθήκες των χωρών της χερσονήσου του Αίμου

- στη διεύρυνση των πολιτισμικών σχέσεων ανάμεσα στον βαλκανικό, ελληνικό και τον ευρύτερο χώρο της Ν.Α. Ευρώπης.

Απαραίτητη προϋπόθεση την γνώση μίας βαλκανικής ή της ρωσικής γλώσσας. Φυσικά στόχος αυτού του Π.Μ.Σ. είναι να προσελκύσει αποφοίτους και άλλων συναφών Τμημάτων, αφού τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή είναι εμφανής η απουσία παρόμοιων Π.Μ.Σ.

Το παραπάνω Π.Μ.Σ. βρίσκεται σε πιλωτική εφαρμογή, θα αξιολογηθεί και θα κριθεί ανάλογα η περαιτέρω λειτουργία του.

1-1 Πρακτική Άσκηση Φοιτητών ΤΒΣ/ΠΑΜ

Το Πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών του ΤΒΣ ξεκίνησε το 2005 έχοντας ως στόχο τη γνωριμία των φοιτητών του με την αγορά εργασίας και το επαγγελματικό περιβάλλον στο οποίο πιθανότατα στο μέλλον θα κληθούν να εργαστούν. Στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης συμμετείχαν συνολικά 171 φοιτητές και φοιτήτριες σε **πέντε κύκλους** πρακτικής άσκησης. Ο κάθε κύκλος έχει τετράμηνη διάρκεια (συνήθως Νοέμβριος-Φεβρουάριος). Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης είναι τετράμηνη εντός Ελλάδας και τρίμηνη, όταν πραγματοποιείται στο εξωτερικό.

Στο διάστημα 2009-2012 180 φοιτητές του ΤΒΣ πρόκειται να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση σε 24 φορείς κι επιχειρήσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αρχικά καλούνται να παρακολουθήσουν μια σειρά σεμιναρίων οικονομίας, πολιτικής και διεθνών σχέσεων για τις βαλκανικές χώρες από καθηγητές του ΤΒΣ και ειδικούς επιστήμονες. Στη συνέχεια αποστέλλονται σε φορείς υποδοχής (ιδιωτικές και δημόσιες τράπεζες, διπλωματικές αρχές, υπουργεία, προξενεία, ερευνητικά ινστιτούτα, επιχειρήσεις, εφημερίδες και ραδιοφωνικούς σταθμούς, κλπ.) στην Ελλάδα και στη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Κύπρο. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης κάθε φοιτητής παρακολουθείται από εντεταλμένο επόπτη καθηγητή του ΤΒΣ. Για τη σωστή

ενημέρωση και τη δημοσιότητα της Πρακτικής Άσκησης δημιουργείται χωριστό blog στο Internet, ενώ διεξάγονται και ημερίδες δημοσιότητας.

Υπεύθυνος της Πρακτικής Άσκησης για το διάστημα 2005-2012 είναι ο Βλάσης Βλασίδης (vvlasidis@uowm.gr)

ο **Διεθνοποίηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής δραστηριότητας**

- *συνεργασία με ιδρύματα της αλλοδαπής σε επίπεδο προγραμμάτων σπουδών*
- *συμμετοχή σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα,*

Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετέχει σε ενώσεις και δίκτυα πανεπιστημίων των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης με στόχο την ακαδημαϊκή ανταλλαγή και την επιστημονική συνεργασία. Ειδικότερα:

Ένωση των οικονομικών πανεπιστημίων νοτιοανατολικής Ευρώπης. Ιδρύθηκε το 1996 με έδρα το πανεπιστήμιο Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη και αριθμεί πάνω από τριάντα (30) πανεπιστήμια-μέλη από: Αλβανία, Βουλγαρία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, πΓΔΜ, Ρουμανία, Ελλάδα, και Σερβία. Ανάμεσα στις δραστηριότητές της είναι η διοργάνωση διεθνών οικονομικών συνεδρίων, με στόχο την επιστημονική τεκμηρίωση της οικονομικής συνεργασίας και ανάπτυξης των χωρών της ΝΑ Ευρώπης, η έκδοση επιστημονικού περιοδικού, η ανταλλαγή πληροφοριών για την ίδρυση μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και Δια Βίου εκπαίδευσης. Από το 2000 έχει διοργανώσει τέσσερα (4) διεθνή συνέδρια στη Θεσσαλονίκη (Μάιος 2000), στο Βελιγράδι (Νοέμβριος 2003) στη Σόφια (Μάιος 2004) και στο Βουκουρέστι (2008), στα οποία συμμετείχαν περίπου 200 επιστήμονες από περίπου 40 χώρες. Τέλος, η Ένωση εκδίδει σε εξαμηνιαία βάση και στην αγγλική γλώσσα το επιστημονικό περιοδικό South Eastern Europe Journal of Economics (SEEJE).

Δίκτυο Βαλκανικών Πανεπιστημίων «BORDER CROSSINGS» . Το δίκτυο «BORDER CROSSINGS» ιδρύθηκε από διδάσκοντες και φοιτητές των πανεπιστημίων Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινα), Κυρίλλου και Μεθοδίου των Σκοπίων, της Ljubljana, (Σλοβενία), Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη), Ιωαννίνων, του Παντείου και του Αιγαίου (Μυτιλήνη). Το Δίκτυο στοχεύει στην ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των Βαλκανικών Σπουδών (με έμφαση στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές επιστήμες) μέσα από τη περιοδική διοργάνωση συνεδρίων φοιτητών, θερινών σεμιναρίων και άλλων μορφών ακαδημαϊκής ανταλλαγής. Έχει διοργανώσει μέχρι σήμερα έξι (6) συνέδρια για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές στα Σκόπια (Νοέμβριος 2003), τη Φλώρινα (Μάιος 2004), τα Ιωάννινα (Μάιος 2005), την Οχρίδα (2006), τη Murska Sobota (2007), την Κορυτσά (2008), Φιλιπούπολη (2009), Zadar (2010), Κομοτηνή (2011), στα οποία συμμετείχαν πάνω από 400 φοιτητές και διδάσκοντες από διάφορες Βαλκανικές χώρες. Κάθε χρόνο διοργανώνει, έχοντας ξεκινήσει από το 2006, θερινά σεμινάρια (summer school) στην πόλη της Κόνιτσας με τίτλο «Ανθρωπολογία, Εθνογραφία και Συγκριτική Λαογραφία του Βαλκανικού Χώρου», στα οποία συμμετείχαν μέχρι στιγμής (2006, 2007, 2008) περίπου 300 φοιτητές και 35 διδάσκοντες από 63 χώρες από όλο τον κόσμο. Εκδίδει στην αγγλική γλώσσα και σε συνεργασία με το γερμανικό εκδοτικό οίκο LIT έναν συλλογικό τόμο με δημοσιεύσεις που προέρχονται από πρωτογενή έρευνα από τους συμμετέχοντες στα θερινά σεμινάρια της Κόνιτσας. Έχει συμμετάσχει με φοιτητές του σε ακαδημαϊκές ανταλλαγές φοιτητών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Χρηματοδοτήθηκε από το Α.Π.Θ., το Πανεπιστήμιο

Ιωαννίνων, το Δήμο και τη Νομαρχία της Φλώρινας, το Δήμο και την ΤΕΔΚ Ιωαννίνων. Στο δίκτυο συμμετέχουν σήμερα τα πανεπιστημιακά τμήματα από την Ελλάδα, τη Σλοβενία, τη Σερβία, την πΓΔΜ, την Κροατία, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία.

Οι δραστηριότητες του Δικτύου έχουν σαν στόχο να καταπολεμήσουν φοβίες, καχυποψία και προκαταλήψεις. Οι συμμετέχοντες φοιτητές μπορούν και κατανοούν την κοινή κληρονομιά του βαλκανικού χώρου και τα οφέλη της, και γνωρίζουν πώς να την αξιοποιούν μέσα από τη διασυνοριακή συνεργασία. Τα συνέδρια δημιουργούν πνεύμα συνεργασίας μέσα στα συμμετέχοντα πανεπιστημιακά ιδρύματα και δυνατότητες για μελλοντικές κοινές ερευνητικές δράσεις.

-ευρωπαϊκά διακλαδικά επιστημονικά προγράμματα. Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών συμμετέχει στο ευρωπαϊκό διακλαδικό επιστημονικό πρόγραμμα Clionet και συγκαταλέγεται στον κατάλογο των Πανεπιστημίων της Ευρώπης όπου διδάσκεται το Διεθνές Δίκαιο, στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου με θέμα "Χαρτογραφία του Διεθνούς Δικαίου στην Ευρώπη" (Mapping International Law in Europe/ Cartographie du Droit International).

-model united nations. Αποστολές φοιτητών του ΤΒΣ συμμετέχουν ανελλιπώς κατά την τελευταία πενταετία στα διεθνή Model United Nations, που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη.

-συνέδρια. Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών διοργάνωσε το Α΄ Επιστημονικό Συνεδριό του στη Φλώρινα, από 10-12 Νοεμβρίου 2006, με θέμα "Διαστάσεις της μετάβασης και η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Βαλκανικής".

Επίσης, τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν ενεργά σε διάφορα θεσμικά καταξιωμένα φόρα εθνικών και διεθνών δικτύων συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς, προωθώντας και προβάλλοντας την εικόνα του Τμήματος και του Πανεπιστημίου ευρύτερα.

Στόχος του Τμήματος είναι η ενίσχυση ανάλογων πρωτοβουλιών στα πλαίσια των ευρωπαϊκών προγραμμάτων, οι οποίες θα συμβάλουν στη βελτίωση της διδασκαλίας και της έρευνας στο Τμήμα αλλά και θα αναβαθμίσουν συνολικά το κύρος του στον ελληνικό και τον ευρωπαϊκό χώρο.

▪ *κινητικότητα φοιτητών / σπουδαστών και ερευνητών*

Η συνεργασία του Τμήματός μας με τμήματα του εξωτερικού είναι σταθερή και συνεχώς εμπλουτίζεται. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS-Lifelong Learning, μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού με πανεπιστημιακά ιδρύματα της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Παράλληλα, και στο πλαίσιο του προγράμματος «ERASMUS – Lifelong Learning, 2007-2013» (πρώην SOCRATES, δράση 2.2. του ERASMUS) απονέμονται υποτροφίες κινητικότητας στους φοιτητές του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών, προκειμένου να ολοκληρώσουν μέρος των προπτυχιακών τους σπουδών σε ευρωπαϊκά πανεπιστημιακά ιδρύματα. Η διάρκεια της περιόδου σπουδών στην αλλοδαπή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα ακαδημαϊκό έτος και θεωρείται ως χρόνος που αναλώθηκε στο οικείο ίδρυμα του φοιτητή.

Ας σημειωθεί ότι, πέραν των όσων αναφέρονται παραπάνω, υπάρχουν από πλευράς των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος, ανεξάρτητες συμμετοχές σε επιστημονικά συνέδρια και συναντήσεις που διοργανώνονται από άλλα εκπαιδευτικά ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αντιστοίχως. Οι συνεργασίες με άλλα ιδρύματα τόσο σε επίπεδο κινητικότητας καθηγητών όσο και φοιτητών είναι φυσικά πάρα πολύ

θετικές και για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητο να ενταθούν την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Συνεργασία του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών με ΚΠΠ φορείς

Η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς αναγνωρίζεται και προβάλλεται μέσω ενεργειών προβολής και διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας ενός εκάστου έργου. Αυτό αποτελεί επιδίωξη της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου, όπως και της Διοίκησής του, οι οποίες στηρίζουν και προβάλλουν αντίστοιχες εκδηλώσεις και ειδικότερα: παρουσιάσεις στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, ηλεκτρονική ενημέρωση μέσω του διαδικτύου –και από τον ιστότοπο του Πανεπιστημίου < <http://www.uowm.gr/projects.php>>, διοργάνωση εκδηλώσεων εντός και εκτός του Πανεπιστημίου –σε συνεργασία με τους συναρμόδιους και συνεργαζόμενους ΚΠΠ φορείς. Περισσότερα και στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου < <http://www.uowm.gr/>>.

ΣΥΝΟΨΗ

Η ετήσια έκθεση των συγκεντρωτικών στοιχείων για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 καταγράφει για τέταρτη φορά την υπάρχουσα κατάσταση στο Τ.Β.Σ. και προβάλλει τόσο τα αδύναμα όσο και τα δυνατά σημεία του Τμήματος σε σχέση με τον μέσο όρο άλλων Τμημάτων.

Σε σχέση με προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις, τα δυνατά σημεία του Τ.Β.Σ. εμφανίζονται περισσότερο ενισχυμένα και αφορούν την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του επιστημονικού δυναμικού του Τμήματος καθώς και την αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας, παρότι η πλειονηφία των μελών ΔΕΠ του Τ.Β.Σ. έχει μικρή σχετικά θητεία στους πανεπιστημιακούς χώρους και υπηρετεί ως επί το πλείστον σε χαμηλές βαθμίδες (λέκτορες και επίκουροι καθηγητές). Επίσης στα δυνατά σημεία περιλαμβάνονται και οι σχέσεις του Τ.Β.Σ. με τους Κ.Π.Π. φορείς οι οποίοι αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη συνεργασιών με το Τμήμα θετικά, καθώς το επιστημονικό δυναμικό του Τμήματος προσφέρει τα εχέγγυα για μια επιτυχημένα συνεργασία, όπως, επίσης, προσδίδει και αυξημένο κύρος στην ίδια τη συνεργασία.

Τα λιγότερο δυνατά σημεία, τα οποία είχαν επισημανθεί και στις προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις και τα οποία αφορούν α) τη στελέχωση της Γραμματείας (ΠΠΣ και ΠΜΣ1), των ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ καθώς και τις αποσπάσεις από τη Β'βάθμια Εκπαίδευση στο Τμήμα, β) τις κτιριακές υποδομές και τα μέσα (το τμήμα από την δημιουργία του φιλοξενείται στα κτίρια της Παιδαγωγικής Σχολής) και γ) την υποστήριξη της ερευνητικής δραστηριότητας μέσα από τη χρηματοδότηση της συνεδριακής δραστηριότητας του προσωπικού, αλλά και τη προσβασιμότητα σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων, εμφανίζονται και αυτά ενισχυμένα.

Ειδικότερα ως προς το πρώτο σημείο, δηλαδή τις ανάγκες στελέχωσης της Γραμματείας (ΠΠΣ και ΠΜΣ1) και των θέσεων ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και αποσπασμένων στο Τμήμα, διαπιστώνεται επιδείνωση της θέσης του Τμήματος. Η γεωγραφική θέση και το μέγεθος της περιφέρειας όπου δραστηριοποιείται το Τ.Β.Σ. και το Π.Δ.Μ. εν γένει έχουν ως αποτέλεσμα να μην γίνονται αρκετές αιτήσεις εκπαιδευτικών για απόσπαση αλλά και αυτές που τελικά πραγματοποιούνται δεν επαρκούν για την ομαλή λειτουργία του Τμήματος. Εξ άλλου, οι δημοσιονομικές περικοπές οι οποίες εφαρμόζονται έχουν ως αποτέλεσμα τη δραστική μείωση των θέσεων για συμβάσεις του ΠΔ 407/80 καθώς και μεγάλες καθυστερήσεις στις προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ. Το αποτέλεσμα είναι ότι ορισμένα μαθήματα επιλογής να μην είναι δυνατόν να προσφερθούν, αλλά και ακόμη περισσότερο να δυσχεραίνεται ή να καθίσταται αδύνατη η διδασκαλία ορισμένων βαλκανικών γλωσσών, οι οποίες αποτελούν βασικό πλεονέκτημα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Ως προς το δεύτερο σημείο, δηλαδή την οριστική επίλυση του κτιριακού ζητήματος του Τ.Β.Σ., βρίσκεται σε διαδικασία επίλυσής του τα τελευταία χρόνια-σύμφωνα με τις δηλώσεις και δεσμεύσεις της διοίκησης του Πανεπιστημίου καθώς και τον 4ετή προγραμματισμό του Πανεπιστημίου, εξακολουθεί, όμως, να πολλαπλασιάζει τις αρνητικές επιπτώσεις στη γενικότερη εικόνα του Τ.Β.Σ. Ως προς το τρίτο σημείο, δηλαδή την υποστήριξη της ερευνητικής δραστηριότητας μέσα από τη χρηματοδότηση της συνεδριακής

δραστηριότητας του προσωπικού του ΤΒΣ, είναι γεγονός ότι ένα νέο και εξωστρεφές Πανεπιστημιακό Τμήμα έχει ανάγκη από τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε συνεδριακές δραστηριότητες εντός και εκτός Ελλάδος καθώς και την πραγματοποίηση συνεδρίων στους χώρους του. Η συνεδριακή δράση απαιτεί την κάλυψη αυτών των εξόδων από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου ή από τον τακτικό προϋπολογισμό του Τμήματος, ο οποίος υφίσταται συνεχείς περικοπές. Επιπλέον, είναι προφανές ότι ένα σύγχρονο πανεπιστημιακό ίδρυμα πρέπει να διαθέτει όλες τις απαραίτητες υποδομές που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία και θεωρούμε απλώς αυτονόητο ότι θα πρέπει να έχουμε πλήρη πρόσβαση σε όσο γίνεται περισσότερες επιστημονικές βάσεις δεδομένων καθώς και εξασφαλισμένες τις συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά των επιστημών που θεραπεύονται στο Τμήμα μας.

Σύνταξη ετήσιας έκθεσης συγκεντρωτικών στοιχείων 2010-11 εκ μέρους της Ο.Μ.Ε.Α. του Τ.Β.Σ. και των Ομάδων εργασίας του ΤΒΣ για την Ε. Α.